

ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਟਾਈਮਜ਼

ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਐਮ ਏ (ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ)

www.pardestimes.com

ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਸਪਰਧਿਤ

pardestimes

ਰਣਜੀਤ ਕੌਰਲਾ ਐਮ. ਬੀ. ਏ. ਮੈਨੋਜ਼ਿੰਗ ਐਡੀਟਰ

VOL-11 No. 268 May 10, 2017

E-mail : info@pardestimes.com

Ph 510-938-7771

Ph 510-516-3536

(Yuba City) 530-315-1020

ਅਕਾਲੀ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰ ਮਿਲੀ, 'ਆਪ' ਵਿਚ ਪਿਆ ਘਾਸਮਾਣ

ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਕਨਵੀਨਰ ਬਣਾਇਆ, ਖਹਿਰਾ ਅਤੇ ਘੁੱਗੀ ਵਿਰੋਧ 'ਚ ਉਤਰੇ, ਆਪ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੇ ਟੁੱਟਣ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਵਧਿਆ

ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਵਧੀਆਂ, ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਫੁੱਟ ਪੈਣ ਦੇ ਆਸਾਰ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ - ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਨੀਤੀ ਜਿਸ ਅਣਕਿਆਮੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਦਲਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਤਾਂ ਗੌਣ ਕਰ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਨਾਲ ਹੀ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਆਏ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਵਕਤ ਆਰਥਿਕ ਦੁਸ਼ਵਾਰੀਆਂ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੈਪਟਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਾਹ ਅਜਿਹਾ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਜਲਦੀ ਇਸ ਸੰਕਟ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾ ਸਕੇ ਪਰ ਕੈਪਟਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਵੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਚੁਪ ਰੋਏ ਅਤੇ ਦੇਖੋ ਦੀ ਨੀਤੀ ਅਪਣਾ ਲਈ ਹੈ।

ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਫੁੱਟ

ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ (ਆਪ) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਵੱਡੇ ਨੂੰ ਹਟਾ ਕੇ ਸੰਸਦ ਸੰਬੰਧ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਕ ਵਾਰ ਮੁੜ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਧਮਕੇ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਭੁਚਾਲ ਵਰਗੀ ਸਥਿਤੀ ਬਣੀ ਪਈ ਹੈ। ਸੁਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਵੱਡੇ ਅਤੇ ਵਿਧਾਇਕ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਨੇ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰ ਕੇ ਸਾਰੀ ਸਥਿਤੀ ਉਪਰ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਖਹਿਰਾ ਨੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅੱਜ ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਵੱਡੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਆਏ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸਥਿਤੀ ਉਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਖਹਿਰਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸ੍ਰੀ ਵੱਡੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਏ ਤਾਂ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਹਿ-ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਾਉਣ ਵਿਧਾਇਕ ਅਮਨ ਅਰੋਝਾ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆ ਗਏ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਫਵਾਹਾਂ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਟੀ ਦੇ 11 ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਅੱਜ ਵੀ ਆਪਣੇ ਸਟੈਂਡ 'ਤੇ ਡਟੇ ਹਨ ਅਤੇ ਤੀਜੀ ਸਿਕਾਇਤ 'ਆਪ' ਆਗੂਆਂ ਵੱਲ ਵਿਦੇਸ਼ ਦੋਰਿਆਂ ਲਈ ਪਾਰਟੀ ਚੰਦੇ ਦੀ ਕਥਿਤ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ

ਅਸਤੀਫ਼ੇ ਬਰਕਰਾਰ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਖਹਿਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਨਿੱਜੀ ਲੜਾਈ ਨਹੀਂ, ਸਗੋ ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲ ਆਪਣੀ ਹੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ 'ਬਿਡਕਣ' ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ ਹਨ। ਹਟਾਏ ਗਏ ਮੰਤਰੀ ਕਪਿਲ ਮਿਸ਼ਰਾ ਨੇ ਸੀਰੀਆਈ ਕੋਲ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ, ਮੰਤਰੀ ਸਤਿੰਦਰ ਜੈਨ ਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੁਝ ਹੋਰਨਾਂ ਆਗੂਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਤਿੰਨ ਸਿਕਾਇਤਾਂ ਦਰਜ ਕਰਾਵਾਈਆਂ ਹਨ। ਸਾਬਕਾ ਜਲ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਕੁਝ ਆਗੂਆਂ ਵੱਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੱਸਿਆਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਨਸ਼ਰ ਨਾ ਕੀਤੇ ਤਾਂ ਉਹ ਭਲਕ ਤੋਂ ਅਣਪਿੰਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਭੁਖ ਹਤਤਾਲ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਐਂਟੀ ਕਰੋਪਸ਼ਨ ਬਿਉਰੋ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ 11 ਮਈ ਨੂੰ ਟੈਂਕਰ ਖ਼ਾਟਾਲਾ ਮੰਮਲੇ ਵਿਚ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਸੱਦਿਆ ਹੈ।

ਸੀਰੀਆਈ ਕੋਲ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਤਿੰਨ ਸਿਕਾਇਤਾਂ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਅਤੇ ਸਤਿੰਦਰ ਜੈਨ ਦਰਮਿਆਨ 2 ਕਰੋੜ ਦੇ

ਨਗਰ ਲੈਣ-ਦੇਣ, ਦੁਜੀ 50 ਕਰੋੜ ਦਾ ਕਥਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਸੌਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਜੈਨ ਵੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮਰਦ ਅਤੇ ਤੀਜੀ ਸਿਕਾਇਤ 'ਆਪ' ਆਗੂਆਂ ਵੱਲ ਵਿਦੇਸ਼ ਦੋਰਿਆਂ ਲਈ ਪਾਰਟੀ ਚੰਦੇ ਦੀ ਕਥਿਤ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ

ਆਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਾਏ ਹਨ। ਇਸਟਾਚਾਰਾ ਖ਼ਲਾਫ਼ ਜੰਗ ਛੇਡਨ ਵਾਲੇ ਐਨਾ ਹਜ਼ਾਰੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਕਿਹਾ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਆਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਥਿਤ ਪੈਸਿਆਂ ਦਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਉਹ ਮੰਤਰੀ ਸਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਚੇਤ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਪੁਰੀ ਜਾਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਏ ਤਾਂ ਮੈਂ ਖੁਦ ਜੰਤਰ-ਮੰਤਰ 'ਤੇ ਧਰਨੇ 'ਤੇ ਬੈਠਾਂਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਸਤੀਫ਼ੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਾਂਗਾ।

ਆਮਦਾਨ ਕਰ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲ 'ਆਪ' ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ

ਸੀ। ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਐਂਟੀ ਕਰੋਪਸ਼ਨ ਬਿਉਰੋ (ਐਸੀਬੀ) ਨੂੰ 400 ਕਰੋੜ ਦੇ ਟੈਂਕਰ ਖ਼ਾਟਾਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਵੱਲ ਕਥਿਤ ਦੇਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸਥਾਤ ਦੇਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ- ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਦਾਨ ਦੇ (ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 8 ਤੋਂ)

Allstate
You're in good hands.
Avninder Singh
Insurance Specialist, CA Lic. # 0822501
Auto • Home • Life • Health • Business • Commercial
PH.(510) 441-7490
Toll free (877) 441-7490

30042 MISSION BLVD. SUITE 221 HAYWARD, CA 94544

Joshi Law Firm
Attorneys at Law ਅਟਾਰਨੀ ਐਟ ਲਾਈ
www.joshilawfirm.com info@joshilawfirm.com
TANVIR JOSHI
SBN: 302226
(559) 312-0083 (O) (888) 630-1230 (F)
516 W. SHAW AVE STE 200 FRESNO, CA 93704

A-1 INTERIOR DECORATION INC.
BEST PRICES IN THE BAY AREA
KITCHEN CABINETS
GRANITE COUNTERTOPS
SINKS & FAUCETS
HARDWOOD & LAMINATE FLOORS
DOORS AND WINDOWS
REMODLING & NEW CONSTRUCTION
FREE ESTIMATES
CELL 510 565-6667 OFFICE 510 732-1555 FAX 510 732-0555
Visit our showroom NOW!!!
3165 ARDEN ROAD, HAYWARD CA- 94545

ਜਸਪਰੀਤ ਸਿੰਘ
ਅਟਾਰਨੀ ਐਟ ਲਾਈ, ਨਿਊਯਾਰਕ ਤੇ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ
ਰਿਫ਼ਉਜ਼ੀ ਸਟੇਟ, ਬੱਚਾ ਗੋਦ ਲੈਣਾ, ਡਿਪੋਰਟੇਸ਼ਨ,
ਵਿਆਹ, ਐਚ ਵਨ, ਐਲ ਵਨ, ਲੇਬਰ
ਸਰਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮੁਫ਼ਤ ਸਲਾਹ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ
ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦਫ਼ਤਰ ਨਿਊਯਾਰਕ ਦਫ਼ਤਰ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟ ਦਫ਼ਤਰ
44790 S. Grimmer blvd. # 204 Fremont, CA 94538 510-657-6444 37-18-73rd ST. Ste 401 Jackson Height, NY 11372 718-533-8444 2945 W. Capitol Ave. West Sacramento CA-95691 916-372-4448

AUTOBAHN
Body & Paint
Specializing in Convenience & Quality
ਡੈਟਾਨ ਅਤੇ ਪੋਤ ਦੀ ਕੰਮ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਮਿਲੇ
Baghel Singh Jaswal
Ph: (650) 966-1840, Fax: (650) 966-1023
www.autobahnbodypaint.com
778 Yuba Drive, Mountain View, CA 94041

Punjab Insurance Brokers Inc.
DBA in CA Punjab Financial & Insurance Services
MONEY BACK LIFE INSURANCE
MONEY BACK CRITICAL ILLNESS INSURANCE
MONEY BACK DISABILITY INSURANCE
DENTAL INSURANCE & VISITORS INSURANCE
Call: 1-888-978-6522
Inderjeet S Mann
CA LIC# 0127763

See me today and get the discounts and service you deserve
Gurbinder S Mavi
Insurance Lic# 0F22244
Bus: 650-326-0660, Cell : 408-829-6284
988 El Monte Ave Mountain View, CA 94040
Like a Good Neighbor, State Farm is There www.gmavi.com
State farm mutual Automobile Insurance Company. State Farm Indemnity Company Bloomington, IL

ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ: ਕਿਉਂ ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਹਾਰੀ 'ਆਖ'

ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਆਏ ਹਨ, ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਹੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਅੰਦਰ ਆਪਾ ਵਿਰੋਧੀ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਵੱਡਾ ਘੜਮੌਸ ਮੱਚਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਤਾਅਜ਼ੁਬ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਲੋਕ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ (ਆਪ) ਦੀ ਅਣਕਿਆਸੀ ਹਾਰ ਲਈ ਸਿੱਖੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿੱਮੇਵਾਰ ਹਨ, ਉਹ ਤਾਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਪਰਤਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮਾਰੋਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਜੋ ਹਾਲਤ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਵਰਤਾਰਾ ਦੁਹਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਕੋਈ ਆਸਾਰ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੇ। ਸਿਆਇਆਂ ਠੀਕ ਹੀ ਆਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਠ ਦੀ ਹਾਂਡੀ ਵਾਰ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹਦੀ। ਹੁਣ ਸੋਚਣਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸੱਪ ਦੇ ਲੰਘ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦੀ ਪੈੜ ਨੂੰ ਕੁਟਣ ਦਾ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ? ਮੇਰੀ ਜਾਚੇ, ਜੋ ਕੁਝ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰਿਆ, ਉਸਦੀ ਸੱਚੇ-ਸੱਚੇ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨੀ ਤਾਂ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਸੰਜੀਦਗੀ ਅੰਤੇ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਨਾਲ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਵਰਗ ਦੇ ਸਮੇਤ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਆਮ ਅੰਤੇ ਮਧਵਰਗੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ, ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਭਾਰ ਨੂੰ, ਇੱਕ ਤੀਸਰਾ ਪਾਇਦਾਰ ਸਿਆਸੀ ਬਾਦਲ ਸਮਝ ਕੇ, ਵੇਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਹ ਅੰਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਛਲਾਵੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਿਆ। ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੁਪਰੀਮੇ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਦਿੱਲੀ, ਯੂ.ਪੀ ਅੰਤੇ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਅਲੋਕ ਅੰਤੇ ਗੈਰ-ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਛੋਹਰੇ, ਸਿਆਸਤ ਦੀਆਂ ਲੰਮੀਆਂ ਪਾਰੀਆਂ ਖੇਡਣ ਵਾਲੇ ਘਾਗ ਸਿਆਸਤਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਤ ਦੇਣ ਲਈ, ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਉਤਾਰੇ, ਇਹ ਤਾਂ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਹੀ ਜਾਣਦੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਸ ਸਮੁੱਚੇ ਵਰਤਾਰੇ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕਈ ਦਿਲਚਸਪ ਪਹਿਲੂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੀਰਫਾਲ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾਲ ਮੁੱਢਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਚੌਧਰ ਦਾ ਝੰਡਾ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤੇ ਮਾਰਕਸਵਾਦ, ਲੈਨਿਨਵਾਦ ਅੰਤੇ ਨਕਸਲਵਾਦ ਦੀਆਂ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਫਾਨਾਈਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੱਟ ਕੇ ਆਏ ਆਖਿਆਬੋਧਕ ਕਾਮਰੇਡ ਸਨ। ਬੋੜ੍ਹੇ ਬਹੁਤ ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਾਸ ਕਾਮਰੇਡ ਵੀ ਸਨ ਜੋ ਲਾਲ ਇਨਕਲਾਬ ਨੂੰ ਬੁਰ ਨਾ ਪੈਂਦਾ ਦੇਖਕੇ, ਅਵਸਰਵਾਦ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਪਨਾਹ ਵਿੱਚ ਆ ਬੈਠੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਜਿਹੇ ਮੁੜ੍ਹੇ ਹੋਏ ਵੀ ਸਨ ਜੋ ਵੱਡੇ ਇਨਕਲਾਬ ਦੇ ਝਾੜੇ ਦੇ ਕੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਭਰਮਾ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਮੁਹਾਰਤ ਰੱਖਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਰਲਤਾ, ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਅੰਤੇ ਸੁਹਿਰਦਾ ਦੀ ਅਣਕਿਆਸੀ ਅੰਦਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੈਰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਮ ਸਕੇ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪਾਸੇ ਵੱਡੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਹ ਜੱਬੇਬੰਦ ਸਾਜਿਸ਼ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬੇਪਰਦ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੀ ਤਿੱਖੀ ਮਹਾਜਨੀ ਨਜ਼ਰ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨੀ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕਰਕੇ ਸਾਰੇ ਕਾਮਰੇਡ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਂਭੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਇੱਲੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਿੱਤ ਨੇ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਉਲਾਰ ਮਾਹੌਲ ਸਿਰਜਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਿਰਾਸ ਅੰਤੇ ਹੱਦੋਂ-ਵੱਧ ਖਾਹਿਸ਼ਮੰਦ ਸਿਆਸਤਾਨ, ਸੇਵਾ-ਮਕਤ ਅਫਸਰ, ਪ੍ਰਲੀਸ ਅਫਸਰ, ਨਾਮਵਰ ਸਾਬਕਾ ਖਿਡਾਰੀ, ਚਰਚਿਤ ਕਲਾਕਾਰ, ਡਾਕਟਰ ਅੰਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਸਵਾਰ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਨਾਵਜ਼ਬ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਕਰ ਗਏ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਅੰਤ ਨੂੰ ਬਹੁਤਿਆਂ ਦੇ ਪੱਲੇ ਨਿਰਾਸ ਹੀ ਪਈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਵਿੱਚਰੀ ਰਹੀਆਂ ਸਮਰੱਥ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਕੁਝ ਨਿਰਾਸ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਤਾਲਮੇਲ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਬਿਠਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਅਪਣੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਹੀ, ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦ ਦੇ ਸੋਹਲੇ ਗਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ।

ਅਜਿਹੇ ਕਾਲਪਨਿਕ ਅੰਤੇ ਗੈਰ ਯਥਾਰਥਿਕ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ

ਦੇ ਇੱਲੀ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਅੰਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵਿੱਚਰ ਰਹੇ ਯੂ.ਪੀ ਦੇ ਘੰਤੰਮ ਚੌਧਰੀਆਂ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਖਰਾਬ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ ਵੰਡਣ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਵੱਡੀ ਮਾਇਆ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਵਿੱਚਰਾਤ ਦੇ ਇਲਜਾਮ ਲੰਗਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ। ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਲੱਗਪੱਗ ਅੱਧੀ ਦਰਜਨ ਦੇ ਕਰੀਬ ਲੀਡਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਭਵਿੱਖੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵੱਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲੰਗ ਪੈਂਦੇ। ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੇ ਤਾਂ ਇਹ ਬਿਆਨ ਵੀ ਦਾਗ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਹੈਲੀਕਪਟਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੇਵਲ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਲੰਗਪੱਗ ਅੱਧੀ ਦਰਜਨ ਦੇ ਕਰੀਬ ਲੀਡਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਭਵਿੱਖੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵੱਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲੰਗ ਪੈਂਦੇ। ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੇ ਤਾਂ ਇਹ ਬਿਆਨ ਵੀ ਦਾਗ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਹੈਲੀਕਪਟਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੇਵਲ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਲੰਗਪੱਗ ਅੱਧੀ ਦਰਜਨ ਦੇ ਕਰੀਬ ਲੀਡਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਭਵਿੱਖੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵੱਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲੰਗ ਪੈਂਦੇ। ਇਸ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸੋਚ ਵਿੱਚ, ਅੰਤ ਨੂੰ ਸਾਮੰਤਵਾਦ ਰਾਜ ਸੱਤਾ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੋ ਗਿਆ। 'ਸਾਜਿਸੀ ਪ੍ਰਜਾਤਿੰਦਰ' ਦੀ ਜਿੱਤ ਹੋਈ ਤੇ ਲੋਕ ਇਕ ਵਾਰੀ ਫੇਰ ਹਾਰ ਗਏ।

ਰੁਤਿਆਂ ਦੀ ਇਸ ਹਾਬਤ ਦੌੜ ਤੇ ਰਾਜ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿਲਚਸਪ ਸਾਜਿਸ਼ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬੇਪਰਦ ਹੋ ਗਏ ਤੇ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੀ ਚੀਰਫਾਲ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਕਾਮਰੇਡ ਵੀ ਪਨਾਹ ਵਿੱਚ ਆ ਬੈਠੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਜਿਹੇ ਮੁੜ੍ਹੇ ਹੋਏ ਵੀ ਸਨ ਜੋ ਵੱਡੇ ਇਨਕਲਾਬ ਦੇ ਝਾੜੇ ਦੇ ਕੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਭਰਮਾ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਮੁਹਾਰਤ ਰੱਖਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਰਲਤਾ, ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਅੰਤੇ ਸੁਹਿਰਦਾ ਦੀ ਅਣਕਿਆਸੀ ਅੰਦਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੈਰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਮ ਸਕੇ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪਾਸੇ ਵੱਡੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਹ ਜੱਬੇਬੰਦ ਸਾਜਿਸ਼ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬੇਪਰਦ ਹੋ ਗਏ ਤੇ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੀ ਤਿੱਖੀ ਮਹਾਜਨੀ ਨਜ਼ਰ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨੀ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕਰਕੇ ਸਾਰੇ ਕਾਮਰੇਡ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਂਭੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵੰਡੀ ਗਈ ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਭਾਡੂ ਤੀਲੂ-ਤੀਲੂ ਹੋ ਕੇ ਬਿੰਡ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਤੀਸਰੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਬਾਦਲ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਮਾਇਕ ਲੁੱਟ ਤੇ ਵਿਭਚਾਰਾਂ ਮਗਰੋਂ ਆਪੋਂ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਹੋਏ ਰਹਿਆਂ ਨੂੰ ਟੁਰ ਗਏ। ਅੱਜ ਸੁਹਿਰਦਾ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਰਲਾਉਂਦੀਆਂ ਰੁਹਾਂ, ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਬਾਨਾਜੰਗੀ ਕਾਰਨ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਵਿਸਾਹਾਤ ਨੂੰ ਇੰਜ ਬਿਆਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ:

'ਤੁਨੇ ਮੁੜੇ ਇਤਨੀ ਬੁਲੰਦੀ ਸੇ ਨਿਵਾਜਾ ਕਿਉਂ ਥਾ ?

ਗਿਰ ਕੇ ਮੈਂ ਟਟ ਗਯਾ, ਸੀਸੇ ਕੇ ਬਰਤਨ ਕੀ ਤਰਹਾ।'

ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਹੈਰਾਨਕੁਨ ਨਤੀਜੇ ਸਭ

ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਆਮ ਲੋਕ, ਜੋ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਤੀਜਾ ਪਾਇਦਾਰ ਰਾਜਨੀਤਕ ਬਾਦਲ ਵੇਖਣ ਦੀ ਆਸ ਲਈ

ਬੈਠੇ ਸਨ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਠੱਗੇ ਠੱਗੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇੱਹ ਵਰਤ ਦੀ ਸਿਤਮਜ਼ਗੀਫ਼ੀ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਫਿਜ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ

ਇੱਕ ਵਰ੍ਹੇ ਤੋਂ ਹੋਏ ਗੁੰਜਦੇ

'ਇ ਨ ਕ

'ਆਪ' ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ 'ਚ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਈਵੀਐਮਜ਼ ਦਾ ਰੋਲਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ- ਦਿੱਲੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਿਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੈਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਈਵੀਐਮਜ਼ ਦੀ ਗੜਬੜੀ ਦੇ ਮੁੜ੍ਹੇ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਹੋਈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਰਾਸਟਰਪਤੀ ਤੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਅਗਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵੀਵੀਪੈਟ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਨਾਲ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣ। ਉਧਰ, ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਸੈਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕੇਜ਼ਰੀਵਾਲ ਤੇ ਸਤਿੰਦਰ ਜੈਨ 'ਤੇ ਲੱਗੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਜਨਤਾ ਦਾ ਧਿਆਨ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ।

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੈਸ਼ਨ ਮਹੱਤਵ ਮੰਡਰੀ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜ਼ਰੀਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਈਵੀਐਮਜ਼ ਵਿੱਚ 90 ਸੈਕਿੰਡ ਅੰਦਰ ਗੜਬੜੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, "ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਸਾਨੂੰ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦੇਵੇ, ਅਸੀਂ ਦਿਖਾਵਾਂਗੇ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਮਦਰਬੋਰਡ ਬਦਲ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹੈਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।" ਅੱਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸੈਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਵਿਧਾਇਕ ਸੌਰਭ ਭਾਰਦਵਾਜ਼ ਨੇ ਇੱਕ ਈਵੀਐਮ ਵਰਗੀ ਮਸ਼ੀਨ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਮੁੱਢੀ ਤੇ ਫੈਸ਼ਨ ਦੀ ਵਿਧਾਇਕ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵੇਟਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨਾਂ

ਦੇ ਇੱਕ ਗੁੱਝੇ ਕੋਡ ਰਾਹੀਂ ਈਵੀਐਮ ਨਾਲ ਛੇਤ੍ਰਫਾਲ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਇਸ ਮੁੱਢੀ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਵਿਧਾਇਕ ਅਲਕਾ ਲਾਂਘਾ ਨੇ

ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਿਗਮ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਹੀ ਵਰਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਜਦੋਕਿ ਨਵੀਆਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਸਨ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਦਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੇ ਹੀ ਭਾਰਤ ਵਿਧਾਇਕ ਦਲ ਦੇ ਨੇਤਾ ਵਸਿੰਦਰ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਪੀਡਬਲਿਊਡੀ ਦੇ ਮੁੱਢੀ 'ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਥੋੜਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਸਪੀਕਰ ਰਾਮ

ਨਿਵਾਸ ਗੋਇਲ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ।

ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਧਾਇਕ ਰੋਸ ਵਜੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਬਾਹਰ ਧਰਨਾ ਲਾ ਕੇ ਬੈਠ ਗਏ। ਉਧਰ ਕਪਿਲ ਮਿਸ਼ਰਾ ਨੇ ਅੱਜ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਇੱਜਤ ਬਚਾਉਣ ਤੇ ਮੇਰੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਜਨਤਾ ਦਾ ਧਿਆਨ ਬਟਕਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।"

ਹੈਕ ਕੀਤੀ ਮਸ਼ੀਨ ਈਵੀਐਮ ਨਹੀਂ:

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਧਾਨ

ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਵਿਖਾਏ ਈਵੀਐਮਜ਼ ਨੂੰ ਹੈਕ ਕਰਨ ਦੇ ਡੈਮੋ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਮਸ਼ੀਨ ਈਵੀਐਮ ਵਾਂਗ ਲੱਗਦੀ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਈਵੀਐਮ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ 'ਆਪ' ਦੇ ਈਵੀਐਮਜ਼ ਨੂੰ ਹੈਕ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਜੰਤਰ ਮੰਤਰ ਉੱਤੇ ਧਰਨਾ ਦੇਣਗੇ ਅੰਨਾ ਹਜ਼ਾਰੇ ਮੁੰਬਈ: ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਕੁਨ ਅੰਨਾ ਹਜ਼ਾਰੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜ਼ਰੀਵਾਲ ਉਤੇ ਲੱਗੇ ਭਿਸਟਾਚਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਕੇਜ਼ਰੀਵਾਲ ਦੇ ਅਸਤੀਫ਼ੇ ਦੀ ਮੰਗ ਲਈ ਜੰਤਰ ਮੰਤਰ ਵਿਖੇ ਧਰਨਾ ਲਾਉਣਗੇ। ਇਥੇ ਰਾਲੇਗਨ ਸਿੱਧੀ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਉੱਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਹਜ਼ਾਰੇ ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਾਬਕਾ ਜਲ ਮੰਤਰੀ ਵੱਲੋਂ ਕੇਜ਼ਰੀਵਾਲ ਖਿਲਾਫ਼ ਭਿਸਟਾਚਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਣ ਲਈ ਚੁਣੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਚੁੱਪੀ ਸਾਧੇ ਰੱਖਣ ਉੱਤੇ ਇਤਾਜ਼ ਜਤਾਇਆ ਹੈ।

ਨਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਲਈ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵੱਲ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਤਕਨੀਕੀ ਮਦਦ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ - ਇੰਗਲੈਂਡ ਨੇ ਕੈਪਟਨ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਨਸ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੁਹੱਿਮ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਤਕਨੀਕੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰਕ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਿਖਾਈ ਹੈ।

ਅੱਜ ਇੱਥੇ ਇਸ ਮੁੱਢੀ 'ਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚਲੇ ਡਿਪਟੀ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਐਂਡਰਿਊ ਆਇਰ ਵਿੱਚ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਡਿਪਟੀ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੈਪਟਨ ਨੂੰ ਇੰਗਲੈਂਡ ਆ ਕੈ ਉਦਯੋਗਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦਾ ਸੌਦਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੁਲੀਸ ਫੋਰਸ ਦੇ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਈਬਰ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਦੀ ਵੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ।

ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ, ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ, ਥੇਡੀਬਾਂਕੀ ਤੇ ਡੇਅਰੀ ਵਾਰਸਿੰਗ ਸੋਸੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਸੀ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਸਹਿਮਤ ਹੋਈਆਂ। ਕੈਪਟਨ

ਨੇ ਸਹਿਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ, ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਵੱਡੇ ਸਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਦਿੱਤਾ। ਬਿਟਿਸ਼ ਡਿਪਟੀ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਅਪਣੇ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਅਨੇਕਾਂ ਮੱਹੱਤਵਪੂਰਨ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਸੀ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਲਈ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਰਾਸਟਰੀ ਡਰੋਗ ਨੀਤੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਨਸ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਿਟਿਸ਼ ਮਾਹਿਰਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਣਗੇ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਸੰਬੰਧੀ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਸੱਮੱਸਿਆ ਨਾਲ ਨਸ਼ਿਠਣ ਲਈ ਸਹਿਯੋਗ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰ ਕਰਨਗੇ।

ਅਵਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਆਲ ਸਟੇਟ ਇੰਸੋਰੈਂਸ) ਵੱਲ ਪੰਜਾਬੀ ਭਰਾਵਾਂ ਦਾ ਧੀਨਵਾਦ, 20 ਸਾਲ ਪੂਰੇ ਕੀਤਾ

ਹੋਰਡ ਵਿੱਚ ਆਲ ਸਟੇਟ ਇੰਸੋਰੈਂਸ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸ. ਅਵਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਖੇਲੀ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਮਈ 11, 2017 ਨੂੰ 20 ਸਾਲ ਦਾ ਸਮਾਂ ਪੂਰਾ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਬੇ-ਏਰੀਆ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਤੇ ਦੁਸਰੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਵੀ ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਇੰਸੋਰੈਂਸ ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਕਰਵਾਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਮਿਲਾਪਤੇ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਪਿਛਲੇ ਵੀਹ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਪਾਲਸੀਆਂ ਵੀ ਬਹੁਤ ਲਿਖਵਾਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਆਲ ਸਟੇਟ ਇੰਸੋਰੈਂਸ ਵੱਲੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਪਹਿਲੇ ਨੰਬਰ ਤੋਂ ਰਹਿਣ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਵੀ ਮਿਲਿਆ।

ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵੀ ਉਹ ਪਹਿਲੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਆ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅਤੇ ਦੋਸਤਾਂ-ਮਿੰਡਰਾਂ ਵੱਲੋਂ 20 ਸਾਲ ਪੂਰੇ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵਧਾਈਆਂ। ਵਧਾਈਆਂ ਦੇਣ ਲਈ 510-825-0807 ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

Mann Insurance Brokers Inc.

DBA Global Green Insurance Agency of the Bay Area
4 Union Square #E, Union City, CA 94587

ਆਟੋ, ਘਰ,
ਬਿਜਨਸ, ਲਾਈਫ
ਇੰਸੋਰੈਂਸ ਚੰਗੇ ਭਾਅ
ਉਤੇ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ
ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ

Gurdawar Singh

Lic.# OF34231

PROGRESSIVE® **MERCURY INSURANCE GROUP**

THE HARTFORD **Safeco Insurance™ A Liberty Mutual Company** **TRAVELERS**

Ph: 510-487-1000

mann@ggiausa.com

E-mail:- shweat077@yahoo.com
www.surajvanshipharmacy.com

ਮਰਦਾਨਾ ਕਮਤੇਰੀ
**ਪੁਰਾ ਕੋਰਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਬਾਰਾ
ਦਵਾਈ ਖਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹ**

ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤ-ਪਾਕ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦਾ ਕੀ ਬਣੇਗਾ?

ਪੁਨਮ ਆਈ ਕੌਸ਼ਿਸ਼ਤ

ਗੁਆਂਢੀ ਜਾਂ ਦਸ਼ਮਣ? ਦੋਵੇਂ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ-ਪਾਕ ਸੰਬੰਧਾਂ 'ਚ ਇਹ ਉਤਰਾਂ-ਚੜ੍ਹਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਆਸੀ ਹਵਾ ਕਿਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਗ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਟਕਰਾਅ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੱਖਲ ਨਾ ਦਿਓ। ਟਕਰਾਅ ਦੀ ਤਾਜ਼ਾ ਵਜ਼ਾ ਨੇਵੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਈਰਾਨ 'ਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਹੇ 46 ਸਾਲਾ ਕੁਲਭੂਸਣ ਜਾਧਵ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀ ਵੱਲੋਂ ਜਾਸੂਸੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਹੇਠ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਗ੍ਰਿਡਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਫੌਜੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣਾ ਹੈ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਜਾਧਵ ਨੂੰ ਦੂਤਘਰ ਤੋਂ ਮਦਦ ਵੀ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 14 ਵਾਰ ਜਾਧਵ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਧਵ ਦੇ ਟਿਕਾਣੇ ਤੋਂ ਹਾਲਾਤ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ। ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜਦੰਤ ਵੱਲੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰਾਉਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਮੁਖੀ ਜਨਰਲ ਬਾਸਵਾਂ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਲਾਹੌਰ ਬਾਰ ਕੌਸਲ ਨੇ ਜਾਧਵ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਕੀਲਾਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਫੌਜੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿਰੁੱਧ ਭਾਰਤ ਅਪੀਲ ਕਰੇਗਾ। ਇਸੇ ਲਈ ਉਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਫੌਜ ਐਕਟ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਸ ਇੱਕ ਘਟਨਾ ਨਾਲ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵੱਲੋਂ ਉੜੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਹਮਲੇ ਪਿੱਛੇ ਹੁਣ ਭਾਰਤ-ਪਾਕ ਸੰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਗਿਰਾਵਟ ਆ ਗਈ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਦੇ ਪੱਖਾਂ ਦਾ ਮਲਕਾਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਾਧਵ ਮੁੜੇ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨਤੀਜੇ ਭੁਗਤਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਹੁਣ ਸਭ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਿੰਦਿਤ ਮੌਦੀ ਉਤੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਇਸ ਮੁੜੇ ਉਤੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ। ਸੰਨ 2014 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਾਪੀ-ਤੌਲੀ, ਨਵੀਂ ਅਤੇ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੌਦੀ ਇੱਕ ਕਦਮ ਅੱਗੇ ਵਧੇ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਰੁੱਧ ਠੋਕਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਸਤੰਬਰ ਵਿੱਚ ਸਰਜੀਕਲ ਸਟਰਾਈਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਵਿਰੁੱਧ ਭਾਰਤ ਦੀ ਨਤੀਜੀ ਚੱਕੜਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਰਹੀ ਹੈ।

ਮੌਦੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਤੇ ਇਸੇ ਲਈ ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਕੁਟਨੀਤੀ ਵੀ ਖੇਡ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਬਦਲਾ ਲੱਕੂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਿਨਾਂ ਸੱਕ ਮੌਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਕੇ ਮੇਡੀਵਾਲੀ ਰਣਨੀਤੀ ਅਪਣਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਭੜਕਾਉ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇਗਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੀ ਹੋਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਂਤੀ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ

ਕਿ ਜੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਮਝ ਜਾਵੇ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੀਤੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤਣੀ ਪਵੇਗਾ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਤੋਂ ਬਾਜ਼ ਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਕੁਟਨੀਤਕ ਰਣਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਣੀ ਉਦਾਰ ਨੀਤੀ ਲਈ ਕੋਈ ਬਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮੌਦੀ ਨੇ ਖੇਡ ਦੇ ਨਿਯਮ ਬਦਲ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੀਤੀ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓ ਲਿਖ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸਵਾਲ ਉਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੌਦੀ ਦੀ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਸਰਵ ਉਚਤਾ ਦੀ ਨੀਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਕੋਲ ਕੁਟਨੀਤਕ ਉਪਾਂ ਕੀ ਭਾਰਤ ਵੱਲ ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਦੇ ਮੂਲ ਉਦੇਸ਼ ਹੀ ਬਦਲ ਗਏ ਹਨ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪ੍ਰਤੀ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਤੁਬਦੀਲੀ ਨੂੰ ਰੇਖਾਂਕਿਤ ਕਰਦਿਆਂ ਭਾਰਤ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਬੀਤੇ ਦੀਆਂ ਮਿਸ਼ਨਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਅੱਤਵਾਦੀ ਫੌਜ ਨਾਲ ਨਸ਼ਿਠਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ। ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਮੌਦੀ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਦਾ ਅੰਦਰਾਂ ਇਸੇ ਗੱਲ ਤੋਂ ਨਿਕਲਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ? ਮੌਦੀ ਨੇ ਬੈਬਰ ਪਖਤਨਖਵਾ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ

ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਭ ਵੱਡਾ ਕਦਮ ਸੀ। ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਦੀ ਸਿਰਫ ਦਿਖਾਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ।

ਭਾਰਤ ਦੀ ਨਰਮ ਨੀਤੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਲੋਕ ਭੁਲ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੀਤੀ ਦੇ ਮੂਲ ਉਦੇਸ਼ ਹੀ ਬਦਲ ਗਏ ਹਨ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪ੍ਰਤੀ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਤੁਬਦੀਲੀ ਨੂੰ ਰੇਖਾਂਕਿਤ ਕਰਦਿਆਂ ਭਾਰਤ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਬੀਤੇ ਦੀਆਂ ਮਿਸ਼ਨਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਅੱਤਵਾਦੀ ਫੌਜ ਨਾਲ ਨਸ਼ਿਠਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ। ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਮੌਦੀ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਦਾ ਅੰਦਰਾਂ ਇਸੇ ਗੱਲ ਤੋਂ ਨਿਕਲਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ? ਮੌਦੀ ਨੇ ਬੈਬਰ ਪਖਤਨਖਵਾ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵੱਲੋਂ ਜਾਧਵ ਨੂੰ ਮੌਡੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਣ ਦੇ ਕਈ ਖਤਰਨਾਕ ਨੀਤੀਜੇ ਨਿਕਲ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਸੰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਗਿਰਾਵਟ ਆ ਰਹੀ ਤੇ ਬੇ ਯਕੀਨੀ ਵਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਬੇਯਕੀਨੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹੇਗੀ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਖੇਡ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ। ਇਸ ਦੀ ਤੀਬਰਤਾ ਵਿੱਚ ਸਮੱਤੇ-ਸਮੱਤੇ 'ਤੇ ਫਰਕ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਇਸ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਸਥਿਤੀ ਉਸ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਵਿੱਚ ਰਹੇ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਭਾਰਤ-ਪਾਕ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੀਆਂ ਸਥਾਈ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵੱਡੀ ਹੱਦ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਣਨੀਤਕ ਟੀਚਿਆਂ, ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤ-ਪਾਕ ਵਿਚਾਲੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਇੱਕ ਰਣਨੀਤਕ ਲੋਤ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਵੇਂ ਹੈਂਟਮੈਂਡੀ ਤੋਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣੀ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਗਰੀਬੀ ਦੂਰ ਕਰਨੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਕਾਂ ਕਾਰਨ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਸਥਾਈ ਸ਼ਾਂਤੀ ਤੇ ਸਿੱਤਰਤਾ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਫਾਸਿਆ ਹੈ। ਕਠਪੁਤਲੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਫੌਜ ਫੌਜ ਦੇ ਹੱਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸੋਚ ਫੌਜੀ ਹੈ ਤੇ 1947 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਉਹ ਭਾਰਤ ਵਿਰੋਧੀ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਫਾਸਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਫੌਜ, ਆਈ ਐਸ਼ ਆਈ, ਸਿਆਸਤਾਨ, ਉਥੋਂ ਦਾ ਸਿਵਲ ਸਮਾਜ ਸਭ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਇੱਕ ਕਿਹੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਲਾਲੀਵੱਡ ਅਤੇ ਕੋਕ ਸਟਡੀਓ ਸੁਸਾਇਟੀ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸੋਚਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਖੇਡ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਆਪੋ-ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਦਾ ਵਿਖਾਵਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਟਕਰਾਅ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦਾ ਮੂਲ ਮੁੜਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਕੁਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਭਾਰਤ-ਪਾਕ ਸੰਬੰਧਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਤਣਾਅ ਬਣਿਆ ਰਹੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੋਚ ਚੱਖਣੀ ਏਸੀਆ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਗਲਬਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦਾ ਮੁੜਦਾ ਵੀ ਸੁਲਝ ਨਹੀਂ ਹਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਨੇੜ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਅਸਲੀ ਮਿਤਰਤਾ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਘੱਟ ਹਨ। ਆਸੀਂ ਸਿਰਫ ਆਸ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਸੰਬੰਧ ਆਮ ਵਰਗੇ ਹੋਣ, ਤਣਾਅ ਘਟੇ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਲਾਭ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਹੋਵ

ਵਜੂਦ ਦਾ ਸੰਕਟ ਤੇ ਉਮੀਦ ਦਾ ਹਥਿਆਰ

ਭਾਰਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਹੋਇਆ ਹੈ। 11 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ ਭਵਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੁਝ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਮਨਵਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਵਸਤਰ ਹੋ ਕੇ ਸੜਕ 'ਤੇ ਰੋਸ ਮਜ਼ਾਹਰਾ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਜਗ੍ਹਾ ਉਸ ਥਾਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤੀ ਦੂਰ ਨਹੀਂ, ਜਿੱਥੇ ਆਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਾਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਦਫ਼ਤਰ ਹੈ। ਤਾਮਿਲ ਭਾਸੀ ਇਹ ਕਿਸਾਨ, ਜੋ ਹਿੰਦੀ ਜਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਬੋਲ ਸਕਦੇ, ਦਰਅਸਲ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਆਪਣਾ ਮੰਗ-ਪੱਤਰ ਦੇਣਾ ਦੇ ਲਈ ਹੀ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਥੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਾ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੱਪੜੇ ਲਾਹ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਸੜਕ 'ਤੇ ਲੇਟ ਗਏ।

ਇਹ ਕਿਸਾਨ ਤਾਮਿਲ ਨਾਡੂ ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ ਇਸ਼ਾਗ ਕਰਕੇ ਆਏ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਵੱਲ ਉਥੋਂ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦੇ ਹਿਂਹ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਉਥੋਂ ਦਿੱਲੀ ਤਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਹੁੰਚ ਰਹੀ। ਸੋਕੇ ਅਤੇ ਭੁੱਖਮਰੀ ਦੀ ਮਾਰ ਝੱਲ ਰਹੇ ਇਹ ਕਿਸਾਨ ਪਿਛਲੇ ਤਕਰੀਬਨ ਤਿੰਨਾਂ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਜੰਤਰ-ਮੰਤਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਧਰਨੇ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਖੋਪੜੀਆਂ ਦੀ ਮਾਲਾ ਗਲ ਵਿੱਚ ਪਾ ਕੇ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਖੋਪੜੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੇਟੇ ਜਾਂ ਪਤਨੀ ਦੀ ਸੀ ਤੇ ਕੋਈ ਭਰਾ ਜਾਂ ਪਿਤਾ ਦੀ, ਜੋ ਸੋਕੇ ਅਤੇ ਭੁੱਖਮਰੀ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਗੁਆ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਸੰਸਦ ਮਾਰਗ ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਰਦੇ ਕਿਸੇ ਨੇਤਾ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੋਪੜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ। ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਮਰੇ ਹੋਏ ਸੱਪ ਤੇ ਕਦੇ ਜਿਉਂਦੇ ਚੁੱਹੇ ਮੁੰਹ ਵਿੱਚ ਪਾ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਧਿਆਨ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਿਆ। ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰੋਟੀ ਖਣ ਲਈ ਸੜਕ ਨੂੰ ਪੱਤਲ ਵਾਂਗ ਵਰਤਿਆ। ਕਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਧੀਆਂ ਮੁੱਛਾਂ ਤੇ ਅੱਧੇ ਸਿਰ ਮੁੰਨ ਲਏ ਤੇ ਕਦੇ ਨਕਲੀ ਸਿਆਪੇ-ਸਮਕਾਰ ਕੀਤੇ। ਉਹ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਵਿਲੱਖਣ ਤਰੀਕਾ ਅਪਣਾਉਂਦੇ ਰਹੇ। ਅਖੀਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਦੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੇ ਐਲਾਨ ਮੁਤਾਬਿਕ ਆਪਣਾ ਪਿਸਾਬ ਪੀਤਾ। ਪਿਸਾਬ ਪੀਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਤਮਾਮ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਛਪੀ। ਆਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅੰਨ ਭੰਡਾਰ ਨੂੰ ਭਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਹਿਰਦੇਵੇਧ ਤਸਵੀਰ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਚਾਰ-ਚੁਫੇਰੇ ਸੇਰੋਂ ਪਿਆ ਤਾਂ ਤਾਮਿਲ ਨਾਡੂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਆਣ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਮੰਨਣ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਫਿਰ ਸਿਆਸਤਦਾਨ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਤੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਪਰਤ ਤਾਏ।

ਪਿਛਲੇ 140 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਬਿਆਨਕ ਸੋਲੇ

ਦੀ ਮਾਰ ਝੱਲ ਰਹੇ ਤਾਮਿਲ ਨਾਡੂ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ 400 ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਰਮਿਆਨ 100 ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਿਸਾਨ ਭੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਤਾਮਿਲ ਨਾਡੂ ਦੇ ਇਹ ਕਿਸਾਨ ਕਰਜ਼ ਮੁਆਫ਼ੀ, ਕਾਵੇਰੀ ਮੈਨੋਜ਼ਮੈਂਟ ਬੋਰਡ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਧਰਨਾ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਜੇ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ 'ਤੇ ਜੜ੍ਹਰੀ ਕਦਮ ਨਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਮਿਲ ਨਾਡੂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਵਿਦਰਕਾ ਵੱਗੇ ਗਾਲਾਤ ਪੈਂਦਾ ਹੋ ਜਾਣ।

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਪਣੇ ਅੰਕਤਿਆਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੇ ਕਰੀਬ 9 ਕਰੋੜ ਕਿਸਾਨ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 51.9 ਫੀਸਦੀ ਉਤੇ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਰਜ਼ਾ ਹੈ। ਹੋਰੇਤ ਕਿਸਾਨ ਪਰਿਵਾਰ 'ਤੇ ਐਸਤਨ 47,000 ਰੁਪਏਂ ਕਰਜ਼ਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਤਕਰੀਬਨ 9.02 ਕਰੋੜ ਕਿਸਾਨ ਪਰਿਵਾਰ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 4.68 ਕਰੋੜ ਪਰਿਵਾਰ ਕਰਜ਼ੇ ਹੋਣਾਂ ਹਨ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਿਹਾਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਸੇ 10.53 ਲੱਖ ਲੋਕਾਂ ਸਿਰ 80,000 ਕਰੋੜ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿਹਾਤੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਹਰ ਪਰ ਉਤੇ ਲਗਪਗ 8 ਲੱਖ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਤੇ 89 ਫੀਸਦੀ ਦਿਹਾਤੀ ਲੋਕ ਕਰਜ਼ੀਈ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੰਕਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਡੂਟੀਆਂ ਕੌਲੇਂ ਫ਼ਝਲਾਂ ਉਧਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਸੀਮਾਂਤ, ਛੁਟੇ, ਦਰਮਿਆਨੇ ਤੇ ਗਰੀਬ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਸਖ਼ਤ ਸਰਤਾਂ 'ਤੇ ਚੁੱਕਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਵਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸਾਨ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਅਰਸੇ ਵਿੱਚ 42 ਫੀਸਦੀ ਇਜ਼ਾਫਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਹਰ ਸਾਲ 12,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਸਾਨ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। 1995 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤਕ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਕਰਜ਼, ਸੌਕੇ ਤੇ ਭੁੱਖਮਰੀ ਦੀ ਵਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਤਕਰੀਬਨ ਸਵਾ ਤਿੰਨ ਲੱਖ ਕਿਸਾਨ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਪਰਤ ਗਏ ਤਾਮਿਲ ਨਾਡੂ ਦੇ ਕਿਸਾਨ, ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਕੀਲ ਤੇ ਮਹੱਥੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਰਕੁਨ ਪੀ.ਆਈਕੰਨੁ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਦਿੱਲੀ ਆਏ ਸਨ। ਪੀ.ਆਈਕੰਨੁ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਤਾਮਿਲ ਨਾਡੂ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਅੰਦੋਲਨ ਸੰਗਠਨ ਕੀਤੇ ਹਨ ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਅਨੇਕਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੜਾਈਆਂ ਵੀ ਲੜਿਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਤਾਮਿਲ ਨਾਡੂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਕਰਜ਼ ਤੁਰੰਤ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਤੈਆਰ ਕੀਤੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ ਤੋਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਮੁੱਲ ਉਤਪਾਦਨ ਲਾਗਤ ਤੋਂ 50 ਫੀਸਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵੀ ਲਾਗ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ ਮਾਡੀ ਦੀ

ਲੋੜ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗੀ

ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਮੰਦਹਾਲੀ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ (ਜਾਂ ਸਾਇਦ ਲਮਕਾਊਣ ਲਈ) ਹਰੇ ਇਨਕਲਾਬ ਦੇ ਮੌਹੀ ਡਾ. ਐਮ.ਐਸ. ਸਵਾਮੀਨਾਥਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਾਪਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਨ ਮਗਰੋਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜੋ ਕਈ ਜ਼ਿਲਦਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀ ਸੀ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਤੇ ਖੇਤ ਨੂੰ ਲਾਹੌਰੰਦ ਧੰਦਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਈ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਰ ਪੈਦਾਵਾਰ ਦਾ ਇੱਨਾ ਸਮਰਥ ਮੁੱਲ ਦੇਵੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਮਦਨ ਵਿੱਚ 5 ਫ਼ਰੀਸਦੀ ਵਾਧਾ ਹੋ ਸਕੇ। ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਜੁਬਾਨੀ-ਕਲਾਮੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਤਾਂ ਕਰ ਲਿਆ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀ ਝਾੜਨ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕਿਹਾ ਸਿੱਖੇ, ਪਰਨਾਲਾ ਉਥੇ ਦਾ ਉਥੇ।

ਦੀ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਉਰਜਿਤ ਪਟੇਲ ਦਾ ਵੀ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਜ਼ ਮੁਆਫ਼ੀ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਮਹਿੰਗਾਈ ਵਧਣ ਦਾ ਵੀ ਖਤਰਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਉਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਗੱਲ ਸਖ਼ਤ ਆਰਬਿਕ ਅਸੂਲਾਂ ਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਹਰਸਤ ਮਹਿਤਾ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵਿਜੈ ਮਾਲਿਆ ਤਕ ਹਰਕ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਦਾ ਅਰਬਾਂ ਰੁਏਂ ਦੇ ਘੋਟਾਲੇ ਦਾ ਰਾਹ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਦੀ ਕਿਵੇਂ ਨਿਕਲ ਆਉਂਦਾ ਹੈ? ਅਮੀਰਾਂ ਉਤੇ ਸੱਤ ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਲੁਟਾ ਚੁੱਕੇ ਬੈਂਕਰ ਗਰੀਬ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰੌਲਾ ਕਿਉਂ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ? ਇਹ ਆਰਬਿਕ ਅਸਮਾਨਤਾ ਹੁਕਮਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਕਾਲੀ ਅਰਬ-ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਉਪਜੇ ਕਾਲੇ ਧਨ ਤੇ ਨਾਜਾਇਞ ਮੁਨਾਫੇ ਵਿੱਚੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹੀ ਵਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੰਨੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕਿਸਾਨ ਖੁਦਕਸ਼ੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨੀਂ ਹੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਤੋਂ ਵੀ ਕਿਨਾਰਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਸੁਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਅਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਇਹ ਕਿਨਾਰਾਕਸ਼ੀ ਹੁਕਮਾਨਾਂ ਲਈ ਭੁਸ਼ੀ ਦਾ ਸਬੱਧ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਕਾਰਪੋਰੇਟਾਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਮਸਹੁਰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਾਸਤਰੀ ਵੰਦਨਾ ਸਿਵਾ
ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਸਰਕਾਰੀ ਯੁੱਧ
ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਵਾਕਾਈ ਯੁੱਧ ਹੈ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ
ਅਪਣੇ ਵਜੂਦ ਨੂੰ ਬਚਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਗੱਲ ਪੱਲੋ
ਬੰਨ੍ਹ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਰਜ ਮੁਆਫ਼ੀ ਨਾਲ ਫੌਰੀ ਤੌਰ
'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਰਾਹਤ ਤਾਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਜੂਦ ਦੇ ਸੰਕਟ ਦਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੰਸਾਰ
ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਜੇਖਿਮ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਚੱਕਰਵਿਉਹ
ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਲੜ੍ਹ ਕੁਝ ਵੀ ਹਾਸਲ
ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਕਿਸਾਨ ਜਬੇਬਦੀਆਂ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ
ਸਵਾਮੀਨਾਥਨ ਕੇਮੇਟੀ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਆਂਮ.ਆਂਸ.ਪੀ.
ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਹ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ
ਸਿਆਸੀ ਦਲਾਂ ਦੇ ਏਜੰਡੇ 'ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉਤੇ ਕਿਸਾਨ ਕਿਵੇਂ
ਹੋਵੇ। ਇਹ ਇੱਕ ਲੰਬੀ ਲਤਾਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਤਾਈ ਵਿੱਚ
ਉਮੀਦ ਸਭ ਤੋਂ ਸ਼ਕਤੀਸਾਲੀ ਹਥਿਆਰ ਹੈ।

ਭਾਜਪ ਦਾ ਪਸਾਰਾ; ਕੇਤਰੀਵਾਲ ਲਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਝੱਟਕਾ

ਨੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਵਿਸਾਹਘਾਤ ਕੀਤਾ)। ਹੁਣ ਉਸ ਦੀਆਂ ਆਮਾਂ ਕੇਵਲ 'ਮੌਦੀ ਜੀ' ਤੇ ਹੀ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਤਰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਿਚ 'ਯੋਗੀ ਜੀ' ਜਿਹਾ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਮੁੰਖ ਮੰਤਰੀ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਇੱਲੀ 'ਚ ਵੀ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਸਰਕਾਰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਗੇ। ਮੈਂ ਲਾਜ਼ਮਾਬ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਕੁਝ ਡਰ ਵੀ ਗਿਆ। ਪਰ ਓਲਾ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਸਿਆਸਤ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਤੱਤ ਕਰਨ ਪਿਆ ਕਿਂਨਾ ਸੀ!

ਕੁਝ ਤਾਜ ਸਜ਼ੂਰ ਮਿਲਾ ਇਤਾ ਸਾ।
 ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਚੋਣਾਂ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ
 ਅੱਜ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵੀ ਆ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹਾ
 ਸੱਕ ਸੀ ਕਿ ਡਰਾਈਵਰ
 ਜਿਸ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਵੋਟਿੰਗ
 ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ
 ਸਮੁੱਚੇ ਦਿੱਲੀ ਸਹਿਰ ਵਿੱਚ
 ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ।
 ਹੋਇਆ ਵੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ
 ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਅੰਤ ਤੋਂ
 ਚੁੱਪ-ਚੁਪੀਤੇ ਜਿਹੇ ਵੋਟਾਂ
 ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ
 ਆਉਣ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ
 ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ
 'ਸਵਰਾਜ' ਇੰਡੀਆ'

ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮੁਹੱਿਮ ਵਿਚ ਰੁੜਿਆ ਰਿਹਾ ਸਾਂ ਅਤੇ ਦਿਲੀ ਦੀਆਂ ਤਿਨੇ ਨਗਰ ਨਿਗਮਾਂ ਵਿਚ ਭਾਜਪਾ ਵੱਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾੜੇ ਕੰਮਾਂ ਵੱਲ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦਾ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ ਸਾਂ। ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਸੱਥਸਟ ਸੀ ਕਿ ਵੇਟਰਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਉੱਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਧੇਰੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਉੱਤੇ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਕੁਝ 'ਐਗਜਿਟ ਪੋਲਜ਼' (ਵੈਟ ਪਾ ਕੇ ਆਏ ਵੈਟਰ ਤੋਂ ਲਈ ਰਾਇ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਰਵੇਖਣਾਂ) ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਹ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਭਾਜਪਾ ਵੱਡੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਨਿਕਲਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਐਗਜਿਟ ਪੋਲਜ਼ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਜਪਾ ਦੇ

ਉਮੀਦਵਾਰ ਆਪਣੇ ਨੇਤਲੇ ਵਿਰੋਧੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਤੋਂ ਘੱਟ
ਘੱਟ 20 ਫੀਸਦੀ ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਜਿੱਤਣਗੇ। ਵੋਟਾਂ
ਇਨੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਨਤੀਜਾ ਤਾਂ ਸੀਟਾਂ ਉੱਤੇ ਹੁੰਡਾ-ਫੇਰੂ ਜਿੱਤ
ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣਾ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣ
ਸਰਵੈਖਣਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਅੱਗੇ ਰਹਿ
ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਵਧੇਰੇ ਹੀ ਅਨੁਮਾਨ ਲਾ ਲਏ ਹੋਣ (ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਅ
ਸੀ ਕਿ ਸਾਡੀ ਪਾਰਟੀ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਛੋਟੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ
ਕੁਝ ਵਧੇਰੇ ਹੀ ਘਟਾ ਕੇ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ), ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਰ
ਇਹੋ ਲੱਗਦਾ ਰਿਹਾ ਕਿ ਚੋਣ ਲਹਿਰ ਇਸ ਵੇਲੇ ਭਾਰਤ
ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੱਦਿੱਜਾ ਹੈ।

ਅਜਿਹੇ ਨਤੀਜੇ ਵੇਖਾਂ
ਅਸਰ ਨਿਸਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ
ਕੁਝ ਗੱਢਾ ਤੇ ਤ੍ਰਾਮਦਿ
ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਲੀ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨਾਂ
ਨਗਰ ਨਿਗਮਾਂ ਹਰ ਹਾਲ
ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸਭ
ਭੈਤੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾ
ਚਲਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ
ਨਗਰ-ਨਿਗਮਾਂ ਵਿੱਚ
ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇੱਲੀ

ਜਾ ਸਲਦੇ ਹਨ

ਇਸ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਦੋ ਰਾਇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਕਿ ਇਸ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਕੌਣ ਹੈ: ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਪਿਛਲੇ 10 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਭਾਜਪਾ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਦਿੱਲੀ ਦੀਆਂ ਨਗਰ ਨਿਗਮਾਂ ਵਿੱਚ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਭ੍ਰਿਸਟ ਵਿਭਾਗ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੀ ਹੋਦ ਦਾ ਪਤਾ ਉੱਦੇ ਹੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਦੇ ਉਸ ਦਾ ਇੱਥੇਪੈਕਟਰ ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਬਦਲੇ ਰਿਸਵਡ ਮੰਗਣ ਲਈ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਗਰ ਨਿਗਮਾਂ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅਜਿਹੀ 'ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਮਿਸਾਲ' ਹਨ ਕਿ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਤੁਪ ਵਿੱਚ ਜਾਣੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਸੀਲਿਆਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝੀਆਂ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਗਮਾਂ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕਦੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਿਵੇਂ ਪਾਰਕਿੰਗ, ਇਸਤਿਹਾਰਬਾਜ਼ੀ ਤੇ ਟੋਲ ਟੈਕਸ ਰਾਹੀਂ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਮੁੜ ਸੌਂਤਾ ਵਿੱਚ ਆ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਜਾਂਚੀ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਜਸਮਹੁੰਗ ਘੁਟਾਲ ਤ ਘੁਟ ਨਹੀਂ ਹਾ।
 ਆਖਿਰ ਇੱਲੀ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੇ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨਾ
 ਦਿਖਾਉਣ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਕਿਉਂ ਪਾਈਆਂ? ਸਪੱਸ਼ਟ
 ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਜਨਵਰੀ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਵੋਟਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦੀ
 ਛੇਤਰਾਨੀ ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਵਰਗੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ
 ਸਿਆਸੀ ਵਿਰੋਧੀ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੁਝ
 ਤਿੰਖੇ ਤੇ ਗੈਰ-ਜਿੱਸੇਵਾਰਾਨਾ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਭਾਜਪਾ
 ਇਸ ਲਈ ਜਿੱਤਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਲੋਕ ਉਸ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ
 ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਇਹ ਨਹੀਂ
ਸੋਚਦੇ ਕਿ ਉਹ ਇੰਨੀ ਮਾੜੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵਾਲੀ ਦਿੱਲੀ
ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਵੀ ਇਸ
ਚੋਣ ਨੂੰ ਮਹਾਂਨਗਰ ਦੇ ਕੁਝ ਔਖੇ ਮੁੱਲਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਨ
(ਬਾਕੀ ਸੜਾ 22 ਤੋਂ)

Significance of Sikh Turban (Dastaar)

For centuries, different cultures have worn various styles of headgears; however the Sikh turban is unique, because it represents religious sanctity for the Sikhs. The turban and unshorn hair are the identifying features of a Sikh. About 99% of people wearing the turban in the West are Sikhs. The turban to Sikhs is a symbol of sovereignty and self respect; It is like a crown. All ten Sikh Gurus wore turbans (Dastaar). Here is a quote from the holy scriptures (Guru Granth Sahib) referring to Sikh turban: "Saabatsooratdastaarsira," (SGGS p.1084) meaning the complete body be the turban on thy head.

The tenth Master, Guru Gobind Singh, in 1699 A.D., established the

order of Khalsa, and provided the five articles of faith: Karha, iron bracelet signifying right actions, Kangha, comb, for tidiness, Kirpan, ceremonial sword, representing self defense, Kashehra, special shorts, indicating self control and Kesh, unshorn hair, symbolizing natural living. To protect the long hair, wearing turban is essential.

Sikh Rehat Maryada (Sikh code of conduct) clearly states that unshorn hair and turban for men and Dupatta (long chiffon scarf) for women is necessary part of the Sikh appearance. The Sikhs with turban are distinctive and accountable to avoid self-destructive habits such as smoking or using intoxicants.

Sikhs with the turban are known as Sardaar Ji, meaning a leader or a chief. They enjoy respect in society because they are dedicated to human service with courage, character, conviction, and can be counted as a helper in any situation. A Sikh is known to live by three golden rules: Kirat Karna - Earning livelihood, with honesty, dignity and honor Naam Japana - Mindful meditation with love and devotion Vand Chhakna - Caring and sharing with others especially those in need

During Mughal rule in India, commoners were not allowed to wear turbans. Guru Gobind Singh challenged this, and encouraged Sikhs to wear the

turban with pride, dignity and moral responsibility. Sikh women were also allowed to wear turbans to show gender equality. He called the Sikh woman Kaur (princess) and the Sikh man Singh (lion). His mission was to eradicate the caste system by having the same last name Singh for men and Kaur for women.

There are some functional benefits of wearing the turban because it provides protection from the cold, hot sun rays, wind, dust, and head injuries.

Harbans Singh Sraon,
408-531-7057

ਅਕਾਲੀ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰ ਮਿਲੀ, 'ਆਪ' ਵਿਚ ਪਿਆ ਘਸਮਾਲ

ਹਿਸਾਬ-ਕਿਤਾਬ 'ਚ ਗੜਬੜੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਆਮਦਨ ਕਰ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲ ਕਾਰਨ ਦੌਸ਼ ਨੋਟਿਸ ਕੇਤੀਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਮਦਨ ਕਰ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸੁਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੌਮੀ ਕਨਵੀਨਰ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਦਾਨ ਦਾ ਸਰੋਤ ਨਹੀਂ ਦੱਸ ਸਕੇ ਹਨ। ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਆਮਦਨ ਕਰ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਦਾਨ ਸਬੰਧੀ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਝੁਠ ਬੋਲਣ 'ਤੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ 'ਆਪ' ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਆਮਦਨ ਕਰ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਇਸ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਜਵਾਬ 'ਆਪ' ਨੇ 16 ਮਈ ਤੱਕ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ 2015 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਨ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਮਿਲੇ ਦੋ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਸਰੋਤ ਦੱਸਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰਥ ਰਹੇ ਹਨ। ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਦੋ ਹਫ਼ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ 'ਚ ਮਿਲੇ ਦਾਨ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ।

ਅਕਾਲੀ-ਕਾਂਗਰਸ ਪਿਛਿ ਖਿਚੜੀ?

ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈ. ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹਾਰਿਸਿੰਦਰ ਸਾਹਿਬ 'ਚ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਲਈ ਆਉਣ 'ਤੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਸਿਰੋਪਾ ਭੇਟ ਕਰਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸੁਥੇ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਰਵਾਇਤੀ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸਬੰਧੀ 'ਚ ਸੁਧਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਅਕਾਲੀਆਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ : ਇਸ ਸੁਆਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਿਆਸੀ ਹਲਕਿਆਂ 'ਚ ਬਹਿਸ ਛਿੱਡ ਗਈ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ 'ਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤੋਂ ਹੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਤੀਤ 'ਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਇਸ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਦੁਰੁਸ਼ਤ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਧਰਮ ਅਤੇ ਸਿਆਸਤ ਇਕ ਹੀ ਸਿੱਕੇ ਦੇ ਦੋ ਪਹਿਲੂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੈ. ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਸੱਤਾ ਸੰਭਾਲਦੇ ਹੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਕੋਠੀ ਦੇਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਹਲਕਿਆਂ 'ਚ ਅਮਰਿੰਦਰ ਵਲੋਂ ਗੁਡਵਿਲ ਜੈਸਚਰ ਵਜੋਂ ਵੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਫਰਾਂਸ ਦਾ ਨਵਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਇਮੈਨੂਏਲ ਮੈਕਰੋਨ

ਇਮੈਨੂਏਲ ਮੈਕਰੋਨ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਚੁਣ ਕੇ ਫਰਾਂਸ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਜਿਥੇ ਪੱਧਮੀ ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸੱਜੇ-ਪੰਥੀ ਰੁਝਾਨ ਨੂੰ ਮੋਤਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਯੁਗਰੋਪੀਅਨ ਯੂਨੀਅਨ (ਯੂ਎) ਦੇ ਬਿਖਰਨ ਦਾ ਖਤਰਾ ਫਿਲਾਲ ਟਾਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੈਕਰੋਨ ਨਾ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਹਨ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੱਜੇ-ਪੰਥੀ ਅੰਧਰ-ਸ਼ਾਸ਼ਟਰਵਾਦੀ। ਉਹ ਮੱਧ-ਮਾਰਗੀ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੱਟੜ ਸੱਜੇ-ਪੰਥੀ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਮੇਰੀਨ ਲੀ ਪੈਨ ਨੂੰ ਤਕਰੀਬਨ ਦੁੱਗਣੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਹਾਰਿਆ। ਮੈਕਰੋਨ ਨੂੰ 66.1 ਅਤੇ ਮੇਰੀਨ ਲੀ-ਯੈਨ ਨੂੰ 33.9 ਫੀਸਦੀ ਵੋਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਆਖਰੀ ਦੌਰ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਪੈਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਅੰਤਰ 20 ਫੀਸਦੀ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਪਰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮੈਕਰੋਨ ਨੂੰ ਉਮੀਦਾਂ ਨਾਲ ਵੱਧ ਕਾਮਯਾਬੀ ਮਿਲੀ। ਦੋ ਹਫ਼ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦੋਂ ਪਹਿਲੇ ਦੌਰ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਕਰੋਨ ਜੇਤੂ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਪਰ ਦੋਸ਼ ਲੱਗਣ ਸੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਅੰਤਿਮ ਨਤੀਜਾ ਆਉਣ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਹ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਾਂਗ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਅੰਤਿਮ ਨਤੀਜੇ ਨੇ ਦਰਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਵਿਵਹਾਰ, ਵੋਟਾਂ ਉਪਰ ਭਰੋਸੇ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਸੀ। ਇਹ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜਿਤ ਦੇ ਐਲਾਨ ਮਹਾਰੋਂ ਉਹ ਵੱਧ ਸੰਜੀਦਾ, ਵੱਧ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਜ਼ਰ ਆਏ। 39 ਵਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਮੈਕਰੋਨ ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰਹੋਣ ਲਈ ਹੋਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਿਤ ਨੇ

ਇੰਡਾ ਸੀ ਕਿ ਲਿਜ਼ੀ ਪੈਲੇਸ (ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਮਹੱਲ) ਉਤੇ ਸੱਜੇ-ਪੰਥੀਆਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਯਕੀਨੀ ਜਾਪਣ ਲੱਗਾ ਸੀ। ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਮੈਕਰੋਨ ਦੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿਮ ਨੂੰ ਹੁਲਾਗਾ ਮਿਲਣਾ ਸੁਰੂ ਹੋਇਆ, ਫਰਾਂਸੀਸੀਆਂ ਨੂੰ ਸੱਜੇ-ਪੰਥੀਆਂ ਤੇ ਖੱਬੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਤੀਜਾ ਬਦਲ ਵੀ ਦਿਸਣਾ ਸੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਹ ਤੀਜਾ ਬਦਲ ਹੀ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪਸੰਦ ਹੋ ਨਿਬਤਿਆ। ਮੈਕਰੋਨ ਦੀ ਜਿਤ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਚਿਤਾਵਨੀ ਵੀ ਜੂਜ਼ੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਹ ਇਹ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੱਜੇ-ਪੰਥੀਆਂ ਤੇ ਗੈਰੂ ਸੱਜੇ-ਪੰਥੀਆਂ ਦਰਸਾਵਾਂ ਪਾਤਾ ਹੋਰ ਵੱਧ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਮੈਕਰੋਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੇਤੂ ਭਾਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਤੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜੀਅਰਟ ਵਿਲਡਰਜ਼ ਨੂੰ ਮਹਿਸ਼ 13.5 ਫੀਸਦੀ ਵੋਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ। ਉਸ ਨਤੀਜੇ ਨੇ ਦਰਸਾਇਆ ਕਿ ਸੱਜੇ-ਪੰਥੀ ਹਵਾ ਪੂਰੇ ਯੁਰੋਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਵਗ ਰਹੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਸੋਂ ਵਰਗਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਜੋ ਧਾਰਮਿਕ ਅੰਤ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਉਦਾਰਵਾਦ ਅਤੇ ਮਾਨਵਵਾਦੀ ਕਦਰਾਂ ਦਾ ਪੱਲਾ ਛੱਡਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ। ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਤਕ ਮੈਕਰੋਨ ਦੀ ਜਿਤ ਦੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਉਮੀਦ ਤਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਆਹੁਦੇ ਲੈਈ ਅੰਤਿਮਵਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਾਪਦੇ ਸਨ। ਦਰਸਾਲ, ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅੰਲਾਂਦ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਅਹਿਲੀਅਤ ਰਾਹੀਂ ਮਾਹੌਲ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਬਣਾ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਦਰਸਾਲ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸੱਜੇ-ਪੰਥੀ ਕੱਟੜਵਾਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ 30 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੋਟ ਮਿਲੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਦਿਸਤੀਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਵੱਡੇ ਸਹਿਰਾਂ ਦੇ ਵੋਟਰਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਅੰਦਰ 'ਬਾਹਰਲਿਆਂ' ਭਾਵ ਗੈਰੂ-ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਮੂਲ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਬਾਰੇ ਸ਼ਬਦੇ ਤੇ ਭੈਅ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਰਹੇ। ਬਹਰਗਲ, ਕੱਟੜਵਾਦ ਦੇ ਭਰਵੇਂ ਉਭਾਰ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮੱਧਮਾਰਗੀ ਰਾਜਨੀਤੀਵੇਤਾ ਦੀ ਵੱਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗ ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਰਾਜਸੀ ਉਦਾਰਵਾਦ ਤੇ ਇਨਸਾਨਧੂਸਤੀ ਲੈਈ ਆਸ ਦੀ ਕਿਰਨ ਹੈ।

ਕੁਲਭੂਸ਼ਲ ਜਾਧਵ ਦੀ ਫਰਾਂਸੀ 'ਤੇ ਅੰਤਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਲਾਈ ਰੋਕ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ— ਕੁਲਭੂਸ਼ਲ ਜਾਧਵ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਸਫਲਤਾ ਹਾਸਲ ਹੋਈ ਹੈ। ਨੀਦਰਲੈਂਡ ਦੇ ਹੈਂਗ 'ਚ ਅੰਤਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਾਧਵ ਦੀ ਫਾਸ਼ੀ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲੱਗ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਫੌਜੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਸ ਵੈਸਲੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਅੰਤਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਅੰਨੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਹੈਂਗ ਕੋਈ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਹੈ।

ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਾਈ ਕੰਵਿਸ਼ਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਜਲ ਸੈਨਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਕਮਾਂਡਰ ਜਾਧਵ ਦੀ ਗ੍ਰਿਡਾਰੀ 29 ਮਾਰਚ 2016 ਨੂੰ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ

ਸਦੀਕ ਦੇ ਰੰਗ-ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਕੋਇਲਾਂ ਦੇ ਸੰਗ

ਜਦੋਂ ਰਾਜਿੰਦਰ ਰਾਜਨ ਨਾਲੋਂ ਸਦੀਕ ਨੇ ਗਾਉਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਸਵਰਨ ਲਤਾ ਨਾਲ ਸੈਟ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਇਸ ਜੋੜੀ ਨੇ ਵੀ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਖਾਤੇ ਲਾਏ ਤੇ ਕਈ ਸਾਲ ਤੱਕ ਇਹ ਸਿਲਸਿਲਾ ਚਲਦਾ ਰਿਹਾ। ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸਦੀਕ ਨੇ ਕਈ ਦੋਗਾਂ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨਾਲ ਵੀ ਕਰਵਾਏ ਪਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਖਾਤਿਆਂ ਤੇ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਸਦੀਕ ਦੇ ਰਾਜਿੰਦਰ ਰਾਜਨ ਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨਾਲ ਗਏ ਗੀਤ ਸਵਰਨ ਲਤਾ ਖਾਤਿਆਂ ਤੇ ਸਦੀਕ ਨਾਲ ਗਲੈਂਦੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਦੀਕ ਦੀ ਚੰਗੀ ਚੜ੍ਹਾਈ ਸੀ ਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਆਮ ਹੀ ਸਦੀਕ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਸਮੇਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਸਦੀਕ ਨੇ ਖਾਤੇ ਲਾਉਣੇ ਸਿੱਖੇ। ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਰਮਜ਼ ਸਮਝ ਕੇ ਗਾਉਣਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਟੇਜ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਤਕਨੀਕ ਸਿੱਖੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਇਥੇ ਸਵਰਨ ਲਤਾ ਨਾਲ ਗੀਤਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਾਂਗਾ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਰਦੇਵ ਦਿਲਗੀਰ ਭਾਵ ਦੇਵ ਬਰੀਕੇ ਵਾਲਾ, ਚਮਨ ਲਾਲ ਸੁਗਲ, ਗਿਆਨੀ ਚੰਦ ਧਵਨ ਅਤੇ ਦੀਦਾਰ ਸੰਘੂ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਸੀ—

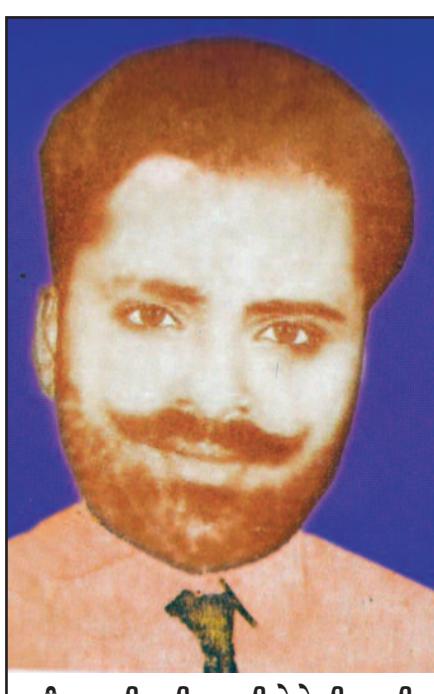
1. ਮੇਲੇ ਚੱਲੀਏ ਜ਼ਰਗ ਦੇ ਭਾਬੀ ਨੀ ਮੰਡਾ ਤੇਰਾ ਮੈਂ ਚੁੱਕ ਲਉ
2. ਨੀ ਮੈਂ ਪੱਤੀਆਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਪਟਵਾਰੀ ਲੰਘ ਨਾ ਮੋੜ ਮਾਰ ਕੇ
3. ਭਿੰਜ ਗਈ ਬਾਹਰ ਖੜ੍ਹੀ ਤੂੰ ਛੁਤਰੀ ਨਾ ਤਾਂਹੀ
4. ਭਾਈ ਸਪੀਕਰ ਵਾਲਿਆ ਕੋਈ ਗਾਣਾ ਨਵਾਂ ਸੁਣਾ
5. ਚੱਲ ਸੰਗਰਰ ਚੱਲੀਏ ਜੇ ਤੂੰ ਲੱਡੂ ਪਿੰਡਰਾਂ ਦੇ ਖਾਣੇ
6. ਪਿੰਡ ਸਾਡੇ ਆਉਂਦੇ ਕਾਹਨੂੰ ਸੀਟੀਆਂ ਵੇ ਮਾਰਦੇ
7. ਇਹਨਾਂ ਸੋਹਣਿਆਂ ਦਾ ਨਾ ਕਦੇ ਇਤਿਬਾਰ ਕਰੀਏ
8. ਗੇਰੇ ਰੰਗ ਤੇ ਬਾਸਕਟ ਕਾਲੀ ਚੰਨਾ ਵੇ ਤੈਨੂੰ ਬੜੀ ਫੁੱਬਦੀ

ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਸਦੀਕ ਦਿੱਲੀ ਗੀਤ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਵਾਉਣ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਕੁਝ ਗੀਤ ਮਾਨ ਮਰਾਤਾਂ ਵਾਲੇ ਤੋਂ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨਾਲ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਲਿਖਵਾ ਕੇ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਉਥੇ ਜਾ ਕੇ ਬੋੜੀ ਜਿਹੀ ਰਿਹਰਸਲ ਨਾਲ ਹੀ ਗੀਤ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਤਰਜ਼ਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਦੀਕ

ਦੀਆਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ ਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਹੰਦੀ ਹੋਈ ਕਲਾਕਾਰ ਸੀ। ਇਸ ਜੋੜੀ ਦੇ ਦੋਗਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ—

1. ਲੜਜ਼ਾਂ ਭਰਿੰਡ ਬਣਕੇ ਅਣਦਾਡੀਆ ਸੁੱਕਾ ਨਾ ਲੰਘ ਜਾਵੇ
2. ਜੇ ਮੁੰਡਿਆ ਤੇਰੀ ਅੱਖ ਵੇ ਦੁਖਦੀ ਮੋਗਿਊਂ ਲਾਜ ਕਰਾ ਲੈ
3. ਮੇਰਾ ਲੋਂਗ ਗਵਾਚਾ ਨਿਗਾ ਮਾਰਦਾ ਆਈ ਵੇ
4. ਭੁੱਬਾਂ ਮਾਰੇਗਾ ਵਣਾਂ ਦੇ ਬਹਿ ਕੇ ਓਹਲੇ ਰਾਂਭਣਾ
5. ਪੱਟੂ ਨੇ ਲੋਹਤਾ ਮਾਰਿਆ, ਮੈਂ ਬਿੰਨਾਂ ਗੁਨਾਹੋਂ ਕੁਟੀ
6. ਦੋ ਧਿੜਿਆਂ 'ਚ ਪਿੰਡ ਵੰਡਤਾ, ਕਾਹਦਾ ਪੈਰ ਤੂੰ ਜਵਾਨੀ ਵਿਚ ਪਾਇਆ
7. ਹਾਸੇ ਨਾਲ ਸੀ ਚਲਾਵਾਂ ਫੁੱਲ ਮਾਰਿਆ, ਗੱਲ ਉਤੇ ਨੀਲ ਪੈ ਗਿਆ
8. ਚਰਖੇ ਨੇ ਸੁਤ ਲਈਆਂ ਵੰਗਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਪਤਲੀਆਂ ਬਾਹਰਵਾਂ
9. ਤੈਨੂੰ ਆਈ ਅੰਕ ਨਹੀਂ ਮੈਂ ਪਸੰਦ ਵੇ— ਨੀ ਤੂੰ ਸੱਚੀ ਮੁੱਚੀਂ ਚੈਦਵੀਂ ਦਾ ਚੰਦ ਨੀ
10. ਡੋਲੀ ਚੜ੍ਹੁ ਗਈ ਖੇਤਿਆਂ ਦੀ ਅੱਜ ਚੁਚਕ ਦੀ ਜਾਈ

ਉਪਰਲੇ ਸਾਰੇ ਗੀਤ ਬਾਬੂ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਮਰਾਤਾਂ ਵਾਲੇ ਦੇ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨਾਲ ਜਿਸ ਵੀ ਕਲਾਕਾਰ ਨੂੰ ਗਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ, ਉਸਦੇ ਵਾਰੇ-ਨਿਆਰੇ ਹੋ ਗਏ। ਚਾਹੇ ਉਹ ਸਦੀਕ ਸੀ ਜਾਂ ਦੀਦਾਰ ਸੰਘੂ। ਹਰਚਰਨ ਗਰੇਵਾਲ ਸੀ ਜਾਂ ਕਰਨੈਲ ਗਿੱਲ। ਰਮੇਸ਼ ਰੰਗੀਲਾ ਸੀ ਜਾਂ ਰੰਗੀਲਾ ਜੱਟ। ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਵਾ ਕੇ ਗਾਇਕ ਤੇ ਐਚ. ਐਮ. ਵੀ. ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਪੱਕੀ ਮੌਹਰ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਸਦੀਕ ਉਪਰਲੀਆਂ ਚਾਰ

ਮੁਰੰਮਦ ਸਦੀਕ ਦੀ ਜਵਾਨੀ ਵੇਲੇ ਦੀ ਤਸਵੀਰ

ਗਾਇਕਾਵਾਂ ਨਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਵਾ ਕੇ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਗਾਇਕ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਸੀ, ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚ ਹੇਠਾਂ ਦੀ ਰਾਣੀ ਨਰਿੰਦਰ ਬੀਬਾ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕੋਇਲ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੇ ਨਾਂ ਬਚੇ ਮਾਣ ਨਾਲ ਲਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਰਾਜਿੰਦਰ ਰਾਜਨ ਤੇ ਸਵਰਨ ਲਤਾ ਸਹਿਰੀ ਵਰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ ਪਰ ਪੰਜਾਬੀ ਗੀਤ ਫਿਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਕਰਵਾ ਗਈਆਂ। ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਦੀਕ ਨੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੀ ਬੇਟੀ ਡੋਲੀ ਗੁਲੇਰੀਆ ਨਾਲ ਵੀ ਚਾਰ ਗੀਤ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਵਾਏ ਜੋ ਪ੍ਰੀਤ ਕਾਲਭਰਾਣੀ ਵਾਲੇ ਦੇ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਸਨ:

1. ਸਣ ਭਾਬੀ ਦੀਏ ਭੈਣੇ, ਨੀ ਤੂੰ ਕੀਤਾ ਮੈਨੂੰ ਕੀ
2. ਤੂੰ ਵੀ ਚਤੁਰ ਚਲਕ ਕਹਾਉਂਦੀ, ਤੇਰਾ ਜੇਨ ਕੱਤਕੀ ਪੁਰਾ
3. ਦਿਲ ਉਡ੍ਹਜੂ ਉਡ੍ਹਜੂ ਕਰਦਾ ਨੀ ਜੱਟ ਫਿਲਮ ਵੈਖ ਕੇ ਆਇਆ
4. ਤੈਨੂੰ ਧੁੱਪ ਲੱਗਦੀ ਮੱਚੇ ਕਾਲਜਾ ਮੇਰਾ

ਡੋਲੀ ਗੁਲੇਰੀਆ ਸਦੀਕ ਹੋਰਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਈ ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਲਝਿਆ ਹੋਇਆ ਇਨਸਾਨ ਤੇ ਰਿਸਤੇ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਸਲਿਕੇਦਾਰ ਗਾਇਕ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ। ਡੋਲੀ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਸਦੀਕ ਸਾਹਬ ਦੀ ਬੋਲੀ ਠੇਠ ਮਲਵਈ ਹੈ ਤੇ ਸਾਡੀ ਪੋਠੇਹਰੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ। ਟੇਪ ਕਰਵਾਉਣ ਸਮੇਂ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਮਤਲਬ ਇਹਨਾਂ ਪਸੋਂ ਪੁੱਛ ਕੇ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਆਪਣੀ ਗਾਇਕੀ, ਆਵਾਜ਼ ਤੇ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰਾਂ ਨਾਲ ਗਾਇਆ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਟੇਪ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਈ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਚੱਲੀ ਤੇ ਮੈਂ ਸਦੀਕ ਹੋਰਾਂ ਨਾਲ ਗਾ ਕੇ ਬਹੁਤ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੀ ਹਨ। ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਵੀ ਸਦੀਕ ਨੂੰ 'ਸੁਰਾਂ ਦਾ ਸਰਤਾਜ' ਕਿਹਾ। ਇਕ ਵਾਰੀ ਸੈਨੂੰ

ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਦੀਦਾਰ ਤੇ ਸਦੀਕ ਦੀ ਗਾਇਕੀ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਕਿਹਾ "ਦੀਦਾਰ ਗੀਤਕਾਰ ਤੇ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਹੈ ਪਰ ਗਾਉਂਦਾ ਜਟਕੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹੈ ਤੇ ਸਦੀਕ ਸੁਰਾਂ ਦਾ ਸਰਤਾਜ ਹੈ। ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਸਦੀਕ ਲਈ ਮਾਇਨੇ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।

ਸਦੀਕ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪਹਿਰਵੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪੁਸ਼ਟ ਬਣਾਇਆ। ਤੁਰਲੇ ਵਾਲੀ ਪੱਗ, ਕੁੜਤਾ ਚਾਦਰਾ ਤੇ ਨੋਕਾਂ ਵਾਲੀ ਸੁੱਤੀ ਪਾ ਕੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਟੇਜ ਤੇ ਚੜ੍ਹਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਗਾਇਕ ਆਇਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਾਂਗ ਜੀਨਾਂ ਤੇ ਟੀ-ਸ਼ਰਟਾਂ ਨਹੀਂ ਪਾਈਆਂ। ਇਹ ਪਹਿਰਾਵਾਂ ਅੱਜ ਵੀ ਸਦੀਕ ਦੀ ਪਹਿਰਾਵਾਂ ਹੈ। ਸਟੇਜ ਤੇ ਉਸਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦੀ ਅਦਾ ਵੇਖਣ ਵਾਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਸੁਚਾ ਸੁਰਮਾ ਗਾਉਣ ਲੱਗੇ ਜੋ ਕਮੈਂਟਰੀ ਉਸਨੇ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਚਾਦਰੇ ਦਾ ਲੜ ਕਸਣਾ, ਤੁੰਬੀ ਦੀ ਦੋਨਾਲੀ ਬਣਾਉਣੀ, ਮੁੱਢਾਂ ਨੂੰ ਵੱਟ ਚਾੜ੍ਹਨਾ ਤੋਂ ਸੱਜੇ ਪੱਟ ਤੇ ਬਾਪੀ ਮਾਰਨੀ ਸਦੀਕ ਦੇ ਇਕ ਵਧੀਆ ਅਦਾਕਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਹਾਮੀ ਭਰਦੀ ਹੈ। ਮਲਕੀ-ਕੀਮਾ ਦੀ ਕਮੈਂਟਰੀ ਸਿਰਫ ਸਦੀਕ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੁਣ ਕੇ ਇੱਝ ਲੱਗਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਲਕੀ ਕੀਮਾ ਕੱਲ੍ਹ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹਨ, ਕੋਈ ਪੁਰਾਤਨ ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਦੀਕ ਨੇ ਰਣਜੀਤ ਕੌਰ ਨਾਲ ਸੈਟ ਬਣਾ ਕੇ 35 ਵਰ੍ਹੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ। ਰਣਜੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਖਰਾਬ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਰੀਆਂ ਕਰਕੇ ਇਸ ਜੋੜੀ ਨੂੰ ਅਲੱਗ ਹੋਣਾ ਪਿਆ। ਸਰੋਤਿਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਵਿਛੋਤਾ ਸਹਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਰਿਹਾ।

—ਜਗਤਾਰ ਗਿੱਲ
ਰਣਜੀਤ ਤੇ ਸਦੀਕ- ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਅੰਕ ਵਿਚ

ਗੀਤ

ਇਸ ਵਾਰੀ ਜਦੋਂ ਪਿੰਡ ਹੋ ਕੇ ਆਇਆ ਹਾਂ ਅਪਣੇ ਹੀ ਗਲ ਲਗ ਲੋ ਕੇ ਆਇਆ ਹਾਂ ਪੈੜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮੇਰੀ ਹੁਣ ਪਗਡੀਡੀਆਂ ਤੇ ਪਗਡੀਡੀਆਂ ਦੇ ਕੋਲ ਖਲੋ ਕੇ ਆਇਆ ਹਾਂ ਬੰਦ ਪਏ ਸੀ ਬੂਹੇ ਜੋ ਮੈਂ ਖੋਲੇ ਨਾ ਰਹਿ ਗਏ ਸੀ ਜੋ ਖੁੱਲੇ ਢੋ ਕੇ ਆਇਆ ਹਾਂ

ਜਿਸ ਥਾਂ ਤੋਂ ਖਤ ਉਸਦੇ ਕੱਢੇ ਪਤਨ ਲਈ ਉਸ ਹੀ ਹੋਰ ਲੋਕੋਂ ਕੇ ਆਇਆ ਹਾਂ ਮੋਈ ਮਾਂ ਦੇ ਸੈਲੇ ਜਿਹੇ ਦੁਖੱਟੇ ਨੂੰ ਸੀਨੇ ਲਾ ਲਾ ਰੋ ਰੋ ਧੋ ਕੇ ਆਇਆ ਹਾਂ ਆ ਕੇ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਹਾਂ ਹਸ ਹਸ ਕੇ ਦੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਮੈਂ ਕਿਨਾ ਰੋ ਕੇ ਆਇਆ ਹਾਂ।

ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਭਰਫਾਵੇਂ ਵਾਲਾ ਦੇਸ਼ (ਪੰਜਾਬ)

Balbir Singh M.A.
Tel : 510-938-7771

ਜੈ ਵਾਣ- ਤੋਪ ਦੇ ਬਾਰੇ

ਜਧਵਾਣ

ਵੈਸੇ ਇਕੱਲੇ ਜੈਪੁਰ 'ਚ ਰਾਜਾ ਜੈਸਿੰਘ ਤੇ ਰਾਜਾ ਮਾਨ ਸਿੰਘ
 ਦਾ ਕਿਲਾ, ਹਵਾ ਮਹਿਲ, ਸਿਟੀ ਪੈਲੇਸ, ਅਜਮੇਰ ਪੈਲੇਸ,
 ਜੰਤਰ ਮੰਤਰ, ਨਗਰਗਢ ਕਿਲਾ, ਜਲ ਮਹਿਲ, ਜੈਗੜ੍ਹ
 ਕਿਲਾ, ਐਲਬਰਟ ਹਾਲ ਮਿਉਜ਼ੀਅਮ, ਗੋਬਿੰਦ ਦੇਵ ਜੀ
 ਮੰਦਰ, ਬਿਰਲਾ ਮੰਦਰ, ਰਾਮ ਬਾਗ ਪੈਲੇਸ, ਰਾਜ ਮੰਦਰ,
 ਸਿਨੇਮਾ ਜੈਪੁਰ, ਜੈਪੁਰ ਚਿੰਤੀਆ ਘਰ, ਰਾਮ ਨਿਵਾਸ ਬਾਗ,
 ਜਵਾਹਰ ਕਲਾ ਕੇਂਦਰ, ਮਾਨ ਸਾਗਰ ਝੀਲ, ਸੈਂਟਰਲ
 ਪਾਰਕ, ਮੁਖਰਕ ਮਹੱਲ, ਜੈਪੁਰ ਵੈਕਸ ਮਿਉਜ਼ੀਅਮ ਤੇ
 ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਵੇਖਣ ਯੋਗ ਹਨ। ਰਾਜਾ ਜੈ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਿਲੇ
 ਦੇ ਲਾਗੇ ਹੀ ਰਾਜਾ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵੀ ਕਿਲਾ ਹੈ। ਅੰਦਰ
 ਜਾਣ ਵਾਸਤੇ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਇਕ ਸਿੱਲ੍ਹੇ ਤੋਂ ਉਕਰਿਆ ਹੋਇਆ
 ਹੈ, ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਮਹੱਲ।

ਪਿਛਲੇ ਲੇਖ 'ਚ ਮੈਂ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਟਿੰਡਾਂ ਜੋ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਭਾੜਿਆਂ ਨਾਲ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਨਾਲ ਲਾ ਕੇ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪਹਾੜੀ ਤੋਂ ਭਾਲੂ, ਜਿਸ 'ਚ ਮੀਂਹ ਦਾ ਪਾਣੀ ਸਾਰਾ ਸਾਲ ਆ ਕੇ ਉਹ ਖਾਗ ਨਮਾ ਜ਼ਗਾ ਕੇ ਝਿੱਕਿਆ ਸੀ ਪ੍ਰਤਿਲਿਪਿਆਂ

ਰਾਜਾ ਜੈ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਿਲੇ ਤੇ ਚਿੱਤਰਕ੍ਰਿਤ

ਮਿੱਟੀ ਦੀਆਂ ਟਿੰਡਾਂ ਵਾਲਾ ਖੂਰ

ਰਾਜਸਥਾਨੀ ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਝਾੜ੍ਹਾਂ ਨਾਲ

ਰਾਜਾ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਮਹਲ ਦਾ ਮੁੱਖ ਦਰਵਾਜ਼ਾ

ਊਹ ਨਹਿਰ ਜਾਂ ਖਾਲਾ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਪਾਣੀ ਆਉਂਦਾ ਸੀ

ਮਹਿਲ ਅੰਦਰ ਕੁਰਸੀ ਜਾਂ ਡੋਲੀ ਰਾਣੀ ਜਾਂ ਰਾਜੇ ਦੀ

ਜੈ ਵਾਹਿ ਤੋਪ ਪਿਹਲੇ ਪਾਸਿਓਂ

ਊਹ ਨਹਿਰ ਜਾਂ ਖਾਲਾ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਪਾਣੀ ਆਉਂਦਾ ਸੀ

ਅਸੀਂ ਤਕਰੀਬਨ ਰਾਜਾ ਜੈ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਾਰਾ ਕਿਲਾ ਬੜੀ ਤਰਤੀਬ ਨਾਲ ਵੇਖਿਆ ਤੇ ਉਸ ਵਿਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਮਰੇ, ਨਹਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹਮਾਮ ਤੇ ਜੰਗਲ ਪਾਣੀ ਵਸਤੇ ਵੀ ਇਕ ਇਕ ਕਮਰੇ 'ਚ 10-10 ਫਲੋਸ਼ਾਂ ਬਣੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਤਸਵੀਰ 'ਚ ਵੇਖਦੇ ਹੋ। ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਹਾੜੀ ਦੇ ਧੂਰ ਉਪਰ ਜਾ ਕੇ ਇਹ ਕਿਲਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਇੱਟਾਂ, ਰੇਤ ਤੇ ਬਜਰੀ ਤੇ ਹੋ ਸੀਮਿਟ ਵਰਗਾ ਸਮਾਜ ਕਿਵੇਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੇ ਇੱਨਾ ਉਚਾ ਜਤਾਇਆ ਹੋਵੇਗਾ।

ਉਸੁਣਾਂ ਹੋਣਾ। ਵੈਸੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਜਾ ਕੇ ਸੈਪੁਰ, ਜੋਧਪੁਰ,
ਬੀਕਾਨੇਰ, ਗੰਗ ਨਗਰ, ਸੈਸਲਮੇਰ, ਅਜਮੇਰ ਸ਼ਰੀਡ, ਕੋਟਾ
ਬੰਦੀ, ਉਦੈਪੁਰ, ਪੋਕਰਾਨ, ਅਲਵਰ ਤੋਂ ਹੋਰ ਕਈ ਸ਼ਹਿਰਾਂ
ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਵਾਲੇ ਹਨ ਪਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਘੁੰਮਣ ਫਿਰਨ ਦੇ
ਚਾਹਵਾਨ ਸੈਪੁਰ, ਜੋਧਪੁਰ, ਅਜਮੇਰ ਸ਼ਰੀਡ ਵਰੈਰਾ
ਸ਼ਹਿਰਾਂ 'ਚ ਘੁੰਮ ਕੇ ਹੀ ਵਾਪਸ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਵੈਸੇ ਸੈਪੁਰ ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ ਭਾਵੇਂ ਹਫਤਾ ਭਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਇਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਰਹੋ, ਅਸ ਅਸ ਕਰ ਉਠੋਗੋ। ਜਦੋਂ ਉਬੋਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਇਹ ਕਲਾ ਕਿੱਤਾਂ, ਮਹੱਲ (ਰਾਜਿਆਂ ਦੇ) ਦੇ ਵੇਖ-ਵੇਖ ਕੇ ਇਨਸਾਨ ਦੰਗ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕਈ ਹੋਰ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਤਲਾਅ ਬਣੇ ਹੋਏ
ਅਣੀ ਨੂੰ ਠੰਡਾ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਮੀਂਹ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ
ਪ ਹੀ ਸਫ਼ਾਈ ਹੋ ਜਾਂਦੀ, ਉਸ ਖੁਰ ਵਿਚੋਂ ਮਿੱਟੀ
ਡਾਂ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਉਪਰ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾਂਦਾ।
ਲ ਮਹਾਰਾਜਾ ਨਹਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਰਾਜਾ ਮਾਨ ਸਿੰਘ
ਤੇ ਇਨੀ ਮੀਨਕਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਜਿੰਨੀ
ਵੇਖਦਾ ਉਹ ਇਨੀ ਵਧੀਆ ਤਸਵੀਰਾਂ ਨਾਲ
ਹੁੰਦਾ ਇਕ ਕੰਧ ਤੇ ਚਿੱਤਰ ਕਿ ਮਨ ਖੁਸ਼

ਸਭ ਤੋਂ ਖਾਸ ਗੱਲ 1800 ਸੌ ਸੰਨ 'ਚ ਇਹ
ਸੀ ਕਿ ਰੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦਾ
ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਤੋਂ ਬਣੇ ਰੰਗ
ਕਿ ਦੋ ਸੌ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਵੀ ਉਵੇਂ ਦੇ ਉਵੇਂ ਹੀ
ਹਨ ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਰੰਗਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਥੇ
ਗਰ ਵਰਗੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਏ
ਤ ਵੱਡੇ ਕੱਪਤਿਆਂ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਪਹਿਲਾਂ
ਕੱਪੜੇ ਤੇ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾ ਕੇ ਵਿਖਾਏ ਗਏ ਸਨ।
ਨ ਸੀ ਕਿ ਕੀ-ਕੀ ਰੰਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ
ਗ੍ਰੇ।
ਰੰਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੱਚੀ ਹਲਦੀ, ਨਿੰਬੂ

ਪਰ ਅਸੀਂ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਏ ਜਦੋਂ ਉਥੇ ਪਈ ਜਵੈਣ ਪਈ ਵੇਖੀ। ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਭਾਰੀ ਤੌਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਸਵਾਏ ਜੈ ਸਿੰਘ (ਤੀਜੇ) ਨੇ ਕਰਾਇਆ ਸੀ 1730 ਦੇ ਕਰੀਬ। ਇਸ ਦੀ ਲੰਬਾਈ 20 ਫੁੱਟ ਹੈ, ਗੋਲਾਂ 8 ਫੁੱਟ ਸਾਡੇ 7 ਇੰਚ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਭਾਰ 50 ਟਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਬੰਬ ਦਾ ਆਕਾਰ 11 ਇੰਚ ਹੈ ਤੇ ਗੋਲੇ ਦਾ ਭਾਰ 50 ਕਿਲੋ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ 100 ਕਿਲੋ ਦੇ ਕਰੀਬ ਬਾਰੁਦ ਭਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤੇ ਇਸਦੇ ਮਾਰ 22 ਮੀਲ ਤੱਕ ਸੀ। ਅਮੇਰ ਰਾਜੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਹ ਤੋਪ ਬਣਾਈ ਸੀ (ਅਮੇਰ ਦਾ ਭਾਵ ਰਾਜਾ ਜੈ ਸਿੰਘ)। ਇਹ ਉਸ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿਚ ਇਕ ਹੀ ਵਾਰ ਚਲਾਈ ਗਈ, ਜਿਸ ਦੀ ਗੋਲਾ 22 ਮੀਲ ਯਾਨਿ ਕਿ 33 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਤੱਕ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਇਨਸਾਨ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾ ਕੇ ਗੋਲਾ ਦਾਗਣਾ ਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਆਗ ਲਾ ਕੇ ਦੌੜਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬੱਲੇ ਦੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਤੇ ਇਕ ਤਲਾਅ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਚ ਛਾਲ ਮਾਰ ਕੇ ਕੁਝ ਸਕਿੰਟਾਂ ਲਈ ਉਥੇ ਹੀ ਰਹਿਣਾ ਹੈ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਪਚੀ ਪਾਣੀ ਤੱਕ ਨਾ ਪਹੁੰਚ ਸਕਿਆ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਸਦੇ ਦੋਵੇਂ ਕੰਨਾਂ ਦੇ ਪਰਦੇ ਫਟ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਗੋਲਾ ਚਕਸੂ ਲਈ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਡਿੱਗਿਆ ਸੀ, ਇਸਨੂੰ ਮਾਧੇ ਸਿੰਘ ਨੇ 1880-1920 ਨਾਹਰਗੜ ਕਿਲੇ 'ਚ ਹੀ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਬਾਬਰਮ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ

ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤੋਪ ਦੇ ਨਾਲ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਪਹੀਏ ਵੀ ਬਣਵਾ ਕੇ ਲਵਾ ਦਿੱਤੇ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਰਜ਼ ਸੀ ਕਿ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਚੱਲਾਂਗੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਨੂੰ ਪਰ ਉਹ ਇੱਡੀ ਵੱਡੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਨ੍ਹੇ ਤੋਂ ਥਲੇ ਲਿਆਣ ਲਈ ਕੋਈ ਹੀਲਾ ਵਸੀਲਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਇੱਥੋਂ ਹੀ ਛੁੱਡ ਗਏ।

ਪਹਿਲੇ ਸੌ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਹੀ ਟਰੰਪ ਦੀ ਸੁਰ ਪੈ ਗਈ ਕਰਮ

ਵ੍ਯਾਈਟ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਸੌ ਦਿਨ ਬਤੀਤ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। 8 ਨਵੰਬਰ 2016 ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਬਾਕੀ ਦੁਨੀਆਂ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਅਮਰੀਕਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹੇ ਉਚੇ ਆਹੁਦੇ ਲਈ ਕਿਵੇਂ ਚੁਣ ਲਿਆ? ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ, ਜੋ ਕਿ ਹਰਵਰਡ ਤੇ ਯੋਲ, ਪਿੰਸਟਨ ਤੇ ਐਸਾਮਾਈਟੀ ਅਤੇ ਨਿਊਯਾਰਕ ਟਾਈਮਜ਼, ਵਾਸਿੰਗਟਨ ਪੋਸਟ ਤੇ ਨਿਊਯੋਰਕਰ ਵਰਗੇ ਬੈਂਧਿਕ ਮੁਰਾਸ਼ਿਲਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਹੈ, ਉਸ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਆਪਣਾ ਨੇਤਾ ਚੁਣ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸਿਰੇ ਦਾ ਬੇਅਦਬਾਹੀ ਹੈ, ਮਿੱਥੇ ਕੇ ਗੈਰ-ਬੈਂਧਿਕ ਹੈ, ਇੱਕ ਲਾਲਚੀ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਜਿਸਦਾ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਤੇ ਲੋਕ ਨੀਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਪੈਰ, ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਕਦੇ ਕਦੇ ਗਲਤ ਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨਤੀਜੇ ਵੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਇੱਕ ਜਮਹੂਰੀ ਵਿਸੰਗਤੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਸਾਲ 20 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਿਆ। ਕੀ ਉਸ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਉਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਛਿੰਨ-ਭਿੰਨ ਜਾਂ ਨਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਸੋਚੇ ਤੇ ਕਿਆਸਦੇ ਸਨ? ਜਾਂ ਕੀ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਆਲਮੀ ਅਰਜ਼ਕਤਾ ਨੂੰ ਉਭਾਰਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਖਦਸੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅਹਿਮ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਪਹਿਲੇ ਸੌ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਕਿਸੇ ਨਿਸਚਿਤ ਨਤੀਜੇ ਤੱਕ ਪੁੱਜਣ ਲਈ ਸਾਇਦ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸਮਾਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟਰੰਪੀ ਅੱਡੇਰਤਾ ਕਾਰਨ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਵਿਖੰਡਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਖਦਸੇ, ਬਿਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾ-ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਕਿਆਸਣ ਦੀ ਬਿਰਤੀ ਦੀ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਹੋਣਾ। ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਵਿੱਚ ਰੋਗ ਨਿਵਾਰਕ ਸਕਤੀ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਜਾਹਰਾ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਰ ਵੀ ਦਿਖਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਨਵੰਬਰ 2016 ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦਾ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਚੋਣ ਤੋਂ ਸਿੱਤ ਲਈ, ਪਰ ਇਹ ਸਿੱਤ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਫਤਵੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਨਾਲ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵੋਟ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਾਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਇਜ਼ ਜਾਪਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਹੀ ਟਰੰਪ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਪ੍ਰਸਾਸ਼ਨਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਢਲਣ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ 'ਹਨੀਮੁਨ' ਦਾ ਸਮਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਦੇ ਪਹਿਲੇ 100 ਦਿਨ ਟਕਰਾਅ ਤੇ ਝਤਪਾਂ ਦੇ ਦਿਨ ਰਹੇ ਹਨ। ਵਾਸਿੰਗਟਨ ਵਿਚਲੀ ਰਾਜਕੀ ਭੀਤ ਉਸ ਨੂੰ ਹਿਕਾਰਤ ਨਾਲ ਦੇਖਦੀ ਹੈ; ਇਹ ਭੀਤ, ਦਰਾਸਲ, ਅਜਿਹੇ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਿਕਾਰਤ ਨਾਲ ਦੇਖਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ 'ਬਾਹਰੀ' ਬੰਦਾ ਸਮਝਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਗੈਰ-ਰਾਜਸੀ ਘਰਾਣਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਾ ਉਭਰੇ ਜਿਸੀ ਕਾਰਟਰ ਨੂੰ ਵੀ ਤੁਸਕਾਰਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਿਲ ਕਲਿੰਟਨ ਨੂੰ ਵੀ। ਇਹ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸਨਕੀ ਅਤੇ ਝਗੜਾਲ ਟਰੰਪ ਉਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਇਨਸਾਨ ਨਹੀਂ ਜੋ ਇੱਕ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਬੱਪਤ ਪੈਣ 'ਤੇ ਦੂਜੀ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਤੋਂ ਖੜ੍ਹੁਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰੀ ਹੈ।

ਜਿਦਕਾਂ ਦੀਆਂ ਖਿਤਕੀਆਂ ਦੇ ਸੀਸੇ, ਇੱਟਾਂ ਨਾਲ ਭੰਨਣ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਮੌਕਾ ਅਜਾਈ ਨਹੀਂ ਗੁਆਉਂਦਾ।

ਟਰੰਪ ਸੱਚਮੁੱਚ ਹੀ ਵੱਖਰੀ ਚੀਜ਼ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਅਮਰੀਕੀ ਮਾਯਸੀ ਤੇ ਨਮੋਸੀ ਦੀ ਇੱਕ ਵਜ਼ਾ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਅੱਠ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਅਮਰੀਕਾ, ਤੇ ਬਾਕੀ ਦਾ ਜਗਤ, ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਨਾਂ ਤੇ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਤਾ ਤੋਂ ਕਾਇਲ ਹੁੰਦਾ ਆਇਆ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਕਿ ਟਰੰਪ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਬੁਲਾਰਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਬੋਲੀ ਤੇ ਤਕਰੀਬਾਂ ਵਿੱਚਲਾ ਕੁਝੋ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਧੈਰਾਇਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰ ਲੋਤੇ ਵੱਧ ਪੇਸ਼ੇਵਾਰਾਨਾ ਬੁਲਾਰਾ ਹੋਣ ਦੀ ਪ੍ਰਤਾਵਾ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇੱਦਾ ਸੀ, ਤੋਂ ਉਲਟ ਟਰੰਪ ਨੇ ਖੁਦ ਦਾ ਅਕਸ ਗਲੀਆਂ ਤੇ ਲਈ ਤੇ ਉਪੱਦਰੀ ਵਾਲਾ ਉਭਾਰਿਆ ਹੈ। ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਇਹ ਭੂਮਿਕਾ ਵੀ ਹੁਣ ਤਕ ਬਾਬੁਬੀ ਨਿਭਾਈ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਟਰੰਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਘੁੰਨਬੀਜ਼ੀ ਲਈ ਕਰਕੇ। ਇਸ ਦੇ 140 ਸ਼ਬਦਾਂ (ਜਾਂ ਕਿਰਦਾਰਾਂ) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਸ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚਲੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਜਿਲਾਫ਼ ਫੌਲਾਈ ਮੁਕਿਆਂ ਵਾਂਗ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵਾਸਿੰਗਟਨ ਵਿਚਲੀ ਅਥਾਰੀਟੀ ਕਈ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਅਸਰਦਾਇਕਤਾ ਵੱਖ ਵੱਖ ਗਰੁੱਪਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨ, ਇਤਫਾਕ ਰਾਇ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹਰ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਸਾਂਝੀ ਪਹੁੰਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਵ੍ਯਾਈਟ ਹਾਊਸ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਤੇ ਯੋਗਤਾ ਉਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਖੁਦ ਨੂੰ ਕਮਾਲ ਦਾ ਸੌਦੇਬਾਜ਼ ਸਮਝਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਟਰੰਪ ਨੇ ਵਾਸਿੰਗਟਨ ਵਿਚਲੇ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾਗਤ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਹੁਨਰਮੰਦੀ ਤੇ ਜ਼ਜ਼ਰੀਆਂ ਦਿਖਾਇਆ। ਲਿਹਾਜ਼ਾ, ਹੋਰ ਉਸ ਉਪਰ ਲਗਾਤਾਰ ਵਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਝਈਆਂ ਲੈ ਕੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ 100 ਦਿਨਾਂ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਾਲੇ ਸਿਸਟਾਚਾਰ ਤੋਂ ਕਈ ਵਾਰ ਦੂਰੀਆਂ ਦੇਖੀਆਂ ਹਨ।

ਜਮਹੂਰੀ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਆਗੂਆਂ ਅੰਦਰ ਨੈਤਿਕ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਅਤੇ ਸੰਜ਼ੀਦਗੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦੀ ਤਰੱਕੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਨਿਸਚਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਗਆਂ ਉਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਸਵਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਲੋਤੇ ਹੈ ਕਿ ਰਸਿਕਤਾ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਚਮਕ ਨਾਲ ਭਰਪੁਰ ਮਿਸਾਲੀ ਸਖਸੀਅਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਇੱਜਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋਤੇ ਹੈ, ਪਰ ਤੱਨਲਡ ਟਰੰਪ ਇਸ ਪਾਏ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੁਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰੀ ਹੈ।

ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਅਖੋਤੀ ਕੁਲੀਨਾਂ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਨੌਕਰੀਆਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਅਮਰੀਕੀ ਵੋਰਟਰਾਂ ਦੇ ਰੋਸੇ ਅਤੇ ਨਿਰਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭੁਨ ਕੇ ਇਹ ਅਹੁਦਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਟਰੰਪ ਆਪਣੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਗੁੱਸਾ ਉਬਾਲ ਖਾਂਦਾ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋਤ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਜੁਥਾਨੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਫੈਸਲੇ ਆਵਾਜ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਸੇਧਿਤ ਸਨ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਸਿੱਝਾ ਪਿਆ। ਨਿਆਂਇਕ ਬਰਾਂਚ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਜਿਵੇਂ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਸੋਚੇ ਸਮਝੇ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਕਰ ਲੈਣਾ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਕਰ ਲੈਣਾ। ਇਸ ਸਭ ਕੁਝ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਤੁਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਾਣ-ਸਤਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

ਅਮਰੀਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਬੇਯਕੀਨੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਕੀ ਆਪਣੇ ਦਫ਼ਤਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗੁੰਡਲਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਯਕੀਨ ਹੈ ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਰੋਜ਼ਮੋਹਾ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਟਰੰਪ ਪਰਿਵਾਰ ਆਪਣਾ ਦੁਖਲਾ ਵਧਾਉਂਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਉਸ ਦੇ ਹਨ ਦੀ ਜੜ੍ਹੀ ਇਸ ਤੱਥ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਬੇਯਕੀਨੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਕਿਸੇ ਆਗੂਆ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਆਗੂਆ ਦੇ ਫਰਜ਼ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਹੈ।

ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਉਂਕਿ ਘਰੋਲੂ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾਕਾਰੀ ਅਸਹਿਮਤੀਆਂ ਦਾ ਨਵਾਂ ਸਭਿਆਚਾਰ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੇ ਬਾਕੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਿਸਤਿਆਂ 'ਤੇ ਅਸਰਅੰਦੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਜਿਹਾ ਤਰੀਕਾ ਦੇ ਮਹਾਂਬੰਬ, ਸੀਰੀਆ ਵਿੱਚ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਸੁੱਟੀਆਂ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸਦ ਸਾਸਨ ਬੁਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਾਸਨ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀ। ਇਸ ਹਾਡਤੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਉਤੇ ਕੋਰੀਆ ਖਿਲਾਫ਼ ਕਰ ਲੈਣੀ ਹੈ।

ਪੂਰਬੀ ਤੱਤ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਦੇ ਹਾਮੀਆਂ ਲਈ ਇਹ ਬਹੁਤ ਵੰ

A&A

AUTO AND BODY WORKS

Jasbir Singh Takhar
510-755-2132

Free Estimates
Free Towing

Harmandeep Singh

ਸਾਡੇ ਇੱਥੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਾਰਾਂ ਦੇ ਪੇਂਟ ਦਾ ਕੰਮ
ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਟੋ-ਟਰੱਕ ਦਾ ਖਾਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ।

We Do Complete Engine, Transmission, Body and Paint Work. We Sell Used Cars at a Good Price

1421 Industrial Pkwy West- F
Hayward, CA 94544

510- 733- 2222

M.K Nijjar DDS
Ruchi Nijjar DDS

NO SHOTS, NO DRILL, NO PAIN!

- ☛ Esthetic Crowns, Bridges & Dentures
- ☛ Teeth Whitening-Oral Surgery
- ☛ Root Canal Treatments
- ☛ Treatment & Prevention of Gum Disease

FAMILY DENTISTRY

COSMETIC DENTISTRY

New Patients & Children Welcome

510-794-7058

Across From Washington Hospital & Bart
1895 Mowry Ave. Set 104 Fremont (Cal) 94536

www.drnijjar.com

Raja King of Sweets Now Presents

New Introducing Chaat Corner

Come and Enjoy Mouth Watering Chaat All Day

ਹੁਣ ਸ਼ੁਗਰ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਵਾਸਤੇ ਵੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਿਠਾਈ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ

- BHEL PAPDI CHAAT
- GOL GAPPÉ (PANI PURI)
- FALUDA KULFI
- KHASTA KACHORI

RAJA SWEETS & INDIAN CUISINE
31583 Alvarado Blvd. Union City, CA 94587
Phone : (510) 489-9100

Moon Indian Cuisine

510-780-9233

ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਤੋਂ ਖਾਲਾ ਪੈਕ ਕਰਵਾ ਕੇ ਵੀ ਲੈ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹੋ,
ਕੇਟਰਿੰਗ ਵੇਲੇ ਤੰਦੂਰ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਹੈ, ਕੇਟਰਿੰਗ ਵਾਸਤੇ ਕਾਲ ਕਰੋ ਜੀ

- * 100 ਬੰਦਿਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵੱਡੀ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪਾਰਟੀ ਤੱਕ
- * ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਕੇਟਰਿੰਗ ਲਈ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੱਕ ਛੋਟ
- * ਬਹੁਤ ਹੀ ਤਜ਼ਰਬੇਕਾਰ ਕੁੱਕ

Paul
510-978-7170

Fish Pakora

ਮੱਛੀ ਪਕੋਂਡੇ ਬਣਾਉਣ
ਦੇ ਮਾਹਿਰ
ਲੱਭੁ, ਜਲੇਬੀ, ਬਰਫੀ,
ਗੁਲਾਬ ਜਾਮੁਨ ਤੇ
ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀ ਮੌਕੇ ਸਭ
ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਹਿਆਈ
ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।
ਘੱਟ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਲੈ
ਸਕਦੇ ਹੋ।

Gill
510-709-5285

Over 30 Years Experience in Restaurant & Catering Business

ਏਡੀਅਨ-ਫਿਜੀ, ਗਾਕਿਸਤਾਨੀ ਕੁਸ਼ਲਿਨ

ਮੁਨ ਇੰਡੀਆਨ ਕੁਸ਼ਲਿਨ (ਹੇਵਰਡ)

600 West Harder Rd. Hayward, CA 94544
Phone (510)780-9233 Fax (510) 780-9812
www.moonindiancuisine.net

Preet Fabrics & Appliance

ਅਸੀਂ ਹੋਲਸੇਲ ਅਤੇ ਗੰਟੇਲ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਭਿੜਾਇਨਾਂ ਦੇ ਸੂਟ, ਜਿਊਲਰੀ, ਫੈਸ਼ਨ ਦਾ ਹੋਰ
ਸਾਮਾਨ, ਵਿਆਹ ਲਈ ਲਹਿਗੇ ਅਤੇ ਮੁੜਿਆਂ ਲਈ ਵਿਆਹ ਵਾਸਤੇ ਸ਼ੇਰਵਾਨੀ ਅਤੇ
ਹੁਣੇ ਨਵੇਂ ਚਲੇ ਭਿੜਾਇਨਾਂ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਵੀ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ।
ਸਾਡੇ ਕੌਲ ਕਲਗੀ, ਸਿਹਰਾ, ਚੂੜਾ, ਹਾਰ, ਜਾਗੋ, ਗੁਮਾਲੇ ਤੇ ਹੋਰ ਵਿਆਹ ਦਾ ਸਾਮਾਨ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

YOUR ONE-STOP CENTER FOR BOTH FABRICS & APPLIANCES

TEL: **510-797-7111** FAX : 510-739-6350
(For More Info. Call Onkar)

APPLIANCES

WE CARRY ALL MAJOR BRANDS!!

SONY, SANY, JVC, PANASONIC, LUGGAGE CROSS, PARKER PENS, OSTER BLENDERS

- TVs, VCRs, DVD
- Tape Recorders
- Camcorders
- DVD Players
- Cordless Phones
- Watches (Seiko, Citizen & Swistar)
- Shavers & Trimmers
- Cellular Phones
- Medical Equipment
- Calling Cards

ਰੇਡੀਓ ਪੰਜਾਬ ਹੁਣ ਸਾਰੇ ਕੈਲੋਫੋਰਨੀਆ 'ਚ

ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਰੇਡੀਓ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਮਨਾਈ। ਸੈਕਰਮੈਂਟੋ 'ਚ ਇਸ ਸਾਮ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸੁਹਾਵਣੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਪਤਵੰਤ ਪਹੁੰਚੇ। ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚ ਰੇਡੀਓ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਰੇਡੀਓ ਹੋਸਟ ਬੀਬੀ ਬਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਤੇ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਹੁਰੰਗਾਂ ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ ਪਹੁੰਚੇ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਡਾ. ਐਸ. ਪੀ. ਸਿੰਘ ਓਬਰਾਏ ਭੁਬਈ ਤੋਂ ਪਹੁੰਚੇ ਜੋ 'ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ' ਨਾਂ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਰੇਡੀਓ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਹੋਸਟਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਇੱਥੇ ਰੇਡੀਓ ਤੇ ਜਾਂ ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਸਭ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਇੱਤਜ਼ ਮਾਣ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਵੀ ਕੀਤੀਆਂ। ਗੱਲਾਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਹੋਈ ਅਤੇ ਸਾਂਝ ਪਈ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਆਕਾਸ਼ਵਾਣੀ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਇਕ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋਸਟ ਡਾ. ਰਵੇਲ ਸਿੰਘ ਦੇ

ਜ਼ਜ਼ੀਕੀ ਹੋਸਟ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਤੇ ਡਾ. ਰਵੇਲ ਸਿੰਘ ਇਕੱਲੇ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਜਲੰਧਰ ਮਾਸਟਰ ਡਿਗਰੀ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿਛਲੇ 30 ਸਾਲ ਤੋਂ ਰੇਡੀਓ ਤੇ ਟੀ. ਵੀ. ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਖਬਰਾਂ ਦੇਣ ਦੀ ਤਰਤੀਬ ਬਤੀ ਹੀ ਦਿਲ ਬਿੰਦੂ ਹੈ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਬੋਲ ਕਰਕ ਵੀ ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਡੇਂਗ ਤੋਂ ਚੋਭਾਂ ਸੁਣਨੀਆਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਖਬਰਾਂ ਦੀ ਕੱਪੜਛਾਣ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਦੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੇਡੀਓ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹੋਸਟ ਕਿਨੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇਸ ਪਾਸੇ ਹਨ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ 'ਚੋਂ ਬੋਲਦਾ ਹੈ। ਰੇਡੀਓ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਇਸੇ ਲਈ ਹਰ ਪਾਸੇ ਕਾਰਾਂ-ਘਰਾਂ 'ਚ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸੈਕਰਮੈਂਟੋ ਤੱਕ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਲਾਗਲੇ ਸਹਿਰ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਦੇ ਸੀਆਟਲ ਵਿਚ

1560 ਏ. ਐਮ. ਤੇ ਵੀ ਸੁਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬੇਅ-ਏਰੀਆ 'ਚ 1310 A.M ਤੇ ਸੈਕਰਮੈਂਟੋ ਏਰੀਆ 'ਚ 1210 ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਏਰੀਆ ਵਿਚ 620 ਬੇਕਰਸਫੀਲਡ ਏਰੀਆ ਵਿਚ 660 ਤੇ ਸੁਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਰੇਡੀਓ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਤੇ ਡਾ. ਐਸ. ਪੀ. ਸਿੰਘ ਓਬਰਾਏ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭੁਬਈ ਤੋਂ ਸੈਕਰਮੈਂਟੋ ਪਹੁੰਚੇ।

ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਆਏ ਇਸ ਮਹਮਾਨ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦਾ ਸਭਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਵੀ ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਜਾ ਕੇ ਰੇਡੀਓ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਵਜ਼ੂ ਕਰਕੇ। ਨਹੀਂ ਤੇ ਇਹ ਸੁਪਨਾ ਵੀ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਣਾ। ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਤੇ ਰੇਡੀਓ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਵਿੱਲੋਂ, ਐਸ. ਪੀ. ਸਿੰਘ ਤੇ ਬਰਾੜ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ

ਇੰਟਰਵਿਊ ਸੁਣੀ, ਕੋਲ ਬੈਠ ਕੇ ਜੋ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਧਾਰੀਵਾਲ ਹੁਨਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੇਗਰਾਮ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਕਲਾ ਲੱਗ ਕਿ ਉਹ ਇਨਸਾਨ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਲਈ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਕੀ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ ਨਾਂ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਬਣਾ ਕੇ ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਨਾਮ ਉਚਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਉਹਨਾਂ ਤੇ ਖਾਸ ਲੇਖ ਮੈਂ ਅਗਲੇ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਵਿਚ ਲਿਖਾਂਗਾ, ਜੋ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤੇ ਬੇ-ਏਰੀਆ 'ਚ ਆਏ ਪਰ ਕੰਨੋ-ਕੰਨ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਖਬਰ ਬਹੁਤੀ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚੀ।

ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਨ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਦੇ ਦੋਨਾਂ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਰੇਡੀਓ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਇਹ ਕੰਮ ਮੇਰੇ ਵਾਸਤੇ ਕੀਤਾ, ਮੈਂ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ। ਰੇਡੀਓ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਲਈ ਆਸਵੰਦ ਹਾਂ।

-ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ (ਐਮ ਏ)

ਦਾਵਿਦਰ ਸਿੰਘ, ਐਸ. ਪੀ. ਸਿੰਘ (ਰੇਡੀਓ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਾਲਕ), ਸੁਖਦੇਵ ਸਾਹਿਲ, ਪਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗੁਰਾਇਆ, ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਵਿੱਲੋਂ, ਬਰਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਡੰਗ ਤੇ ਚੋਭਾਂ), ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਘੱਗ

ਬਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਮਸ਼ਹੂਰ ਡੰਗ ਤੇ ਚੋਭਾਂ ਦੇ ਹੋਸਟ)

ਐਸ. ਪੀ. ਸਿੰਘ ਓਬਰਾਏ
(ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ ਸੰਸਥਾ)

ਰੇਡੀਓ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਵਿੱਲੋਂ ਨਾਲ
ਐਸ. ਪੀ. ਸਿੰਘ ਓਬਰਾਏ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਧਾਰੀਵਾਲ

ਡਾ. ਐਸ. ਪੀ. ਸਿੰਘ ਓਬਰਾਏ ਨਾਲ ਰੇਡੀਓ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ
ਇੰਟਰਵਿਊ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਧਾਰੀਵਾਲ (ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋਸਟ)

ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦਾ ਹੱਲ 'ਐਸ ਵਾਈ ਐਲ-2' ਰਾਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਸਬਦਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦਿਆਂ ਅੱਜ-ਕੁਝ ਕਿਸੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ 'ਸਿਆਣਾ' ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਜਿਕਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੋਆਬਾ ਖੇਤਰ ਵਿਚ 'ਸਿਆਣਾ' ਕਹਿਣ ਦਾ ਅਰਥ ਅਗਲੇ ਨੂੰ 'ਬੁੱਢਾ' ਕਹਿਣਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਹੋਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਨੂੰ 'ਸਿਆਣਾ' ਕਹਿਣ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 'ਓਪਰੀ ਸੈਂਸ' ਸਮਝੇ ਜਾਂਦੇ ਵਹਿਮਾਂ ਵਿਚ ਫਸੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦਾ 'ਇਲਾਜ' ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਸ ਮੌਕੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਗੱਲ ਕਹਿਣ ਲਈ 'ਅਕਲਮੰਦ' ਸਬਦ ਵਰਤਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸਮਝੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ 'ਅਕਲਮੰਦ' ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ, ਉਹ ਲੋਕ 'ਅਕਲਮੰਦ' ਵੀ ਹੋਣਗੇ!

ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣੇ ਦੀ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬੇਤੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੋਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸਮਝੀ ਹੈ, ਬਹੁਤ ਸੁਣ ਕੇ ਹੱਸ ਛੱਡਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਦੋਵਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਜੋੜੇ ਦੀ ਜੜ੍ਹੀ 'ਐਸਵਾਈਐਲ ਨਹਿਰ' ਨੂੰ ਮੰਨ ਕੇ ਚੱਲਦੇ ਹਨ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ ਰੋਕਣ ਦੀ ਪੱਖ ਵਿਚ ਫਟੇ ਖੜੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ 'ਐਸਵਾਈਐਲ' ਵਾਲਾ ਰੱਤਾ ਮੁਕਾਉਣ ਦੇ ਲਈ 'ਐਸਵਾਈਐਲ-2' ਦਾ ਫਾਰਮੂਲਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਝਗੜੇ ਵਾਲੇ 'ਐਸਵਾਈਐਲ' ਦਾ ਭਾਵ 'ਸਤਲੁਜ ਯਮਨਾ ਲਿੰਕ ਨਹਿਰ' ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਮੁਕਾਉਣ ਲਈ 'ਐਸਵਾਈਐਲ-2' ਦਾ ਅਰਥ 'ਯਾਰਾ ਯਮਨਾ ਲਿੰਕ' ਨਹਿਰ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਬਣ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸਤਲੁਜ ਯਮਨਾ ਲਿੰਕ ਨਹਿਰ ਦੀ ਸ਼ਾਇਦ ਲੋੜ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣੀ। ਉਹ ਸੁਣਨਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ।

ਉਤਰਾ ਖੰਡ ਦੇ ਪਿੱਥੋਰਾਗੜ੍ਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਦਾ ਖਾਲ ਹੋਈ ਕਾਲੀ ਨਦੀ ਜਦੋਂ ਪੰਚੇਸ਼ਵਰ ਅਤੇ ਕਾਲੀ ਕੁਮਾਊਂ ਲੰਘ ਕੇ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਦਾ ਖਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਨਾਂ ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ ਤੇ ਇਹ 'ਯਾਰਾ ਨਦੀ' ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣੀ ਜਾਣ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਦੀ ਨੂੰ ਯਮਨਾ ਨਦੀ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦਾ ਇੱਕ ਬੜਾ ਅਹਿਮ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਪੌਤੀਆਂ ਚੜ੍ਹੇ ਕੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਅਟਕਿਆ ਪਿਆ ਹੈ।

ਗੁਰਜ਼ਿਤ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਹਰ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਯਤਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਸੀਂ ਲੋਕ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ

ਪਾਣੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸੋਮਿਆਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਮੰਨ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਾਜਪਾਈ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਭ ਦਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪੋ ਵਿਚ ਜੋੜਨ ਦੀ ਸੋਚ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਹ ਡੇਵ ਸਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਆਰਥਰ ਕਾਟਨ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਹ ਸੋਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਦਰਿਆਈ ਦੌਲਤ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿਚ ਜੋੜ ਕੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਬਹੁਤ ਲਾਭ ਹੋਣਗੇ। ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੀ ਸੱਟ ਖਾਣ ਪਿਛੋਂ ਮੁੜ ਕੇ ਹਾਕਮ ਬਣੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਵੀ ਦਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿਚ ਜੋੜਨ ਦੀ ਸੋਚ ਲਈ ਸਰਵੇਖਣ ਅੰਚਿਆ

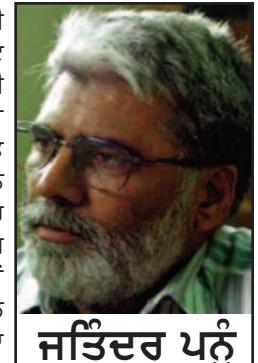
ਅਤੇ ਇਹ ਸ਼ਾਰਦਾ ਯਮਨਾ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਸਿਰਫ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਟਿੱਬਿਉਨ ਅਖਬਾਰ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਉਮਾ ਭਾਰਤੀ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੀ ਗੱਲ ਛੋਹੀ, ਪਰ ਛੋਹ ਕੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ, ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਵਧਾਈ।

ਵਾਜਪਾਈ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਜਦੋਂ ਸਾਰੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦੀ ਗੱਲ ਚੱਲੀ, ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਇੱਕ ਜਲਸੇ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਮੈਂਦਾ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਉਸੇ ਮੰਚ ਤੋਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਲਈ ਇੱਕ

ਬੂੰਦ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਤੇ ਉਸੇ ਮੰਚ ਤੋਂ

ਇਹ ਗੱਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਾਜਪਾਈ ਨੇ ਬਾਦਲ ਦੇ ਬਾਅਦ ਆਖੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਦਰਿਆ ਸੁਰੰਗਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜ ਦੇਣੇ ਹਨ। ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਟੋਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਕੇ। ਉਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇਹ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਘਟੇਵੰਦੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਜਾਣੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਪਾਣੀ ਨੀਵੇਂ ਰਾਜਾਂ ਵੱਲ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨੀਵੇਂ ਰਾਜਾਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਏਧਰ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਣਾ, ਪਰ ਨਾਲ ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਅਸਾਂ ਕਹੀ ਸੀ ਕਿ ਬਾਕੀ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕਈ ਥਾਂ ਇਹ ਲਾਹੌਰੰਦਾ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਇਸੇ ਮੰਚ ਹੇਠ ਸਾਰਦਾ ਯਮਨਾ ਲਿੰਕ ਸਿਰੇ ਚਾਡ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਪਾਣੀ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਿਲਾਣਾ, ਪਰ ਇੱਲੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਹੋਣਾਂ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਪਾਣੀ ਏਨਾ ਮਿਲ ਜਾਣਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਬਦਲੇ ਵਿਚ ਵਾਧੂ ਪਾਣੀ ਵਿਚੋਂ ਹਿਰਾਣੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸੋਮਿਆਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਦੇ ਕੇ ਘਰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਸਤਲੁਜ ਯਮਨਾ ਲਿੰਕ ਨਹਿਰ ਦਾ ਰੋੜਕਾ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਦਾ ਕੋਈ

ਜਤਿੰਦਰ ਪੜ੍ਹ

ਕਾਰਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਚਣਾ। ਜਿਹਤਾ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਅਟਲ ਬਿਹਾਰੀ ਵਾਜਪਾਈ ਦੀ ਤੀਸਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਾਲ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਠੰਡੇ ਬਸਤੇ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਨਾਲ ਸ਼ਾਰਦਾ ਨਦੀ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦੀ ਤੌਰੀਂ ਪਾਸੈ ਵੱਲ ਯਮਨਾ ਨਦੀ ਨਾਲ ਜੋੜਾ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਕਈ ਹੋਰ ਨਦੀਆਂ ਇਸ ਵਿਚ ਪੈਂਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕੇਦਾਰ ਨਾਥ ਵਿਚ ਹੋਰੰਦਾ ਨਾਲ ਹੋਈ ਤਬਾਹੀ ਦੇਖੀ ਤੇ ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ ਹੋਮਰੂੰਟ ਸਾਹਿਬ ਗਏ ਲੋਕ ਉਥੇ ਫਸ ਗਏ ਸਨ। ਜਿਹੜੀਆਂ ਨਦੀਆਂ ਨੇ ਉਥੇ ਤਬਾਹੀ ਮਹਾਂਦੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲੰਘਾ ਨਹੀਂ ਸਿਲ ਰਿਹਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਹਿਣ ਲਈ ਸਾਰਦਾ ਯਮਨਾ ਲਿੰਕ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਬਾਕਾਇਦਾ ਦਰਿਆਈ ਹਾਈਵੇ ਬਣਦਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਸਾਰਾ ਪਾਣੀ ਅੱਗੇ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਚੜ੍ਹਦੇ ਪਸੇ ਯਮਨਾ ਵਿਚ ਪੈਂਦੇ ਫਿਰ ਲੋਕ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਪਰ ਸਿਆਸਤ ਦੀ ਕੰਧ ਨੇ ਰੋਕ ਲਿਆ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਮਨਸੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਆਈ ਤਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸਿਰਫ ਫਾਈਲਾਂ ਵੇਖਣ ਜੋੜਾ ਸੀ। ਅਸਲੀ ਰਾਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਹੱਥ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹੋ ਨਸ਼ਾ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਰਕਾਰ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਪਤਾ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੱਗਾ ਕਿ ਖੁਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਲੋਕ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਅਨਾਤੀ ਆਗੂ ਸਨ। ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀਆਂ ਵਾਲੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਸਮੇਤ ਕਈ ਅਹਿਮ ਮੁੱਦੇ ਪਿਛੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤੇ ਰਾਹੂਲ ਗਾਂਧੀ ਅੱਜ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣੇ ਕਿ ਚਾਰ ਦਿਨ ਠੰਹਿਰ ਜਾਵੇ, ਇਸੇ ਬੇਡ ਵਿਚ ਦਸ ਸਾਲ ਗਰੜ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦਾ ਝਗੜਾ ਇੱਕ ਖਾਸ ਮੌਤ ਉਤੇ ਆ ਚੁਕਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਹੁਤ ਲਮਕਾਉਣ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ।

(ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 22 ਤੇ)

ਸੁਖਬੀਰ ਵੱਲੋਂ ਜਥੇਬੰਦ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਪੁਨਰਗਠਨ ਲਈ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦਾ ਗਠਨ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ - ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜਥੇਬੰਦ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਪੁਨਰਗਠਨ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜੋੜ ਬਣਾ ਕੇ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਿਆ ਹੈ। ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਟੀਮ ਵਿਚ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਆਗੂ ਸੁਰੂ ਚੰਦ ਸਿੰਗਲਾ ਅਤੇ ਵਿਧਾਇਕ ਗੁਰਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਵਡਾਲਾ ਨੂੰ ਸਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਟੀਮ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲਾਹੌਰਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਟੀਮ ਵਿਚ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ

ਸਾਡੀ ਸਿਹਤ

ਸਵੇਰ ਪੀਓ ਇਕ ਗਿਲਾਸ ਪਾਣੀ

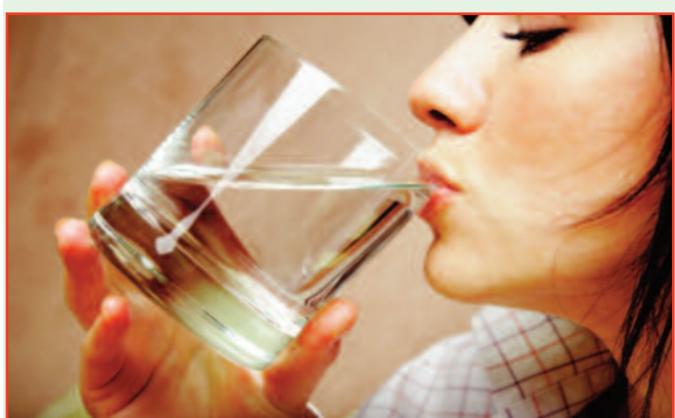
ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸੋਂਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਵੀ ਸਾਡਾ ਸਰੀਰ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਵੇਰੇ ਉਠਦੇ ਸਾਰੇ ਹੀ ਇਕ ਗਿਲਾਸ ਪਾਣੀ ਪਿਓ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਰੀਚਾਰਜ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਸ਼ਾਂਗੇ ਕਿ ਸਵੇਰੇ ਖਾਲੀ ਪੇਟ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਨਾਲ ਕੀ ਕਹਿਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਪਾਚਨ ਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

ਸਵੇਰੇ ਖਾਲੀ ਪੇਟ ਇਕ ਵੱਡਾ ਗਿਲਾਸ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਨਾਲ ਪਾਚਨ ਕਿਰਿਆ 1.5 ਘੰਟੇ ਤੱਕ 24% ਵਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਗੰਢੇ ਪਦਾਰਥ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ

ਗੁਰਦੇ ਸਰੀਰ 'ਚ ਇੱਕਠੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਜਹਿਰੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਖੂਨ ਦੀ ਸਾਰੀਆਂ ਅਸੂਝੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਗੁਰਦੇ ਨੂੰ ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਜਿਆਦਾ ਮਾਤਰਾ 'ਚ ਤੁਰਲ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਖਾਲੀ

ਪੇਟ ਪੀਤੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਘੱਟ ਖਾਵ

ਪਿਆਸ ਨੂੰ ਕਦੀ-ਕਦੀ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਭੁੱਖ ਸਮਝ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸਿਰਫ ਇਕ ਗਿਲਾਸ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡਾ ਪੇਟ ਭਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਸਵੇਰੇ ਉਠਣ ਮਹਾਰੇ 60 ਸੈਕੰਡ ਅੰਦਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਾਣੀ ਕਿਉਂ ਪੀਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਤੁਰਾਂ ਨਾਲ ਲੜਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ

ਖੂਦ ਨੂੰ ਹਾਈਡਰੇਟ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੀ ਲਸਿਕਾ ਦਾ ਢਾਂਚਾ ਸਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਲੜਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਸਕਿਨ ਨੂੰ ਸੁੰਦਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ

ਪਾਣੀ ਤੁਹਾਡੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਹਾਈਡਰੇਟ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੀ ਸਕਿਨ ਨਰਮ, ਕੋਮਲ ਅਤੇ ਸਾਫ਼ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਵੇਰੇ ਜਲਦੀ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਨਾਲ ਸਹੀ ਨੂੰ ਫਾਇਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਸਰੀਰ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਦੇਖਭਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

ਪੁਰਾ ਦਿਨ ਸਹੀ ਮਾਤਰਾ 'ਚ ਪਾਣੀ ਨਾ ਪੀਣ ਨਾਲ ਰੈਕਟਮ ਬਚੇ ਪਦਾਰਥਾਂ 'ਚੂ ਪਾਣੀ ਸੋਖ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਕਈ ਤੁਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪਰੋਸ਼ਨੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਸਹੀ ਮਾਤਰਾ 'ਚ ਪਾਣੀ ਪੀਓ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਰੈਕਟਮ ਚੰਗੀ ਤੁਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ।

ਗਦੂਦਾਂ ਦੇ ਕੈਸਰ ਦਾ ਗੁਦਰਤੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਲਾਜ

ਪ੍ਰੋਸਟੋਟ ਇਕ ਹਾਰਮੋਨ ਦਾ ਰਿਸਾਓ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗ੍ਰੰਥੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮਰਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪਿਸਾਬ ਵਾਲੀ ਬੈਲੀ ਦੇ ਬੱਲੇ ਸਥਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਗਦੂਦ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਮਰ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥੀ ਦੇ ਆਕਾਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਫਲਸਰੂਪ ਪਿਸਾਬ ਰੁਕ-ਰੁਕ ਕੇ ਆਉਣਾ ਜਾਂ ਦਰਦ ਦੇ ਨਾਲ ਆਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਆਕਾਰ ਦੇ ਵਧਣ ਦਾ ਕੈਸਰ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕੈਸਰ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਗਦੂਦ ਦੇ ਸੈਲ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਬਿਮਾਰੀ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਆਮ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਵੱਡੀ ਉਮਰ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਲੋਕ ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਲੰਮੇ ਕੱਦ ਅਤੇ ਪਤਲੇ ਸਰੀਰ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਰੋਗ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਇਲਾਜ ਸਰਜਰੀ, ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਜਾਂ ਕ੍ਰੋਮੋਬੈਰੋਪੀ ਹੀ ਹਨ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕ੍ਰੂਪਭਾਵ ਸਰੀਰ ਉਤੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਤ੍ਰ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸ ਆਯੂਰਵੈਦਿਕ, ਹੋਮਿਓਪੈਥਿਕ ਦਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸਪਲੀਮੈਂਟ ਇਸ ਦੇ ਇਲਾਜ ਵਿੱਚ ਕਾਰਗਰ ਸਾਬਤ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਕਿਸੇ ਯੋਗ ਡਾਕਟਰ ਦੇ ਤਜਰਬੇ 'ਤੇ ਹੀ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਕੁਝ ਕੁਦਰਤੀ ਖਾਧ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਗਦੂਦਾਂ ਦੇ ਕੈਸਰ ਦੇ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅਦਰਕ: ਅਦਰਕ ਵਿੱਚ ਅੰਟੀ ਮਾਈਕੋਬੀਅਲ (ਵਿਸਾਣੂੰ ਰੋਧਕ) ਅਤੇ ਅੰਟੀ ਇਨਫਲਮੇਟਰੀ (ਜਲਣੂੰ ਰੋਧਕ) ਗਣ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਕੈਸਰ ਦੇ ਸੈਲਾਂ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਕ੍ਰੋਮੋਬੈਰੋਪੀ ਦੇ ਬੁਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਵੀ ਘੱਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਦਰਕ ਦਾ ਜੁਸ ਇਕੱਲਾ ਜਾਂ ਫਿਰ ਸਹਿਦ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾ ਕੇ ਵੀ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਟਾਮਾਟਰ: ਟਾਮਾਟਰ ਵਿੱਚ ਇਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਅੰਟੀ ਆਕਸੀਡੈਂਟ ਲਿਪੋਈਨ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੈਸਰ ਸੈਲਾਂ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਨੂੰ ਨੌਜਵਾਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਟਾਮਾਟਰ ਨੂੰ ਸੂਖ, ਜੁਸ ਤੋਂ ਚਟਣੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਟਾਮਾਟਰ ਨੂੰ ਸਲਾਦ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੱਚਾ ਵੀ ਖਾਧ ਰਖਦੇ ਹਨ।

ਕੁਝ ਕੁਦਰਤੀ ਖਾਧ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਗਦੂਦਾਂ ਦੇ ਕੈਸਰ ਦੇ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਬੀਜ ਜ਼ਿੱਕ ਭਰਪੁਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਰੋਗ ਨਿਰੋਧ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਕੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਦੇ ਬੀਜਾਂ ਦੀ ਗਿਰੀ ਕੱਦ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਭੁੰਨ ਕੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਕੱਦ ਦੇ ਬੀਜਾਂ ਨੂੰ ਭੁੰਨ ਕਿ ਖਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰਚਲਨ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸੋਇਆਬੀਨ: ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਕ ਕਿਰਿਆਸੀਲ ਤੱਤ ਫਾਈਟ ਐਸਟ੍ਰੋਜਨ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਤ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥੀ ਵਿਚਲੇ ਟੈਸਟਸਟਿਕਰੋਨ ਹਾਰਮੋਨ ਦੇ ਰਿਸਾਅ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਫਲਸਰੂਪ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥੀ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਖੂਨ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਘੱਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕੈਸਰ ਸੈਲਾਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਰੋਕਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸੋਇਆਬੀਨ ਵਿੱਚ ਐਸਟ੍ਰੋਜੈਨਿਕ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਕੈਸਰ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਗੈਨੋਡਰਮਾ ਗੱਲਪਗ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੈਸਰ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ।

ਪਰਹੇਜ਼: ਸਾਨੂੰ ਡੱਬਾ ਬੰਦ ਅਤੇ ਪ੍ਰੈਸਟ ਕੀਤੇ ਖਾਧ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਤੋਂ ਬਚਾਵ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਲਸੀ ਦੇ ਬੀਜ, ਅਖਰੋਟ, ਮੱਛੀ ਦਾ ਤੇਲ ਅਤੇ ਕਰਿੱਲ ਦਾ ਤੇਲ ਆਦਿ ਇਸ ਦੇ ਉਤਮ ਸੇਰੇਤ ਹਨ।

ਗੈਨੋਡਰਮਾ: ਵਿਗਿਆਨਕ ਖੋਜਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੈ ਕਿ ਗੈਨੋਡਰਮਾ ਵਿੱਚ ਕਈ ਅਜਿਹੇ ਤੱਤ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਖਰਾਬ ਸੈਲਾਂ ਨੂੰ ਸਰੀਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰਕੇ ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਸੈਲਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਗੈਨੋਡਰਮਾ ਲਗਪਗ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੈਸਰ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ।

ਉਮੇਗਾ-3 ਫੈਟੀ ਐਸਿਡ: ਉਮੇਗਾ-3 ਫੈਟੀ ਐਸਿਡ ਵੀ ਗਦੂਦਾਂ ਦੇ ਕੈਸਰ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਲਸੀ ਦੇ ਬੀਜ, ਅਖਰੋਟ, ਮੱਛੀ ਦਾ ਤੇਲ ਅਤੇ ਕਰਿੱਲ ਦਾ ਤੇਲ ਆਦਿ ਇਸ ਦੇ ਉਤਮ ਸੇਰੇਤ ਹਨ।

ਹਰੀਆਂ ਪੱਤੇਦਾਰ ਸਬਜ਼ੀਆਂ: ਹਰੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਗੁਦਦਾਂ ਦੇ ਵਧੇ ਹੋਏ ਆਕਾਰ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀਤਾਫਲ ਅਤੇ ਖੀਰਾ ਬਹੁਤ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਅਨਾਰ ਦੇ ਛਿਲਕੇ ਵੀ ਨੇ ਗੁਣਕਾਰੀ

ਅਨਾਰ ਖਾਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਜੁਸ ਪੀਣ ਨਾਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਾਹਿਗੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਾਣੀ ਕਿ

Raj Budwal
(Investment and Financial Advisor)
408-972-8000, 408-835-0202 (Cell)
Budwal@sagepointadvisor.com

Budwal and Associates
315 Piercy Road,
San Jose, CA 95138

Should I save for college in my name or my child's name?

Answer:

There are three potential drawbacks to saving in your child's name--the kiddie tax, federal financial aid rules, and control issues.

First, the kiddie tax. At one time, saving money in a child's name was recommended because of the tax saving opportunities that resulted when children were taxed at their own rate. However, Congress partially closed this loophole some years ago with passage of special rules commonly referred to as the "kiddie tax." The kiddie tax makes a child's unearned investment income over a certain amount subject to tax at the parents' tax rate. Currently, this amount is \$2,100 (the first \$1,050 is tax free and the next \$1,050

is taxed at the child's rate). The kiddie tax rules significantly reduce the tax savings potential of a child holding assets in his or her name.

The kiddie tax rules apply to: (1) those under age 18, (2) those age 18 whose earned income doesn't exceed one-half of their support, and (3) those ages 19 to 23 who are full-time students and whose earned income doesn't exceed one-half of their support. To lessen the impact of the kiddie tax, choose tax-free or tax-deferred investments in which the annual expected income does not exceed the threshold amount of \$2,100.

Second, the federal financial aid rules have a more negative impact on child assets than parent assets.

Under the current federal aid formula, a child must contribute 20% of his or her assets to college costs each year, whereas parents must contribute 5.6% of their assets each year. So \$10,000 in your child's bank account would equal a \$2,000 contribution from your child, but that same \$10,000 in your bank account would equal a \$560 contribution from you.

The more assets a child has, the more he or she will be expected to contribute to college costs, and the less financial aid he or she will receive, because the financial need is less. However, keep in mind that obtaining less financial aid is not necessarily a bad thing. The average financial aid package consists mostly of loans, so by pay-

ing more up front, chances are you or your child will just incur less debt, as opposed to losing grants and scholarships (which do not have to be repaid). Finally, there is the control issue. Many parents open a custodial account for their child (UGMA or UTMA) to save for college. However, when the child reaches the age of majority (18 or 21, depending on the state), he or she gets full control over the money in the account and can use the money for anything--college, or perhaps a backpacking trip to Europe. Some parents aren't willing to relinquish this control to their child. For all these reasons, it's generally recommended that parents save for college in their own names, not their children's names.

ਕੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੱਜਣ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ 'ਫਾਇਰ' ਪਾਰਟੀ ਹਾਈ ਕਮਾਂਡ ਦੇ ਕਹੇ ਕੀਤਾ?

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਪਣੇ 'ਸਟੈਂਡ' ਲਈ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਦੇ ਉਹ ਕੁਝੂਰੀ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਉੱਤੇ ਚਾਂਦੀ ਦੀ ਕਹੀ ਨਾਲ ਟੱਕ ਮਾਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਜਾ ਖੜ੍ਹਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਦੇ ਸੂਬੇ ਦੇ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀ ਦੇ ਰਾਖੇ ਬਣ ਕੇ ਪਾਣੀ ਬਾਰੇ ਸਾਰੇ ਸਮਝੌਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਿੰਖ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੱਜਣ ਨੂੰ 'ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਹਮਦਰਦ' ਗਰਦਾਨਿਦਿਆਂ ਮੁਲਾਕਾਤ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਅਲੋਕਾਰਾ ਸਟੈਂਡ ਲਿਆ ਹੈ। ਕੈਪਟਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਸ ਸਟੈਂਡ ਦੀ ਤਈਦ ਲਈ ਅਜੇ ਤਕ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਕੁਝ ਬੁਧੀਜੀਵੀਆਂ ਵੱਲ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ 'ਸਿਧਾਂਤਕ' ਕਰਾਰ ਦੇ ਕੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਪਿੱਠ ਸਾਪੜੀ ਗਈ ਹੈ।

ਬਾਬੀਆਂ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪਤਚੋਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਕੈਪਟਨ ਨੇ ਇਹ 'ਸਿਧਾਂਤਕ' ਫੈਸਲਾ ਕਿਤੇ ਕਿਸੇ ਰੰਜਿਸ਼ ਤਹਿਤ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ? ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੌਂਣਾਂ ਹੋਣ ਕਾਰਨ 2016 ਦੇ ਅਪਰੈਲ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਮਾਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਤਰਜ਼ ਉੱਤੇ ਐਨਾਅਰਾਈਜ਼

ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ 'ਹੱਥ' ਉੱਤੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ ਫੇਰੀ ਪਾਈ ਸੀ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਵਿਰੋਧ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਕੈਪਟਨ ਦੀ ਗੱਡੀ ਉੱਤੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਬੋਤਲਾਂ ਤੇ ਜੁੜੀਆਂ ਸੁੱਟੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਵੀ ਵਾਇਰਲ ਹੋਈ ਸੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੁਲਕ ਦੇ ਨੁਸਾਈਦੇ ਜਾਂ ਸਿਆਸੀ ਧਿਰ ਦੇ ਆਗੂ ਦੇ ਜਨਤਕ ਚੋਣ ਰੈਲੀ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਵਿਰੋਧੀ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਜਥੇਬੰਦੀ 'ਸਿੱਖਜ਼ ਫਾਰ ਜਸਟਿਸ' ਵੱਲੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਕੇਸ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਦੌਰਾ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਭਖੇ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ

ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਕੇ ਸ਼ਿਕਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਬੈਠਕ ਲਈ ਆਗਿਆ ਨਾ ਦੇਣ ਨੂੰ 'ਸੰਘੀ ਘੁੱਟਣ' ਵਾਲਾ ਹੁਕਮ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਇਸ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਟਵਿਟਰ ਅਕਾਊਟ ਉੱਤੇ ਵੀ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਰੋਸ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ

ਕੈਪਟਨ ਨੇ ਟਰੂਡੋ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਤੁਆਰਦ ਕਰਾਉਂਦਿਆਂ ਲਿਖਿਆ ਸੀ, 'ਮੈਂ ਪਾਵਨ ਸਹਿਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਸਿੰਖਾਂ ਦਾ ਮੱਕਾ ਤੋਂ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਹਾਂ। ਉਹੀ ਸਿੰਖ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਵਜ਼ਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਹੈ।' ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਕੈਪਟਨ ਨੂੰ ਟਰੂਡੋ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸਿੰਖ ਮੰਤਰੀ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੱਜਣ 'ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਹਮਦਰਦ' ਲੱਗਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕਾਲੀਆਂ ਸੂਚੀਆਂ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਸਦੇ ਹਨ। ਵੱਖ ਵੱਖ ਰਾਜਸੀ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਕਾਲੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਕਦਵਾਉਣ, ਕਦੇ ਵੱਖਰੇ ਸਿੰਖ ਰਾਜ, ਕਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘਰ-ਬਾਰ ਛੱਡ ਕੇ ਭੜਕ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਜ਼ੋਰਾਵਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨੱਪੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਛੁਡਵਾਉਣ ਲਈ ਲੱਕਤ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ

ਅਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੰਧੁ

ਦਾ ਹੋਕਾ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਅੰਨ੍ਹੇਵਾਹ ਢਾਲਰਾਂ ਦਾ ਮੀਹ ਵਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੀ ਮੰਡਧਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢਣ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਵਾਦ ਰਚਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਾਮਾਗਾਟ ਮਾਰੂ ਕਾਂਡ ਲਈ ਮੁਾਫ਼ੀ ਮੰਗ ਲਈ ਹੈ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਨੇ ਦਹਾਕਿਆਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਸਭ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੱਜਣ ਵਰਗੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਾਰਨ ਸੰਭਵ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵਸਾਲੀ ਆਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹਾਲੇ ਤਕ 1984 ਦੇ ਸਿੰਖ ਕਤਲੇਅਮ ਲਈ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਾਂ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੋਂ ਮੁਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਮੰਗਦਾ ਸਕਿਆ। ਵੈਸੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਮੁਫ਼ਤਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਹੋਵੇ, ਲਈ ਹਾਈ ਕਮਾਂਡ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਮੌਰਚਾ ਜ਼ਰੂਰ ਲਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਓਟਾਰੀਓ ਅਸੈਂਬਲੀ ਨੇ 1984 ਵਿੱਚ ਸਿੰਖਾਂ ਦੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਤਲੇਅਮ ਨੂੰ ਨਸਲਕੁਸੀ ਕਰਾਰ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ

ਕੇਂਦਰ 'ਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ
(ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 23 ਤੇ)

ALIEN TRANSPORT LLC YUBA CITY ਨੂੰ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ

ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਰ ਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ long haul ਲਈ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜੋ Midwest, Detroit, Michigan ਤੱਕ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹੋਣ।

ਚੰਗੀ ਕਮਾਈ ਅਤੇ 38 ਸੈਂਟ ਪ੍ਰਤੀ ਮਾਈਲ ਲੈਣ ਦੇ ਲਈ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਹੋਤਾ (ਤਾਰੀ ਸਹੋਤਾ) ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ: **800-596-6407**

HSD TRUCKING INC
HIGH SPEED DELIVERY

Paul Singh
President

697 N. Palora Ave., Ste. C
Yuba City, CA 95991
Ph (530) 777-3069
Cell (530) 682-1500
Fax (530) 755-4747

KANG TRANSPORT
Kang Transport LLC
3391 Industrial Drive
Yuba City, CA 95993

Cell
530-682-0781

Kangtransport@gmail.com

ਇਕ ਸ਼ਾਮ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਦੇ ਨਾਮ

ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਲੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਜਿਵੇਂ ਗੁਰਪਰਬ ਜਾਂ ਹੋਰ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਿਹਾਤੇ ਦਿਨ ਦੇ ਦਿਨ ਮਨਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਨੇਤਲੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਹੀ ਮਨਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਇਵੇਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਸਦੇ ਬਹੁਤੇ ਸਰਧਾਲੂ ਭਾਵੇਂ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਹੀ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਹਾਜ਼ਰੀਆਂ ਭਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਕਈ ਅਜਿਹੇ ਵੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦਿਨ ਸੱਤ ਨਹੀਂ ਬਹਿੰਦਾ। ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਜੀਆਂ ਦੇ ਕੰਮਾਂ-ਕਾਰਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਰੁਝੇਵਾਂ ਸਦਕ, ਉਹ ਹਫ਼ਤੇ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਦਿਨ ਆਪਣੀ ਸੁਹੂਲਤ ਮੁਤਾਬਕ ਢੁਣ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਕੰਮ-ਕਾਜੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਭਾਵੇਂ ਸੰਗਤ ਦੀ ਬਹੁਤੀ ਗਹਿਮਾ-ਗਹਿਮੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਪਰ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸਰਧਾ ਜਾਂ ਰਵਾਇਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇੱਜ ਸਾਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਵੀ ਅੱਜ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਜਾਣ ਦਾ ਤੈਅਸੂਦਾ ਦਿਨ ਸੀ। ਸਾਮ ਨੂੰ ਚਾਰ ਕੁਵਜੇ ਚਾਹ ਪੀਂਦਿਆਂ ਬੇਟੇ ਨੇ ਸਭ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਲਦੀ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਇਓ, ਅੱਜ ਆਪਾਂ ਜਗ ਜਲਦੀ ਪਹੁੰਚੀਏ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ। ਆਮ ਰੁਟੀਨ ਨਾਲੋਂ ਜਗ ਜਲਦੀ ਜਾਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੁੱਛੋ ਬਗੈਰ ਮੈਂ ਫਟਾ-ਫਟ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਨ ਵਾਸਤ੍ਰਮ ਜਾ ਵਤਿਆ। ਸਾਰੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਸੀਨ ਆਮ ਹੀ ਦੌਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਵੇਲੇ ਬੀਬੀਆਂ ਆਪ ਭਾਵੇਂ ਪੀਸ ਪੀਸ ਕਰਦੀਆਂ ਅੰਦਰ ਬੈਠੀਆਂ ਮੀਨ ਮੇਥ ਕਰੀ ਜਾਣ, ਪਰ ਜੇ ਕੋਈ ਮਰਦ ਜੀਅ ਤੁਰਨ ਵੇਲੇ ਸੀਸੇ ਮੋਹਰੇ ਖੜ੍ਹੁ ਕੇ ਦਾੜ੍ਹੀ 'ਤੇ ਬੁਰਸਾ ਵੀ ਮਾਰਨ ਲੱਗ ਜਾਏ, ਤਦ ਉਹਦੀ ਵਿਚਾਰੇ ਦੀ ਸਾਮਤ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬਸ ਫਿਰ ਲੇਟ ਹੋ ਜਾਣ ਦਾ ਸਾਰਾ ਗੁਨਾਹ ਉਸੇ ਦਾ ਹੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਗੱਡੀ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵੱਲ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਬੇਟੇ ਨੇ ਭਾਈ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸ੍ਰੀਨਗਰ ਵਾਲੇ ਜਥੇ ਦੇ ਗਾਇਨ ਕੀਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸ੍ਰੀਡੀ ਚਲਾਉਇਆਂ 'ਜਗ ਜਲਦੀ ਜਾਣ' ਦਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅੱਜ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਇਹੀ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਆਏ ਹੋਏ ਨੇ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਟਾਈਮ ਪਹਿਲਾਂ ਹੈ, ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਦੁਜੇ ਜਥੇ ਨੇ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗੀ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਾਂ ਸੁਣਦਿਆਂ ਹੀ ਮੇਰੇ ਮਨ ਮਸਤਿਕ ਵਿਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੋਚ ਵਿਚ 'ਤੱਤੁੱਕ' ਜਿਹੀ ਹੋ ਗਈ।

ਆਪਣੇ ਸੁਭਾਅ ਮੁਤਾਬਕ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਸੇ ਵੇਲੇ 'ਲੈਕਰ' ਸੁਰੂ ਕਰਨ ਲੱਗ ਸੀ, ਪਰ ਸਮਾਂ, ਸਬਾਨ ਤੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿਚਾਰ ਕੇ ਚੁੱਪ ਹੀ ਰਿਹਾ। ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਪੰਜ ਸੌਂ ਤੋਂ ਤੁਰਤਾਲੀ ਨੰਬਰ ਮਾਡਲ ਵਾਲੀ ਟੇਪ ਰਿਕਾਰਡ ਯਾਦ ਆ ਗਈ ਜੋ ਅਸੀਂ ਬੱਡੀਆਂ ਰੀਝਾਂ ਨਾਲ ਬਾਹਰੋਂ ਮੰਗਵਾਈ ਸੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਮੈਂ ਟੇਪਾਂ ਵਾਲੀ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਪੁੱਛਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਈ ਸ੍ਰੀਨਗਰ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਟੇਪ ਆਈ ਹੈ? ਸਾਡੇ ਘਰ ਸਵੇਰੇ ਸਾਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੈਸਟਾਂ ਵੱਜ਼ਿਆਂ ਸਨ- ਸਭੁ ਦੇਸ ਪਰਾਇਆ, ਮਤਲਬ, ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇ ਦੀ ਹਰ ਨਵੀਂ ਕੈਸਿਟ ਲਿਆਉਣੋਂ ਨਾ ਬੁਝਦੇ। ਕਈ ਵਾਰ ਅਸੀਂ ਸਟੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਹੋਈ 'ਤੱਤੁੱਕ' ਨੂੰ ਮੈਂ ਵਿਚੇ ਵਿਚ ਪੀ ਗਿਆ।

ਉਤੇ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਸ਼ਬਦ ਹੀ ਉਹ ਗਾਉਣ ਲੱਗ ਪਏ ਜਿਸ ਦਾ ਭਾਵ ਅਰਥ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਐਂਇਨਸਾਨ! ਆਪਣੇ ਸੁੱਖਾਂ ਦੇ ਲਾਲਚ ਅਧੀਨ ਤੂੰ ਦੁਨਿਆਵੀ ਤਾਕਤਾਂ ਅੰਗੇ ਕਾਹੂੰ ਝੁਕਦਾ ਹੈ! ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਬੈਠੀ ਭਾਵੇਂ ਮੈਂ 'ਸ਼ੁਅਂ' ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੋਵਾਂਗਾ, ਪਰ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰਲੀ ਸੋਚ ਲੜੀ ਵਿਚ ਫਾਸੀ ਪਈ 'ਤੱਤੁੱਕ' ਉਕਤ ਸ਼ਬਦ ਸੁਣਦਿਆਂ ਹੋਰ ਉਬਾਲੇ ਮਾਰਨ ਲੱਗ ਪਈ।

ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਹੁਣ ਪਹਿਲ ਵਾਰ ਤਾਂ ਪੜਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਇਸ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਉਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਕਦ ਹੋਣਗੇ, ਪਰ ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਰਾਗੀ ਜੀ ਨੇ ਉਸ ਬੀਬੀ ਨੂੰ 'ਮਹਾਨ ਧਰਮੀ' ਅੰਤੇ 'ਗੁਰਮਤਿ ਦੀ ਧਾਰਨੀ' ਕੀ ਸੋਚ ਕੇ ਬਿਆਨਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਰਿਸਵਤ ਦਾ ਧਨ ਸੰਭਣ ਦੇ ਕਿੱਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਿਚ ਦੰਦ ਕਥਾਵਾਂ ਬਣ ਗਏ ਸਨ? ਉਥੇ ਬੀਬੀ ਜੀ ਦੇ ਪਤੀ ਅੰਤੇ ਪੁੱਤ੍ਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਜੋਕਾਂ ਵਾਂਗ ਚਿਸਿਆ! ਪਰ ਪੰਥ ਵਿਚ ਚੰਗਾ ਨਾਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅੰਤੇ ਨਿਰੰਕਾਰ ਦੀ ਸਿਫਤ ਸਲਾਹ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਸ ਪੰਥਕ ਰਾਗੀ ਨੇ ਬਿਨਸਣਹਾਰ 'ਅਕਾਰ' ਦੀ ਚਾਪਲੂਸੀ ਵਰਗੀ 'ਸੋਭਾ' ਕਿਉਂ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ?

ਖੇਡ! ਲੰਗਰ ਛਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦ ਮੈਂ ਜੋਤਾ ਪਾ ਕੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਚੁੱਕਣ ਲੱਗ, ਤਾਂ 'ਨੀਤ ਨੂੰ ਮੁਰਾਦਾਂ ਲੱਗਣ' ਵਾਂਗ ਇਕ ਕੌਤਕ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਹੋਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਪਤਾ

ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਮੱਥਾ ਟੇਕ ਕੇ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਬਹਿ ਗਏ। ਜਿਵੇਂ ਇਕ ਸਾਖੀ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੇ ਨਮਾਜ ਪੜ੍ਹਦੇ ਕਾਜੀ ਤੇ ਨਵਾਜਾ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਧਿਆਨ ਤਾਂ ਘਰੇ ਸੂਈ ਘੋੜੀ ਤੇ ਵਛੇਰੇ ਵਿਚ ਹੀ ਰਿਹਾ; ਇਵੇਂ ਮੈਂ ਭਾਵੇਂ ਭਾਈ ਸ੍ਰੀਨਗਰ ਵਾਲੇ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਸ਼ਬਦ ਸੁਣ ਰਿਹਾ ਸਾਂ, ਪਰ ਮੇਰੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ 'ਤੱਤੁੱਕ' ਹੀ ਤਾਂਹ-ਤਾਂਹ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਅੱਖਾਂ ਮੀਚ ਮੀਚ ਹੱਥ ਜੋਤ ਜੋਤ, ਗਾਇਨ ਦੀ ਲੈਅ ਨਾਲ ਸਿਰ ਹਿਲਾਉਣ ਦਾ ਬਹੁਤ ਯਤਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸਾਂ, ਪਰ ਮੇਰੀ ਲਿਵ ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਮੁੜ ਮੁੜ ਆਕੀ ਹੋਈ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ।

ਜੀਵਨ ਮਿਲਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਇਧਰ ਸਾਡੇ ਕਈ ਸਾਧ ਬਾਬੇ ਅੱਜ ਗੀਤਕਾਰ ਉਪਰੋਕਤ ਸਬਦ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਬਹੁਤ ਕਰਣਾ ਮੈਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਕੱਢ ਕੱਢ ਕੇ ਇੱਜ ਗੀਤ ਜਾਂ ਧਾਰਨ ਗਉਂਦੇ ਸੁਣੀਏ ਹਨ, ਤੇਰਾ ਚੰਮ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨੀ ਕੰਮ ਆਉਣਾ ਪਸਾਂ ਦੇ ਹੱਡ ਵਿਕਦੇ।

ਗਾਹੈ-ਬ-ਗਾਹੈ ਮਿਲਦੇ ਰਹੇ ਗੁਣੀ-ਗਿਆਨੀਆਂ, ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਪਾਸੋਂ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇ ਤੋਂ ਉਕਤ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਪੁੱਛਦਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਪਰ ਤਸੋਲੀਬਾਸ ਅਰਥ ਕਿਸੇ ਕੋਲੋਂ ਵੀ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ। ਇਕ ਸੱਜਣ ਤਾਂ ਅਰਥ ਪੁੱਛਣ ਲੱਗਿਆਂ ਮੇਰੇ ਗਲ ਹੀ ਧੀ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਥੇ, ਤੂੰ ਸਿੰਘ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜੋ ਗੁਰਬਾਣੀ 'ਤੇ ਕਿੱਤੇ ਪ੍ਰੇਤ ਕਰਦਾ ਹੈਂ! ਇਕ ਹੋਰ ਦੇਸਤ ਜੋ ਖਦ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਸੋਂ ਅੰਗ ਦਾਨ ਲੈਣੀ ਪ੍ਰਣ ਪੱਤਰ ਭਰਵਾਉਣ ਦੀ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕਹਿਣ ਲੱਗ, "ਮੈਂ ਆਪ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰਥ ਹਾਂ" ਕਈ ਦਫ਼ਾ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੀਆਂ ਤੁਕਾਂ ਬੋਲ ਕੇ ਲੋਕ ਅਕਸਰ ਪੁੱਛਦੇ ਨੇ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਅੰਗ ਦਾਨ ਲੈਣੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਪਰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਤਾਂ ਇੱਜ ਕਿਹੀਂ ਹੈ।

ਸੋ, ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਚਿਰੋਕਣੀ ਜਿਗਿਆਸਾ ਦੀ ਚਰਚਾ ਸੁਣ ਕੇ ਅੱਖਾਂ ਤੋਂ ਕੰਨ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਬਹਿ ਗਿਆ। ਬਸ ਇਉਂ ਸਮਝੇ ਕਿ ਦਸਾਂ ਪੰਦਰਾਂ ਮਿਟਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਅਗਲੇ ਪਿਛਲੇ ਨਿਰੇ ਸੰਕੇ ਹੀ ਨਵਿਰਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ, ਸਗੋਂ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਇਨਸਾਨ ਬਣਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਵੀ ਮਿਲ ਗਈ। ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅਨਰਥ ਹੋਣ ਦੀ ਘੁੰਡੀ ਖੋਲ੍ਹਿਦਾਂ ਬੜੇ ਸਾਦ ਮੁਰਾਦੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਭਾਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਹਿਣ ਨੂੰ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇਨਸਾਨ ਬਣੇ ਫਿਰਦੇ ਹਾਂ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਕਰਮਾਂ (ਕੰਮਾਂ-ਕਰਤੂਤਾਂ) ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ।

ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਛਲ ਕਪਟ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਲੰਬੜ, ਹਮਲਵਰ ਬਣ ਕੇ ਜਾਨ ਲੈਣ ਵੇਲੇ ਬੰਧਿਆਤ, ਅਕਾਰਨ ਜਿਦ ਜਾਂ ਖਹਿਬਾਜੀ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਭੱਟਾ ਜਾਂ ਢੰਠਾ ਅਤੇ ਚਲਾਕੀ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਲੰਬੜੀ ਖੁਲ੍ਹਿਦਾ ਉਠ ਖਲੋਂਦੇ ਹਨ। ਇਵੇਂ ਸਰੂਪ ਪੱਖੋਂ 'ਨਰ' ਬਣੇ ਫਿਰਦੇ ਮਨੁੱਖ ਵਿਚਲੇ ਪਸੂ ਜਦੋਂ ਮਰ ਜਦੋਂ ਹੋਣ, ਤਦ ਉਹ ਸਮਾਜ ਲੈਣੀ ਉਪਯੋਗੀ ਬਣਦਾ ਹੈ; ਲੇਕਿਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਉਸ ਵਿਚ ਮਾੜੀਆਂ (ਭਾਵ ਪਸੂ) ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਚੋਂ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਮਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮਰੀ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਵਾਲਾ 'ਨਰ' ਤਾਂ ਦੂਸਰੇ ਨਰਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦਾ।

ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਚਾਰੀ ਅਤਾਉਣੀ ਹੱਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਹਲਕਾ ਛੁੱਲ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਿਆਂ ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਬੱਡੀਤ ਹੋਈ ਸਾਮ ਦਾ ਕਾਫੀ ਲਾਹਾ ਮਿਲ ਗਿਆ।

ਸਰਹਿੰਦ ਦ

ਕਸ਼ਮੀਰ 'ਚ ਪੱਥਰਬਾਜ਼ੀ ਫਲਸਤੀਨੀਆਂ-ਇਜ਼ਰਾਈਲੀਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਨਫਰਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ?

ਜੰਮੁ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਸਤਿਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪੱਥਰਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਬੋਲੀ ਵਿੱਚ ਕੱਨੇਹ (ਜੰਗ) ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਨੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਸਤਿਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਸੰਬਿੱਤ ਵਿੱਚ ਫਸਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਵਾਨਾਂ ਕੇਲ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਸ਼ਟੀਕ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੱਥਰਬਾਜ਼ ਵਿਚੁੱਧ ਗੋਲੀ ਜਾਂ ਪੈਲਟ ਗੰਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਬਹੁਤ ਮਹਿੰਗੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਮੀਡੀਆ ਵਿੱਚ ਫੌਰਨ ਹੋ ਹੋਲਾ ਮੰਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਿੱਛੇ ਜਿਹੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਵਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਨੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਅੱਗ ਭਤਕਾਉਣ ਦੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਾਲ ਆਨਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਕਸ਼ਮੀਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਮਾਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਬੰਦੂਕਾਂ (ਪੈਲਟ ਗੰਨਾਂ) ਨਾਲ ਮਾਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਵੱਖਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਹੋਸਲੇ ਐਨੇ ਵਧ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਤੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਕਾਬਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇੱਕ ਦਮ ਸੋਸਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸੰਦੇਸ਼ ਫੈਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੱਥਰਬਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਹਜ਼ਮ ਫੌਰਨ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਵੱਲ ਕੁਚ ਕਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹੈਰਾਨ ਪਰੋਸ਼ਾਨ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਕਿ ਅੱਗੋਂ ਆਉਂਦੀ ਗੋਲੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਕਿ ਪਿੱਛੋਂ ਪੈ ਰਹੇ ਪੱਥਰਾਂ ਤੋਂ? ਇਸੇ ਰੱਲੇ ਗੱਲੇ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾ ਕੇ ਕਈ ਵਾਰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਖਿਸਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸੜਕਾਂ ਜਾਮ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕਈ ਵਾਰ ਜਖਮੀ ਜਵਾਨ ਹਸਪਤਾਲ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਮ ਤੋੜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। 20 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਬਡਗਮ ਜਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਚਡੂਰਾ ਪਿੱਡ ਵਿੱਚ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨਾਲ ਹੋ ਰਹੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੌਰਾਨ ਇਲਕਾ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਜਵਾਨਾਂ 'ਤੇ ਹੱਲ ਬੋਲ ਦਿੱਤਾ। ਪੱਥਰਬਾਜ਼ੀ ਕਾਰਨ ਸੀ। ਆਰ.ਪੀ.ਐਫ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੇ 63 ਜਵਾਨ ਜਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਜਦੋਂ ਬੇਕਾਬੂ ਭੀਤ ਨੇ ਬੈਰੀਕੇਡ ਤੋੜ ਕੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਵੱਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਮਜ਼ਬੂਰਨ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਣੀ ਪਈ। ਤਿੰਨ ਪੱਥਰਬਾਜ਼ ਆਪੇ ਸਹੇਲੀ ਅਣਾਈ ਮੌਤ ਮਾਰੇ ਗਏ।

ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਅਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੱਥਰਬਾਜ਼ੀ ਫਲਸਤੀਨੀਆਂ ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਦਰਮਿਆਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਤੱਤਪਾਂ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੰਤੀਫਾਦਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹਨ। ਇੰਤੀਫਾਦਾ ਅਰਬੀ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇਤਕਾ ਕੇ ਪਰਾਂ ਸੁੱਟਣਾ। ਫਲਸਤੀਨੀਆਂ ਦੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ 1987 ਤੋਂ 1993 ਅਤੇ 2000 ਤੋਂ 2005 ਤੋਂ ਤੱਕ ਦੋ ਇੰਤੀਫਾਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਫਲਸੀਤੀਨੀਆਂ ਨੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਫੌਜ, ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਆਮ ਸਹਿਰੀਆਂ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਪੱਥਰਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਰੱਜ ਕੇ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਜ਼ਹਾਜ਼ਾਂ ਫਲਸਤੀਨੀ ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਵੱਖਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਗਤਬੜ ਨੂੰ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰ ਇੰਤੀਫਾਦਾ ਨਾਮ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼

ਕੀਤੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਇਸ ਨਾਮਕਰਣ ਵਿੱਚ ਨਾਕਾਮ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੰਗਿਤ ਰੂਪ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਵਰਗਲਾਏ ਹੋਏ ਜ਼ਹਾਜ਼ਾਂ ਮੌਰਾਂ, ਮਰਦ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁੱਦੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਪਹਾੜੀ ਰਾਜ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਵੈਸੇ ਵੀ ਮੁਫ਼ਤ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਪੱਥਰਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਮੀਡੀਆ ਪੱਥਰਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਖੇਡ ਕਹਿਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਹੈ। ਮਸ਼ਹੂਰ ਪੱਥਰਬਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇਜ਼ ਗੇਂਦਬਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਬੈਟਲੀ ਅਤੇ ਇਸਰਾਨ ਖਾਨ ਆਦਿ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਪਹਿਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰੋਸ ਵਜੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਬੋੜੀ ਬਹੁਤ ਪੱਥਰਬਾਜ਼ੀ 2008 ਦੀਆਂ ਗਰਮੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿੱਤ ਦਾ ਵਰਤਾਰ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੈਰਾਨੀ ਜਨਕ ਤੇਜ਼ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਬੈਟਲੀ ਅਤੇ ਇਸਰਾਨ ਖਾਨ ਆਦਿ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਪਹਿਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰੋਸ ਵਜੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਜੇ ਤੱਕ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਆਗ ਦੇ ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਗਰੁੱਪਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਬਾ ਪੱਧਰ ਦਾ ਕੋਈ ਸਰਵ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਨੇਤਾ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਪੱਥਰਬਾਜ਼ ਆਗੂ ਗਿਫ਼ਟਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅੱਕ ਕੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮੀਡੀਆ ਤੋਂ ਪ੍ਰੋਪੱਤ ਫੋਟੋਆਂ ਅਤੇ ਵੀਡੀਓ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਹੁਣ ਗਿਫ਼ਟਾਰੀਆਂ ਸੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਆਈ। ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੁਕਾਬਲਾ ਬੁਠਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 11 ਜੂਨ 2008 ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਕਲੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਤੁਫ਼ੈਲ ਮੱਟੂ ਦੀ ਅੱਥਰੂ ਗੈਸ ਦਾ ਗੋਲਾ ਵੱਜ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੇ ਸਾਰੀ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਾਦੀ ਵਿੱਚ

ਅੱਗ ਭਤਕਾ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਰਿਸਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਸੁਰੂ ਹੋ ਗਏ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਮਸਲਾ ਵਧਦਾ ਹੀ ਜਾਂ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਸਤਿਆਂ ਹੱਥੋਂ ਮਾਰੇ ਗਏ ਪੱਥਰਬਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਮੈਲਾਨ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਨਦਾਰ ਜਨਜ਼ੇ ਕੱਢੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਵਾਨੀ ਵਿੱਚ ਵੈਸੇ ਹੀ ਲੜਨ ਖਹਿਣ ਦਾ ਚਾਅ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਕੱਚੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਹੀਦ ਹੋਣ ਦੀ ਪ੍ਰਬਲ ਇੱਛਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਆਈ.ਐਸ.ਆਈ ਰੱਜ ਕੇ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਪੱਥਰਬਾਜ਼ ਬਾਰੇ ਕਈ ਅਹਿਮ ਤੱਥ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਤਕਲੀਫ਼ਦੇਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਨੇਕਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਭਤਕਾ ਕੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਸਤਿਆਂ ਹੱਥੋਂ ਮਰਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਨੇਤਾਵਾਂ ਸਹੀਦ ਅਤੇ ਯਾਸੀਨ ਮਲਿਕ ਆਦਿ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਵੀ ਬੱਚਾ ਜਾਂ ਰਿਸਤੇਦਾਰ ਪੱਥਰਬਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦਾ।

ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਾਨਵੈਂਟ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹ ਰਹੇ ਹਨ ਜਾਂ ਮਲਾਈਦਾਰ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੱਥਰਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਸੈਸ਼ਨ ਸਵੇਰ ਦੀ ਨਮਾਜ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਦੁਪਹਿਰ ਤੱਕ ਚੱਲਦਾ ਹੈ। ਦੁਪਹਿਰ ਵੇਲੇ ਪੱਥਰਬਾਜ਼ ਇੱਕ ਦੇ ਘੰਟਿਆਂ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਖਾਣਾ ਆਦਿ ਖਾ ਕੇ ਤੇ ਅਰਾਮ ਕਰ ਕੇ ਦੁਬਾਰਾ ਚਾਲ੍ਹ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਸਤੇ ਵੀ ਖਾਣਾ ਆਦਿ ਖਾ ਕੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਲਈ ਕਾਇਮ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਜੇ ਤੱਕ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਆਗ ਦੇ ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਗਰੁੱਪਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਬਾ ਪੱਧਰ ਦਾ ਕੋਈ ਸਰਵ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਨੇਤਾ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਪੱਥਰਬਾਜ਼ ਆਗੂ ਗਿਫ਼ਟਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅੱਕ ਕੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮੀਡੀਆ ਤੋਂ ਪ੍ਰੋਪੱਤ ਫੋਟੋਆਂ ਅਤੇ ਵੀਡੀਓ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਹੁਣ ਗਿਫ਼ਟਾਰੀਆਂ ਸੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਆਈ। ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੁਕਾਬਲਾ ਬੁਠਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 11 ਜੂਨ 2008 ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਕਲੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਤੁਫ਼ੈਲ ਮੱਟੂ ਦੀ ਅੱਥਰੂ ਗੈਸ ਦਾ ਗੋਲਾ ਵੱਜ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੇ ਸਾਰੀ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਾਦੀ ਵਿੱਚ

ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਜਗ੍ਹਾ, ਕਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਸਤਿਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼, ਕਿਸ ਦਿਨ ਅਤੇ ਕਿੰਨੀ ਦੇਰ ਤੱਕ ਪੱਥਰਬਾਜ਼ੀ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਕਿਨੇ ਵਿਅਕਤੀ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਬੱਚੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਜੇ ਉਹ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਤਾਂ ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਰੋਲ ਮੱਚ ਜਾਵੇ। ਪੱਥਰਬਾਜ਼ ਨੂੰ ਕੰਮ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ 10000 ਤੱਕ ਮਹੀਨਾ ਤਨਖਾਹ ਇੰਡੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਗੁੱਹਾ ਦੀ ਮੁਖੀਆ 7-8 ਹਜ਼ਾਰ ਰੇਜ਼ ਦਾ ਕਮਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੱਪੜੇ, ਬਾਟ, ਖਾਣ ਅਤੇ ਪੈਟਰੋਲ ਬੰਬ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਲੱਗ ਪੈਸੇ ਮੈਲਦੇ ਹਨ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ 7 ਤੋਂ 8000 ਤੱਕ ਮਹੀਨਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਪੱਥਰਬਾਜ਼ੀ ਹਰੇਕ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਕਮਾਉਣ ਦੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਗੁੱਹਾ ਦੀ ਮੁਖੀਆ 7-8 ਹਜ਼ਾਰ ਰੇਜ਼ ਦਾ ਕਮਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੱਪੜੇ, ਬਾਟ, ਖਾਣ ਅਤੇ ਪੈਟਰੋਲ ਬੰਬ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਲੱਗ ਪੈਸੇ ਮੈਲਦੇ ਹਨ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਨਾਲ ਤੇ ਭਤਕਾ ਕੇ ਜਾਣ

ਗਦਰ ਲਹਿਰ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜੀਆਂ ਦਾ ਪੋਰਾਦਾਨ - ਕੰਵਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਪੰਨ੍ਹ

ਗਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਭਾਰਤ ਦੀ ਮੁਕੰਮਲ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੇ ਗੈਰ ਫਿਲਕੂ ਰਾਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਫੌਜੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਇਸ ਕਾਰਜ ਲਈ ਲੋਕ ਜਾਗਿਤੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਨਵੰਬਰ 1913 ਨੂੰ ਹਡਤਾਵਾਰੀ 'ਗਦਰ' ਨਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਅਖਬਾਰ ਚਾਲ੍ ਕੀਤਾ। ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਲਹਿਰ ਨਾਲ ਪੁਰਾ ਇਨਸਾਫ਼ ਨੀਵੀ ਕੀਤਾ। ਗਦਰੀ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਨੂੰ 1915 ਵਿੱਚ ਭਾਵੇਂ ਪੁਰਨ ਕਾਮਯਾਬੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਹ ਲਹਿਰ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਰੰਗ ਲਿਆਈ ਤੇ ਅੱਖੀਰ ਆਮ ਲੋਕ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ, ਅੱਗਰੇਜ਼ਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਇਕਠੀਆਂ ਹੋ ਖ਼ਲੋਤੀਆਂ। ਇਸ ਦੀ ਮੁੱਖ ਉਦਾਹਰਣ ਫਰਵਰੀ 1946 ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਸਮੁੰਦਰੀ ਬੇਤੇ ਦੀ ਬਗਾਵਤ ਹੈ, ਜਦੋਂ 23 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕਲਕਤਾ ਵਿੱਚ ਫੌਜ ਦੀ ਹਮਾਈਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਤੇ 25 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਮਦਰਾਸ ਤੇ ਹੋਰ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੜਤਾਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਅੱਖੀਰ ਅੱਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ 15 ਅਗਸਤ 1947 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਛੱਡਣਾ ਪਿਆ।

ਗਦਰ ਪਾਰਟੀ ਅਮਰੀਕਾ-ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਮਿਹਨਤ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰਨ ਗਏ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿਸਾਨਾਂ, ਜ਼ਲਾਵਤਨ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਤੇ ਉਥੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਗਏ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਰਾਹੀਂ 1912-13 ਵਿੱਚ ਕਾਇਮ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਨਾਂ 'ਹਿੰਦੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਪੈਸੇਫਿਕ ਕੋਸਟ' ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਹਡਤਾਵਾਰੀ ਅਖਬਾਰ 'ਗਦਰ' ਦੇ ਸੁਰੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਇਹ ਗਦਰ ਪਾਰਟੀ ਕਰ ਕੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋਈ। ਅਖਬਾਰ ਰਾਹੀਂ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗਰੇਜ਼ਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸੰਘਰਸ਼ ਲਈ ਸੱਦਾ ਇੱਤਾ ਗਿਆ।

ਗਦਰ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਅੱਗਰੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਯੂੱਧ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਅੱਜ ਪੂਰੀਆਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਕਿ ਜ਼ਲਾਈ 1914 ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾ ਵਿਸ਼ਵ ਯੂੱਧ ਫਿਲ੍ਡ ਗਿਆ। ਗਦਰੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਅੱਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕੱਢਣ ਲਈ ਇਹ ਮੈਕਾ ਚੁਕਵਾਂ ਜਾਣਿਆ। ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਪੰਜ ਅਗਸਤ 1914 ਨੂੰ ਐਲਾਨ-ਏ-ਜੰਗ ਕਰ ਇੱਤਾ। ਸੈਕਡੇ ਗਦਰੀ ਜਹਜ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ ਭਾਰਤ ਵੱਲ ਚੱਲ ਪਏ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਕੋਮਗਾਟਾਮਰੂ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਜਿਸ ਨੇ ਬਲਦੀ ਉਤੇ ਤੇਲ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਅੱਗਰੇਜ਼ਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜਹਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਉਤਰਦਿਆਂ ਹੀ ਫੜ ਕੇ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸੱਟ ਇੱਤਾ। ਫਿਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗਦਰੀ ਜਿਵੇਂ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਤਾ, ਗੁੱਜਰ ਸਿੰਘ ਭਕਨਾ, ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਟੁੰਡੀਲਾਟ, ਬਾਬਾ ਵਿਸਥਾ ਸਿੰਘ ਦੇਹਰ, ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਸਰਸਿੰਘ ਆਦਿ ਬਚਦੇ ਹੋਏ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪੁੱਜ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਵੰਬਰ 1914 ਤੋਂ ਅਪਰੈਲ 1915 ਤਕ 23 ਵੱਚੋਂ ਰਸਾਲੇ ਦੇ ਇਹ ਫੌਜ ਗਦਰ ਸਬੰਧੀ ਸਲਾਹਾਂ ਕਰਦੇ ਰਹੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫੌਜੀ ਛਾਉਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਗਦਰ ਵਿੱਚ ਸਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਕਰ ਲਿਆ।

ਭਾਵੇਂ ਗਦਰੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਿਤੀ ਉਤੇ ਗਦਰ ਫੈਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਨਾ ਹੋ ਸਕੇ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਤੱਖ ਪ੍ਰਭਾਵ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੋਰਾਨ ਛਾਉਣੀਆਂ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰਸਾਲਿਆਂ ਤੇ ਪਲਟਨਾਂ ਦੇ ਫੌਜੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਬਗਾਵਤਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵੱਜੋਂ ਅੱਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਗਦਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਫੌਜੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਰੀਬ 60 ਨੂੰ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਜਾਂ ਫਾਂਸੀ ਲਾ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਇੱਤਾ, 190 ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ, ਜ਼ਲਾਵਤਨੀ, ਜਾਇਦਾਦ ਜ਼ਬਤੀ ਤੇ ਹੋਰ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ

ਗਦਰੀ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਹਮਾਈਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਤੇ 25 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਮਦਰਾਸ ਤੇ ਹੋਰ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੜਤਾਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ। 1914-15 ਦੌਰਾਨ ਗਦਰ ਲਹਿਰ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੈ। ਲਾਹੌਰ ਦੀ ਮੀਆਂ ਮੀਰ ਛਾਉਣੀ ਦੇ ਫੌਜੀਆਂ ਅੱਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਗਦਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਫੌਜੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਰੀਬ 60 ਨੂੰ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਜਾਂ ਫਾਂਸੀ ਲਾ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਇੱਤਾ, 190 ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ, ਜ਼ਲਾਵਤਨੀ, ਜਾਇਦਾਦ ਜ਼ਬਤੀ ਤੇ ਹੋਰ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ

ਗਦਰੀ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਹਮਾਈਤ ਵਿੱਚ ਰਸਾਲੇ ਦੇ ਫੌਜੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਮੰਗੀ। ਸੁਚਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਾਪਸ ਆ ਕੇ ਰਸਾਲੇ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਗਦਰ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਤੇ ਪਿੱਛੋਂ ਸਾਰਾ ਰਸਾਲਾ ਗਦਰੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਿਆ। 27 ਨਵੰਬਰ 1914 ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ ਉਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਸਾਲੇ ਦੇ ਫੌਜੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਮੰਗੀ। ਸੁਚਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਾਪਸ ਆ ਕੇ ਰਸਾਲੇ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਗਦਰ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਤੇ ਪਿੱਛੋਂ ਸਾਰਾ ਰਸਾਲਾ ਗਦਰੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਿਆ। 27 ਨਵੰਬਰ 1914 ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ ਉਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਗਦਰੀਆਂ ਨੇ ਸੁਰਸਿੰਘ ਦੇ ਨੇਤੇ ਝਾੜ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਰਾਤ ਦਾ ਇਕੱਠ ਰੱਖਿਆ। ਇਸ ਦੀ ਸਚਨਾ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਸੁਰਸਿੰਘ ਨੇ ਰਸਾਲੇ ਨੂੰ ਦੇਂਦਿਆਂ ਸੀ। ਉਸ ਰਾਤ 10 ਵਜੇ ਇਨ-ਕਲਾਬੀ ਫੌਜੀ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਗਦਰ ਲਈ ਝਾੜ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਰਾਤ ਦਾ ਇਕੱਠ ਰੱਖਿਆ। ਇਸ ਦੀ ਸਚਨਾ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਸੁਰਸਿੰਘ ਨੇ ਰਸਾਲੇ ਨੂੰ ਦੇਂਦਿਆਂ ਸੀ। ਉਸ ਰਾਤ 10 ਵਜੇ ਇਨ-ਕਲਾਬੀ ਫੌਜੀ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਗਦਰ ਲਈ ਝਾੜ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਰਾਤ ਦਾ ਇਕੱਠ ਰੱਖਿਆ। ਇਸ ਦੀ ਸਚਨਾ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਸੁਰਸਿੰਘ ਨੇ ਰਸਾਲੇ ਨੂੰ ਦੇਂਦਿਆਂ ਸੀ। ਉਸ ਰਾਤ 11 ਅਗਸਤ 1915 ਨੂੰ 23 ਵੱਚੋਂ ਰਸਾਲੇ ਦੇ ਚਾਰ ਹੋਰ ਸਵਾਰ ਡੱਗਸਾਈ ਪਹੁੰਚ ਗਈ। 26 ਅਗਸਤ 1915 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਪਿੱਛੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਢੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਘਟਾ ਕੇ ਉਮਰ ਕੈਦ ਜ਼ਲਾਵਤਨ ਕਰ ਇੱਤਾ ਗਈ। 30 ਅਗਸਤ 1915 ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਵਾਲੇ 12 ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਬਲਾ ਜੇਲ੍ਹ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ, ਜਿਥੇ 3 ਸਤੰਬਰ 1915 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਲਾ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਇੱਤਾ ਗਿਆ। ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਰੱਸ ਚੁੰਮਣ ਵਾਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੁਰਬੀਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲਫ਼ਮਣ ਸਿੰਘ, ਬੁਟਾ ਸਿੰਘ, ਬੁਧ ਸਿੰਘ, ਅਬਦੁਲ ਨਾਹਿਬੰਦ, ਭਾਗ ਸਿੰਘ, ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ, ਵਧਾਵਾ ਸਿੰਘ, ਇਦਰ ਸਿੰਘ, ਇਂਦਰ ਸਿੰਘ, ਗੁੱਜਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਜੇਠਾ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਉਮਰ ਕੈਦ ਜ਼ਲਾਵਤਨੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵਾਲੇ ਫੌਜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਨੱਥਾ ਸਿੰਘ, ਬਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਕਿਹਰ ਸਿੰਘ, ਨੰਦ ਸਿੰਘ, ਚੰਨ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਮਹਿਰਜ਼ ਸਿੰਘ ਤੇ ਭਾਈ ਸੁਚਾ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਦੀ ਬਗਾਵਤ: ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਕਾਰਡ

ਅਨਸਾਰ ਸਤੰਬਰ-ਅਕਤੂਬਰ 1914 ਦੌਰਾਨ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਆਏ ਗਦਰੀਆਂ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਚਰਤ, ਮੁਜ਼ਦਬਾ ਹੁਸੈਨ, ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਫੇਲੋਕੇ ਤੇ ਗਿਆਨ ਚੰਦ ਮੰਨੇ ਰਹੇ।

ਅਗੂ ਇਸ ਤੋਂ ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ ਪਹੁੰਚੇ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਕਾਲੀ ਦਾ ਕੁਝ ਵੱਡਾ ਹੈ।

ਅਗੂ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਕਾਲੀ ਦਾ ਕੁਝ ਵੱਡਾ ਹੈ।

ਅਗੂ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਕਾਲੀ ਦਾ ਕੁਝ ਵੱਡਾ ਹੈ।

ਅਗੂ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਕਾਲੀ ਦਾ ਕੁਝ ਵੱਡਾ ਹੈ।

ਅਗੂ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਕਾਲੀ ਦਾ ਕੁਝ ਵੱਡਾ ਹੈ।

ਅਗੂ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਕਾਲੀ ਦਾ ਕੁਝ ਵੱਡਾ ਹੈ।

ਅਗੂ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਕਾਲੀ ਦਾ ਕੁਝ ਵੱਡਾ ਹੈ।

ਅਗੂ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਕਾਲੀ ਦਾ ਕੁਝ ਵੱਡਾ ਹੈ।

ਅਗੂ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਕਾਲੀ ਦਾ ਕੁਝ ਵੱਡਾ ਹੈ।

ਅਗੂ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਕਾਲੀ ਦਾ ਕੁਝ ਵੱਡਾ ਹੈ।

ਅਗੂ ਇਸ

ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਵਰਤਮਾਨ ਦਸ਼ਾ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ

ਪਰੰਪਰਾ ਮੁਤਾਬਿਕ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਅਤੇ ਦੇਸ ਦਾ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਬੁਟਾ ਸਿੰਘ ਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸੀ ਹੋਣ ਦੀ ਫੱਟੀ ਪਾ ਕੇ ਹੋਥ ਬੰਨੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਡੀਕਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਕੀ ਵਰਤਮਾਨ ਜਥੇਦਾਰ ਵੱਲੋਂ ਤਲਬ ਕੀਤੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਕੀ ਇਹ ਜਥੇਦਾਰ ਦੀ ਜਥੇਦਾਰੀ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰਲਾ ਹੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ? ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਥੇਦਾਰੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਨੇ ਸਿੰਖ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਭੀਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਜਾਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਦਾ ਬਦਲ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਵੇਲੇ ਮਸਲਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਤਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਝੂਠ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਕਰੀ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਮਸਲੇ ਦਾ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਵਰਤਮਾਨ ਸਾਬਿਤੀ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼, ਸਿਆਸੀ ਦੁਸ਼ਵਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦੀ ਤੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਦੁਸ਼ਵਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ, ਦੁਸ਼ਵਾਰੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵੱਲ ਕੁਹਣੀ-ਮੌਤ ਕੱਟੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਜਬਦਾਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਮਸਲੇ ਵਾਂਗ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਵਾਏ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਬਣੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਡਾ. ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੋ. ਪ੍ਰਿਥੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰ, ਡਾ. ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਡਾ. ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮੈਂਬਰ ਸਨ। ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਤੱਤਕਾਲੀਨ ਸਕਤਰ ਦਿਲਾਮੇਘ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੱਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਤੇ ਡਾ. ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਗੀ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀਏ ਹੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਅਰਸ਼ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਜਬੇਦਾਰੀ, ਪਦਵੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਜਬੇਦਾਰੀ, ਪਦਵੀ ਦੀ ਨੈਤਿਕਤਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ ਉਸ ਨੂੰ ਜਬੇਦਾਰੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਬੇਦਾਰ ਨੇ ਦੀਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਤਖਤ ਜਬੇਦਾਰ ਵਾਸਤੇ ਰੰਗ ਬਿੰਬੀ ਸਿੱਖ ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਭੇਡੀ ਹੋਣਾ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਪਰ ਸਿੱਖ ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਮਸਾਰਾ; ਕੇਤਰੀਵਾਲ ਲਬੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਝਟਕਾ

ਦੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਸਨ ਸਗੋਂ ਇਸ ਦੀ ਥਾਂ ਵੱਟੋਂ ਅਤੇ ਮੀਡੀਆ ਦਾ ਧਿਆਨ ਜਾਣਬੁੰਝ ਕੇ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦ, ਕਸ਼ਮੀਰ, ਗਊ-ਹੱਤਿਆ ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਿਹੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਵੱਲ ਭਟਕਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦਿੱਲੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੌਸਲਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਗੁੱਸਾ ਨਿਕਲਣ ਤੋਂ ਵੀ ਬਚਾਅ ਕੀਤਾ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਨਾ ਚੁਣਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਉਪਰੋਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਵੀ ਅਸਲ ਸਹਿਰੀ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਭੁਮਿਕਾ ਨਿਅਈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਚੋਣ ਮੁਕਾਬਲੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਖਮੀਅਤ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਾਰੀ ਚੋਣ ਮੁਹੱਗਮ ਦਾ ਪੂਰਾ ਜ਼ੋਰ ਇਸੇ ਗੱਲ ਉਤੇ ਲੱਗਿਆ ਰਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਕੇਜ਼ਿਵਾਲ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਰਾਇਸ਼ਮਾਰੀ ਹੋ ਨਿਭੜਨ। ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਲਾਏ ਕੁਝ ਬੋਰਡਾਂ ਉਤੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਨਾਮ ਤਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। 'ਸਵਰਾਜ ਇੰਡੀਆ' ਜਿਹੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਰਾਹ ਛੰਡਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਨੇ ਰੌਕ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ

ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿੱਕੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਸ਼ਹਿਰੀ ਮੁੱਦਿਆਂ ਉੱਤੇ ਬਹਿਸ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸੀਮਤ ਸਫਲਤਾ ਹੀ ਮਿਲ ਸਕੀ। ਅੰਤ 'ਚ ਇਹ ਮੁਕਾਬਲਾ ਸਿਆ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਿਚਾਲੇ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ।

ਜਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਲਾਂਭੇ ਕਰ ਕੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਛੁਣ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੀ 'ਜਾਦੂਮਈ ਮੌਦੀ ਲਹਿਰ' ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਦੇਤੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਮੌਦੀ ਲਹਿਰ ਤਾਂ ਸਾਲ 2015 ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੋਈ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਧੂੜ ਚੱਟਣੀ ਪਈ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਤਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਤਾ ਵੀ ਕੁਝ ਵੱਧ ਗੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ 2014 ਦੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਅਦਭੂਤ ਜਿਤਾਂ ਹਾਸਲ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਹੁਣ ਵਾਂਗ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਪਰਟੀ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤੀ-ਵਿਰੋਧੀ ਕਿਸੇ ਲਹਿਰ ਦਾ

ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫਤਵੇ ਲਾਗੂ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੀਮ ਫੌਜੀ ਬਲਾ 'ਬਾਸਿਜ' ਦਾ ਉਪ ਕਮਾਂਡਰ ਅਤੇ ਆਈਆਰਜੀਸੀ ਹਵਾਈ ਫੌਜ ਦਾ ਮੁਖੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤਕ ਟਰੱਪ ਵਿਖਾਮ ਰਾਗ ਦੀ ਸੁਰ ਮੱਧਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਉਦੋਂ ਤਕ ਇਰਾਨੀ ਰੂਤੀਵਾਦੀ ਤਾਕਤਾਂ ਗਲੀਬਾਫ ਦੀ ਪਿੱਠ ਉਪਰ ਖ਼ਜ਼ੀਆਂ ਤਰਿਤਿਕੀਆਂ।

ਅਗਵਾ ਕਰਕੇ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਵੇਂ ਭਾਰਤ ਦਾ ਅਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਚਾਹਬਹਾਰ ਪ੍ਰਸੈਕਟ ਲਮਕ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ

ਭਾਰਤੀ ਸਫ਼ਾਰਤੀ ਸੁਹਜ ਦੀ ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ ਦਾ ਵੇਲਾ

ਭਾਰਤ-ਇਰਾਨ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਤਲਖੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਹਿੰਦਰ ਮੌਤੀ ਦੀ ਅਗਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਾਰੀਲ ਯਾਤਰਾ ਇਰਾਨ ਦੀਆਂ ਚਿੱਤਾਵਾਂ ਵਧਾਏਗੀ। ਕੁਲਭੂਸ਼ਨ ਜਾਧਵ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਇਰਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਚੁੱਪ ਧਾਰੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸੁਰਤ ਜਾਣਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜਾਧਵ ਨੂੰ ਇਤਾਨ ਵਿੱਚੋਂ

ਇਰਾਨ ਇਸ ਨੂੰ 'ਸੀਪੀਐਸੀ' ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਉਪਰ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਨੇਪਰੇ ਨਹੀਂ ਚਤੁੰਦਾ ਤਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਗਵਾਦਰ ਬੰਦਰਗਾਹ ਉਪਰ ਚੀਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀਆਂ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਧੱਤਾ ਪੰਨੇਜਾਣਾ।

ਅਫ਼ਗਾਨਿਸਤਾਕ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵਧੀਆਂ ਦਸ਼ਮਲੀਆਂ

ਕਾਫੀ ਅਹਿਮ ਸੀ। ਇਸ ਫੇਰੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰ ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਰਹੱਦ ਨਾਲ ਲਗਾਦੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੇ ਨੰਗਰਹਾਰ ਸੜ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਇਸਲਾਮਿਕ ਸਟੇਟ ਦੇ ਟਿਕਾਇਆਂ 'ਤੇ ਸੁੱਟੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਬੰਬ (ਐਮ ਓ ਏ ਬੀ) ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਦੱਸਣਾ ਸੀ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਪੱਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਭਾਵੇਂ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਲੱਗੀ, ਪਰ ਅਸਲ ਇਸ ਦੀ ਕੋਈ ਤੁੱਕ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ ਸੀ। ਮੈਕਮਾਸਟਰ ਨੇ ਦਾਅਵੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲੋਂ ਤਾਲਿਬਾਨ ਤੇ ਆਈਐਸਆਈਐਲ ਦੀ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਸਫ਼ਾਰਤੀ, ਫੌਜੀ ਤੋਂ ਆਰੰਭਿਕ ਨੁਕਤਾ ਨਿਗੁਹਾ ਤੋਂ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਮਰੀਕੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਲਾਹਕਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਕਿੱਧੇ ਹੋਰ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਲੁਕਵੇਂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਸਫ਼ਾਰਤੀ ਬੈਨਲੂਮਨ ਲਾਗੀ ਲਵੇ।

ਚਨਲੁ ਰਾਹਾ ਕਰਾ
ਜ਼ਾਲਮੇਅ ਖਲਿਲਜਾਦ, ਜੋ ਕਦੇ
ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਤੇ ਇਹਕ ਵਿੱਚ ਬੁਸ਼ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ
ਰਾਜਦਾਰ (ਨਮਾਈਦਾ) ਸੀ, ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ

ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਲਈ ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਖਲਿਜ਼ਾਦ ਨੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਮੁਲਕ ਨੂੰ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਪਨਾਹਗਾਰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਉਸ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ। ਆਪਣੇ ਇਸ ਆਸੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਨਾਲ ਨੇਤੇ ਹੋ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਹੜਾ ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ 15 ਮਈ ਨੂੰ ਇਟਲੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਜੀ 7 ਸਿਖਰ ਸੰਮਲੇਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀਆਂ ਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਛੋਜ਼ਾਂ ਦਾ ਅਜੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ। ਖਲਿਜ਼ਾਦ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਨਾਟੇ ਛੋਜ਼ਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਛੋਜ਼ੀ ਤੇ ਆਰਬਿਕ ਇਮਦਾਦ ਮਿਲਦੀ ਰਹੇਗੀ, ਪਰ ਅਫਗਾਨ ਛੋਜ਼ ਨੂੰ ਕੌਮੀ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦੇ ਟਾਕਰੇ ਲਈ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਨਾਲ ਸਿਖਲਾਈ ਲੈਣੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਤਾਲਿਬਾਨ ਵੱਲੋਂ ਉਤਰੀ ਬਲਖ ਸਥਾਨ ਵਿੱਚ 140 ਅਫਗਾਨ

ਵੀ ਸਾਹਮਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਤਾਂ ਕਾਂਗਰਸ
ਅਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿਰੁੱਧ ਸਗੋਂ ਸਥਾਪਤੀ-ਵਿਰੋਧੀ
ਲਹਿਰ ਜ਼ਰੂਰ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਔਖੇ ਸੁਆਲ ਤੋਂ ਬਚ ਨਹੀਂ
ਸਕਦੇ: ਮੌਤੀ ਲਹਿਰ 2015 ਵਿੱਚ ਨਾਕਾਮ ਕਿਉਂ ਰਹੀ ਸੀ?
ਤੇ ਹਣ 2017 ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ?

ਇਹ ਫਰਕ ਫਰਵਰੀ 2015 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ
ਤਕ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਦਿੱਲੀ
ਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਵਿੱਚ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਮ
ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਨੈਤਿਕ ਚਮਕ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ
ਆਉਣ ਦੇ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਅੰਦਰ ਹੀ ਖਤਮ ਹੋਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ
ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵਧੀਆ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇਣ ਦਾ
ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਖੋਖਲਾ ਸਿੱਧ ਹੋਇਆ
ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਬਿਜਲੀ ਬਿਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਕਟੋਤੀ
ਤੇ ਸਕੂਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਕੁਝ ਵਾਧੂ ਫੰਡਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ
ਆਪਣਾ ਪਿਛਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਰਿਕਾਰਡ
ਵਿਖਾਉਣ ਜਾਂਗ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਗੋਂ ਇਸ ਦੀ ਥਾਂ ਦਿੱਲੀ
ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਕੇਵਲ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ
ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਭਾਵ ਉਪ ਰਾਜਪਾਲ ਗਵਰਨਰ ਉਤੇ ਦੇਸ਼

ਰੂਹਾਨੀ ਦੇ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ
ਇਰਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਰਤਾ ਰਹਿਣ ਦੇ ਆਸਾਰ ਹਨ।

ਜਦੋਕਿ ਗਲੀਬਾਹ ਟਕਰਾਅ ਦਾ ਰੁਖ ਅੱਖਤਿਆਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੀ ਕਟਨੀਤੀ ਘਰੇਲੂ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀ ਘਟਕ ਹੈ। ਹਿੰਦੁਤਵ ਏਸੈਂਡੇ ਦਾ ਉਭਾਰ, ਕਸਮੀਰ ਪੜ੍ਹੀ ਟਕਰਾਅ ਵਾਲੀ ਪਹੁੰਚ ਅਤੇ ਚੀਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਦੀ ਪਰਖ, ਜਪਾਨ ਦੀ ਹਰਮਨੀਅਤੀ ਵੀਡੀਓ ਤੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਨੀ ਅਤੇ ਅਨੁਚਾਰਤ

ਲਾਉਣ ਦੀ ਖੇਡ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰੁੱਝੀ ਰਹੀ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ
ਕੁਝ ਸਿਕਾਇਤਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਵੀ ਹਨ। ਪਰ ਦੂਸ਼ਣਬਾਜ਼ੀ ਦੀ
ਇਸ ਖੇਡ ਉੱਤੇ ਇੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਿਰਭਰ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਉਲਾ
ਦੇ ਇਸ ਡਰਾਈਵਰ ਵਾਂਗ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਸਮੂਹ ਜਨਤਾ ਪੂਰੀ
ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੱਕ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਕੇਤਰੀਵਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਸ਼ੀਅਤ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ
ਹੁਣ ਪੁੱਠਾ ਪੈਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਹ ਇਸ
ਨਿੱਜੀ ਰਾਇਸ਼ੁਮਾਰੀ ਵਿੱਚ ਹਰ ਹੀ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਆਮ
ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਸਿੱਖੇ ਅੱਖ ਦੇ ਫੌਰ ਵਿੱਚ ਟੁੱਟਦੇ ਤਾਰੇ
ਵਾਂਗ ਉਭਾਰ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤੇ ਹੁਣ ਟੁੱਟਦੇ ਤਾਰੇ ਵਾਂਗ ਹੀ
ਉਸ ਦੇ ਪੜਨ ਦਾ ਖੜਕ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਆਮ ਬੰਦਾ ਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਹੋ ਆਸ ਰੱਖ ਸਕਦਾ
ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸਬਕ ਸਿੱਖਣ ਦੀ
ਸਮਰੱਥਾ ਹਾਲੇ ਬਚੀ ਹੋਣੀ ਹੈ। ਇੱਲੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਚੋਣਾਂ
ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ
ਸਰਦਾਰੀ ਤੇ ਚੌਧਰ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਗੇੜ
ਮੁਕੰਮਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਹਾਲੇ ਵੀ
ਅਸਲੀਅਤ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਦੇਰੀ ਵੀ
ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਵਾਟਰਜ਼' ਵਰਗੀ ਕੁਟਨੀਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਛੱਡਦੀ ਹੈ। ਪੰਕਜ ਮਿਸ਼ਨਾ ਨੇ ਮੌਦੀ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਤੇ ਉਭਾਰ ਦਾ ਕਲਪਿਤ ਚਿੱਤਰ ਸਿਰਜਿਆ ਹੈ ਜਿਹਤਾ ਪੁਰਾਣੇ ਜਖਮਾਂ ਉਪਰ ਮੌਲੂਮ ਲਾਏਗਾ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਤਾਕਤ ਮਨਾਏਗਾ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ 'ਏਜ ਆਫ ਐਂਗਰ' ਰਾਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਤਿਹਾਸ ਯਾਦ ਕਰਾਇਆ ਹੈ, ਭਾਰਤ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਭਰੀਤੇ ਦੀ ਹਵਾਲਗੀ ਜਾਂ ਐਚ-1ਬੀ ਵੀਜ਼ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਰਾਹਤ ਨਾਲੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਕੁਝ ਵੱਧ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਗਾਂਧੀ ਤੇ ਸਾਵਰਕਰ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਸੰਗ ਦੇ ਢੁੱਕਵੇਂ ਸਮਾਧਾਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਕੀ ਮੌਦੀ ਇਹ ਕਰ ਪਾਏਗਾ, ਨਾਲ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੜੇ ਕਾਰਤ ਦਾ ਸਸਾਨ ਨਿਸਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਜਿਥੇ ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਬਾਰੇ ਨੀਤੀ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਉਥੇ ਯਕੀਨੀ ਬਣ-ਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਆਰਬਿਕ ਤੇ ਫੌਜੀ ਇਮਪ੍ਰੈਸ਼ਨ ਲਾਵਾਰ ਜਾਰੀ ਰਹੇ।

ਚੀਨ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਵਧਦੇ ਰਣਨੀਤਕ
ਮੇਲ-ਮਿਲਪ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਇਹ ਯਕੀਨ ਕਰਨਾ ਬੋਲੋਤਾ
ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੌਰਾਨ ਮੁਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਅਫ਼ਗਾਨਿਸਤਾਨ ਬਾਰੇ
ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਸਰ-ਰਸਾਖ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ
ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਹਾਲਾਂਕਿ ਪ੍ਰੇਰ ਕੇ ਉਸ ਦੀਆਂ
ਅਫ਼ਗਾਨਿਸਤਾਨ ਬਾਰੇ ਨੀਤੀਆਂ 'ਚ ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆਂਦੀ
ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਲਈ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਹੋਰਨਾਂ ਮੁਲਕਾਂ
ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜ ਦੇ ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ
ਸਥਿਤ ਜਨਰਲ ਹੈਂਡ-ਕੁਆਰਟਰ (ਜੀਐਚਕਿਊ) 'ਤੇ
ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਖਰਚ ਨੂੰ ਘਰੇਲੂ ਤੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ
ਉਪਰ ਚੁੱਕਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਬਿਨਾਂ ਸੱਕ, ਨਦੀ ਦਿੱਲੀ ਇਸ ਪਾਸੇ
ਕੀ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਕੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ-
ਚਰਚਾ ਅਵੱਸ਼ ਕਰੇਗੀ।

ਸਤਲੁਜ-ਯਮਨਾ ਲਿੰਕ ਕਹਿਰ ਵਿਵਾਦ ਕਾਲ ਜੂਝੇ ਪ੍ਰਤਰੇ

ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਉਭਰੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਵਿਵਾਦ ਬਾਰੇ ਜੋ ਕੋਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਂਗ ਸੂਬੀਆਂ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਸੁਣੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਦੋ ਮੁਲਕ ਜੰਗ ਲਭਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋਣ। ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਆਗੂ ਅਤੇ ਸਿੰਘ ਚੌਟਾਲਾ 10 ਜੁਲਾਈ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਾਹਨਾਂ ਦਾ ਹਰਿਆਣੇ ਵਿੱਚ ਦਾ ਖਲਾਫ਼ ਰੋਕਣ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਸਤਲੁਜ ਯਮਨਾ ਲਿੰਕ (ਐਸਵਾਈਐਲ) ਨਹਿਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਸੂਰੂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਓਨਾ ਚਿਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਬੱਸਿਆਂ, ਮੰਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਾਹਨਾਂ ਸਮੇਤ ਰਾਜ ਦੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਹਨ ਨੂੰ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਲੋਕ ਦਲ (ਇਨੈਲੋ) ਅੰਬਾਲਾ ਵਿੱਚ ਕੌਮੀ ਸ਼ਾਹਰਾਹ ਨੰਬਰ ਇੱਕ ਨੂੰ ਜਾਮ ਕਰੇਗੀ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦਾ ਮੁੱਖ ਰਸਤਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਇਸ ਧਮਕੀ ਨੂੰ ਮੰਦਿਅਤ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹੋਂ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹਾ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਨਾਲ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੇਂਗ ਹੋਏਗੀ, ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਬੰਧ ਵਿਗੜਨਗੇ। ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਸਿੱਟੇ ਨਿਕਲਣਗੇ। ਕੁਝ ਕਾਂਗਰਸ ਆਗੂ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹੋਂ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਿਆਸੀ ਸਬੰਧ ਹਨ, ਸੋ ਇਹ ਕਦਮ ਮਾਮੂਲੀ ਸਿਆਸੀ ਲਾਹਾ ਖੱਟਣ ਵੱਲ ਸੈਥਿਤ ਹੈ। ਦਿਲਚਸਪ ਹੋਲੀਂਡ ਵਿਖੇ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੌਮੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਟਕਰਾਅ ਤੋਂ ਟਾਲਾ ਜਾਣਗਾ। ਵੱਟਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹੋਂ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਜ਼ਿਹੀਆਂ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਡੇ ਕੌਮੀ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਗੈਰ ਸੁਭਾਈ ਮਸਲਿਆਂ ਦਾ ਪੱਖ ਪਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਕਈ ਬਹੁਤ ਅਫਸੋਸਨਾਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਕਦਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਨਵੰਬਰ 1982 ਵਿੱਚ ਏਸ਼ੀਆਈ ਖੇਡਾਂ ਸਮੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰੀ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਮੌਰਚਾ ਲਾ ਕੇ ਕੈਮਾਂਤਰੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਰੋਹ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਤਾਂ ਤਤਕਾਲੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਜਨ ਲਾਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਹਰਿਆਣਾ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮੁੱਖ ਸਾਹਰਾਂ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿੱਖ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਉਤੇ ਰੋਕ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਲਈ ਹਰਿਆਣੇ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘ ਰਹੇ ਅਫਸਰਾਂ ਅਤੇ ਛੱਜੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਖ਼ਸ਼ਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਹਰਿਆਣੇ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਤਲਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਲੁਟ-ਖਸੁਟ ਬਾਰੇ ਵੀ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਫਰਤ ਦੀ ਅੰਗ ਹਾਲੇ ਤਕ ਵੀ ਬੁਝੀ ਨਹੀਂ। ਫਰਵਰੀ 2016 ਵਿੱਚ ਜਾਟ ਅੰਦੋਲਨ ਦੌਰਾਨ ਰੋਹਤਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਾਵਾਂ ਉਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਖਾਸ ਨਿਸ਼ਾਨ ਬਣੇ। ਜਿਵੇਂ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਖੱਤਰ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਨੇ

1947 ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਦੁੱਖਾਂ ਭਰੇ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਤਾਜ਼ਾ ਕਰਾ
ਦਿੱਤੀ। ਜੇ ਸਾਡੀ ਸਿਆਸੀ ਜਮਾਤ ਪਾਣੀਆਂ ਅਤੇ ਖੇਤਰ
ਸਬੰਧੀ ਵਿਵਾਦ ਸੁਲਭਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ ਤਾਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇਸ
ਨੂੰ ਨਫਰਤ ਦੇ ਬੀਜ ਬੀਜਣ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਜੇ ਅਕਸਰ ਹਿੱਸਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੇ ਹਨ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਗੁ ਅਤੇ ਚੌਟਾਲਾ
ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਡਰੀ ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਖੱਟਰ ਨੂੰ ਸਭ
ਤੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਅਤੇ ਨਾਕਾਮ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਦੌਸ਼ਿਆਨੀ
ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਏਂਸ ਲਾਈ, ”ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ
ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਹਰਿਆਣੇ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ
ਸੀ, ਪਰ ਮੁੱਖ ਮੰਡਰੀ ਸ੍ਰੀ ਖੱਟਰ ਨਹਿਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਸੁਭੁ
ਕਰਨ ਦਾ ਚਾਹਵਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਉਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ
ਮੰਡਰੀ ਨਹਿਰ ਮੌਦੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗੱਲਬਾਤ ਬਾਰੇ
ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਸੁਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ
ਹੈ।” ਸ੍ਰੀ ਖੱਟਰ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਸਰਵਉਚ

ਵਾਂਝੇ ਅਪਣੇ ਗੁਆਂਦੀ ਸੁਬੋ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੇਣ ਦੀ ਥਾਂ ਇਸ ਟ੍ਰੈਕ
ਸਤਲੁਜ ਰਾਹੀਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵੱਲ ਵਹਿਣ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। 214
ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਲੰਮੀ ਸਤਲੁਜ ਯਮਨਾ ਲਿੰਕ ਨਹਿਰ ਦੇ
ਉਸਾਰੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸ਼ਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸੰਕਟ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ
ਬਿਨਾਂ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਦੱਖਣੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ
ਪਾਣੀ ਦੀ ਕਮੀ ਨੂੰ ਘਟਾਏਗੀ।

ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਕਿੱਲਤ ਦੂਰੀ
 ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਕੋਈ ਬਦਲਵੇਂ ਅਤੇ ਬਿਹਤਰ ਤਰੀਕੇ ਨਹੀਂ
 ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਨਹਿਰ ਦਾ ਮੁੱਖ ਹਿੱਸਾ 750 ਕਰੋਂ
 ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੇ 1990 ਵਿੱਚ ਹੀ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰ ਲਿਆ
 ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਨਹਿਰ ਉਸਾਰੀ ਕੰਮ ਛੱਡਿਆ, ਉਸ ਸਮੇਂ
 ਬਹੁਤ ਛੋਟੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਕੰਮ ਹੋਣਾ ਬਾਕੀ ਸੀ। ਨਹਿਰ ਦੀ
 ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅੰਤਿਵਾਈਆਂ ਨੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ
 ਤੋਂ 30 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਮਜ਼ਾਤ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਨਹਿਰ ਦੀ
 ਉਸਾਰੀ ਕਾਰਜ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ 22 ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ
 ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਦੋ ਸੀਨੀਅਰ

ਤਲ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੀਂਹ ਪੈਣ 'ਤੇ ਇਹ ਗੰਢੇ ਪਾਣੀ ਦੇ
ਚੈਨਲ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ,
ਪਿਛਲੀ ਅਕਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਗੱਠਜੋੜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵਿਧਾਨ
ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਜਮੀਨ
ਦੇ ਅਸਲੀ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ
ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕਈ ਬਾਬਾਂ 'ਤੇ
ਜਿਹੜੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਜ਼ਮੀਨ ਮਿਲ ਗਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ
ਜ਼ਮੀਨ ਵਾਹ ਲਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੁਣ ਕਿਸਮਤ ਉਥੇ ਅਟਕੀ
ਹੋਈ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਲਾਲੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟੀਅਨ ਰਾਜ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਹਿਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨਦੀਆਂ 'ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਸਮੁੱਚੇ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਖਤਾ ਬਿਆਸ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਵਹਾਂ ਸਬੰਧੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉਤੇ ਇਸ ਤਰਕ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 1981-2013 ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਦੀਆਂ ਤੋਂ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪਾਣੀ 14.37 ਐਮੇਂਡੈਂਫ ਤੋਂ 1981-2002 ਦੀ ਲੜੀ ਦੌਰਾਨ 13.38 ਮਿਲੀਅਨ ਏਕਤ ਛੁੱਟ ਹੋਠ ਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 1921-1960 ਦੀ ਲੜੀ ਮੁਤਾਬਿਕ ਇਹ 17.87 ਐਮੇਂਡੈਂਫ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਵਾਧੂ ਪਾਣੀ ਕਿੱਥੇ ਹੈ? ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਗੈਰ ਰਿਪੋਰਟੀਅਨ ਰਾਜ ਰਾਜਸਥਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਦੀਆਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਹ ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਾਣੀ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਰਿਆਣਾ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵਹਿਣ ਵਾਲੀ ਯਮੁਨਾ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਾਣੀ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਤਿੰਧੀ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸੁਭਾਵ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਝਗੜੇ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹੀ ਐਸਵਾਈਐਲ ਨਹਿਰ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਾਰੇ ਤਰਕਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨਹਿਰ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਉਪਰ ਪੰਜਾਬ ਇਸ ਲਈ ਫਿਕਰਮੰਦ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਜੋ ਨਹਿਰ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਵਾ ਕੇ ਹਰਿਆਣਾ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਹਿਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਫੁਰਮਾਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਪੁਰਾਣੀ ਗੱਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਆਖਰੀ ਫੈਸਲਾ ਹਾਲੇ ਆਉਣਾ ਹੈ। ਉਹ ਮਾਣ ਨਾਲ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਸਦਕਾ ਹੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਹਰਿਆਣਾ ਦਾ ਪੱਲੜਾ ਭਾਰੀ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਖੱਟਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲਿਦਰ ਮੌਜੀ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਐਸਵਾਈਐਲ ਨਹਿਰ ਦੀ ਛੋਤੀ ਉਸਾਰੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਜੋ ਹਰਿਆਣਾ ਨੂੰ ਰਾਵੀ ਅਤੇ ਬਿਆਸ ਦਰਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਪਾਣੀ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨਨ ਬਣਦਾ ਹਿੱਸਾ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਲਿੰਕ ਨਹਿਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ 1976 ਤੋਂ ਅੱਧ-ਵਿਚਕਾਰ ਰੁਕੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਮਰਹੂਮ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਮਰਹੂਮ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੋਗਵਾਲ ਦਰਮਿਆਨ 1985 ਵਿਚ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਹਰਿਆਣਾ ਨੂੰ ਬਣਦਾ ਹਿੱਸਾ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਹਰਿਆਣਾ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇਸੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਰਾਜਨੀਤਕ ਹੱਠ ਕਈ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇ ਰਿਹਾ। ਕੇਸ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਕੋਲ ਆਪਣੀਆਂ ਮੌਜੂਦਾ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪੁਰਤੀ ਲਈ ਲੋਕੀਦਾ ਪਾਣੀ ਮੌਜਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪਾਣੀ ਤੋਂ

ਇੰਜਨੀਅਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।
ਪਹਿਲਾਂ ਥੱਬੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ
ਅਪਰੈਲ 1982 ਵਿੱਚ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਪਟਿਆਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ
ਕਪੂਰੀ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਰਚਾ ਲਾਇਆ ਜਿਥੇ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ
ਨੇ ਐਸਵਾਈਐਲ ਦਾ ਨੀਹ ਪੱਥਰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਬਾਅਦ
ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਗਰਮ ਕਿਆਲੀਆਂ ਨੇ ਅੰਦੇਲਨ ਆਪਣੇ ਹੱਦ
ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਘਰਾ
ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਸ਼ਹਿਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਤਥਾਦੀਲ ਕਰ ਲਿਆ
ਅਗਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਖੂਨੀ ਹਿੱਸਾ
ਹੋਈ ਤਾਂ ਅੰਦੇਲਨ ਧਰਮਸ਼ੁਦਾ ਵਿੱਚ ਤਥਾਦੀਲ ਹੋ ਗਿਆ
ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦਾ ਧਾਰਮਿਕ-ਸਿਆਸੀ ਟਕਰਾਅ ਅਤੇ ਫਿਲ੍ਮ
ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਵਿੱਤਰ
ਸਥਾਨ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਫੌਜ ਦਾ ਧਾਵਾ। ਸਾਕਾ ਨੀਲ
ਤਾਰਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਅੰਦਰ
ਦਿੱਲੀ, ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ
ਕਤਲੇਅਮ ਹੋਇਆ। ਹਿੱਸਾ ਦੇ ਇਸ ਗੇੜ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਾਰ
ਬੇਗੁਨਾਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਈ।

ਜੁੱਟ ਹੋ ਸਕਣਗੇ?

2019 ਦੀਆਂ ਭਾਰਤ ਚੋਲਾਂ: ਭਾਜਪਾ ਵਿਰੋਧੀ ਇੱਕ ਮੁੱਟ ਹੋ ਸਕਣਗੇ?

ਵਿੱਚ ਪਹਿਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਲ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ ਨੇ ਮੋਦੀ ਦੀ ਨੋਟਬੈਂਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਦੌਰਾਨ ਦਸੰਬਰ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੀ ਏਕਤਾ ਦੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਸਨ।

ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੀ ਇਕਜ਼ੱਟਤਾ ਦੇ ਸੁਝਾਅ ਨੂੰ ਹੁਣੋ—ਹੁਣੋ ਖਤਮ ਹੋਏ ਬਜਟ ਸੈਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਅੰਗਰੇ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਥੱਬੇ ਪੱਖੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਡੀ ਰਾਜਾ ਅਤੇ ਸੀਵਾਰਾਮ ਯੋਚੁਰੀ ਨਾਲ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਮੈਡੀਕਲ ਚੈਕਅਪ ਕਰਵਾ ਕੇ ਵਾਪਸ ਆਈ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਵੀ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਵਧਦੇ ਕਦਮਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰ੍ਹਾਂ ਲੜੀ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਇਸ ਇਕੱਤ੍ਰਤਾ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਸਬੰਧਤ
ਉਦੋਂ ਮਿਲਿਆ, ਜਦੋਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਵੋਟਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦੀ
ਭਰੋਸੇ ਯੋਗਤਾ ਬਾਰੇ ਬਸਥ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਾਇਆਵਤੀ, ਆਮ
ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨੇਤਾ ਕੇਂਜੀਵਾਲ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਕਈ
ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਗੁਆਂ ਨੇ ਸਿਕਾਇਤਾਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ
13 ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੋਟਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ
ਸਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਪ੍ਰ਷ਾਸਨ ਮੁਖਰਜੀ ਨੂੰ
ਮਿਲੀਆਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੋਟਿੰਗ ਮਸ਼ੀਨਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੀ
ਬੇਧਕੀਨੀ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਬਾਰੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵੀ

ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ। ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਕੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਉਦੋਂ ਤੁਂ
ਮਿੱਠੀਆਂ ਸੰਗੀਤ ਸੁਰਾਂ ਗ੍ਰੰਥ ਉਠੀਆਂ, ਜਦੋਂ ਲਖਣਉੰਹਿ ਵਿੱਚ
ਇਸੇ ਹਫ਼ਤੇ ਬਸਪਾ ਸੁਪਰੀਮ ਮਾਇਆਵਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ,
”ਵੈਂਟਿੰਗ ਮਸੀਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਗਤਬਤ ਅੱਤੇ ਭਾਜਪਾ

ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣੀ ਲਡਾਈ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਭਾਜਪਾ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੋਂ ਮਦਦ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿੱਜ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਲੋਕਤੰਤਰ ਨੂੰ ਜਿੱਦਾ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ।” ਇਸ ਜਨਤਕ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਭਾਜਪਾ ਵਿਰੋਧੀ ਮੇਰੇ ਬਣਨ ਦੀਆਂ ਆਸਾਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਤਾਜ਼ਾ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਬਿਹਾਰ ਦੀ ਤਰਜ਼ ਉਤੇ ਯੂ ਪੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਬਸਪਾ ਨੂੰ ਇੱਕੱਠੇ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਤਾਂ ਕਿ ਮਹਾਗਨੋੜੇ ਬਣਿਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਪਰ ਦੋਵਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਮੌਜੂਦ ਰਵਾਇਤੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਕਾਰਨ ਯੋਜਨਾ ਸਾਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਚਾਲਾਂ ਹਨ। ਸਫਰ ਅਜੇ ਬਹੁਤ ਲੰਮਾ ਹੈ, ਇਸੇ ਲਈ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੀ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਜਾਮਾ ਪਹਿਨ-ਉਣ ਵਾਸਤੇ ਬਹੁਤ ਕਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮੌਜੂਦੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੌਣ ਕਰੇਗਾ? 2004 ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਯੂਧ ਪੀ ਏ ਸਰਕਾਰ ਬਣੀ ਤਾਂ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਗੈਰ-ਭਾਜਪਾ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕਜੁੱਟ ਕਰ ਕੇ ਆਪਣੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਸਮਰੱਥਾ ਸਿੱਧ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਸਾਬਕ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੀ ਤੇ ਹੁਣ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਵਾਗ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬੇਟਾ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਸੰਭਾਲੇ। ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਕੋਈ ਭਰੋਸੇ ਖੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਇਹ ਕਿ ਸ਼ਰਦ ਪਵਾਰ, ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਨਿਤੀਸ ਕੁਮਾਰ, ਫਾਰੂਕ ਅਬਦੂਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਨੇਤਾ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ। ਤਿੰਨੇ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਮੰਨੀਏ ਤੋਂ ਚਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ

ਨੇ ਹੁਣੇ ਹੁਣੇ ਸ਼ਰਦ ਪਵਾਰ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਤੇ ਭਾਜਪ ਵਿਰੋਧੀ ਮੌਰਚਾ ਬਣਾਉਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਸ਼ਰਦ ਪਵਾਰ ਦੀ ਚੋਣ ਸ਼ਾਇਦ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਬਦਲ ਹੈ ਪਰ ਕੀ ਉਹ ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਕੰਬਾਕੀ ਪਚਟੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਕੰਮ ਕਰਾਵਾ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋਣਗੀਆਂ? ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੋ ਨਾਂ ਹੋ ਰਹਨ; ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ ਤੇ ਨਿਕਿਸ਼ ਕਮਾਰ।

ਦੂਜੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬੇਸ਼ਕ ਵੋਟ ਗਿਆ ਵਿਰੋਧੀ ਪਿਧ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਜਾਂਦਾ ਹੋਵੇ, ਵੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਅਪਸੀ ਕੈਮਿਸਟਰੀ ਇੱਕ ਸਮੱਸਿਆ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਇਲਾਵਾ (ਉਹ ਵੀ ਕੁਝ ਖਾਸ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ) ਬਾਕੀ ਸਾਰੀਆਂ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਕਮਾਨ ਅਜਿਹੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਅੰਕਾਰਾ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਡਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਂਝਾ ਮੌਰਚਾ ਅਜਿਹੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਇਕੱਠ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਾ ਵਿਚਾਰਧਾਰ ਸਾਂਝੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ। ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਨੇ ਕੋਈ ਸਾਂਝੀ ਜ਼ਮੀਨ ਲੱਭਣਾ ਜੋ ਅੰਭਵ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮੁਸ਼ਕਲੀ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਤੀਜਾ ਮੁੱਦਾ ਹੈ ਰਾਜਨੀਤੀ। ਅਜੇ ਤੱਕ ਭਾਜਪਾ ਜਾਂ ਮੌਦੀ 'ਤੇ ਨਿਸਾਨਾ ਵਿੱਠ੍ਹੁਣ ਦਾ ਵਿਰੋਧੀ ਪਿਧ ਤੋਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਮੌਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦੇ ਗਏ ਹਨ। ਸੈਕੁਲਰ ਬਨਾਮ ਵਿਰਾਗ ਦਾ ਬਦਲਵਾਂ ਮੁੱਦਾ ਵੀ ਨਾਕਾਮ ਹੋ ਗਿਆ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਹਿੰਦੂ ਧਰੂਵੀਕਰਨ ਹੋਣ ਨਾਲ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਲਾਲ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਵਿਰੋਧੀ ਪਿਧ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਗਿਆ ਲਗਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਮੌਦੀ ਦੇ ਹਿੰਦੁਆਂ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ

ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਅੱਗੇ ਕੀ ਪਰੋਸ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਚੌਥਾ ਮੁੰਦਾ ਹੈ ਸੰਚਾਰ ਦਾ, ਜੋ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਭਾਰੀ ਘਟੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵੱਟਾਂ ਤੱਕ ਕਿਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੇ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਬਿਹਤਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਮਤਿਹਾਨ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਤੇ ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੀ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਆਪਣਾ ਅਜਿਹਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਸਕੇਗੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਜਿੱਤਣ ਦੀ ਆਸ ਹੋਵੇ, ਜਦ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਕੇਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਹੁਦਿਆਂ ਦੀ ਚੌਣ ਜਿੱਤਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਬੁਹਤ ਹੈ? ਅਜੇ ਤੱਕ ਤਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਝ-ਬਝ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾ ਸਕੀ।

ਖਿੰਡਰੀ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਲਈ ਉਮੀਦ ਦੀ ਆਖਰੀ ਕਿਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਉਡੀਕ ਵਿੱਚ ਰਹੇ ਕਿ ਕਦੋ ਭਾਜਪਾ ਤੋਂ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਚੇਤੇ ਰਹੇ ਕਿ 2014 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿਨ੍ਹੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਚੋਣਾਂ ਹੋਣੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਸਿਰਫ ਝਾਰਖੇਡ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਸੂਬਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੀ ਸੰਗਠਿਤ ਵੱਟ ਹਿਸੇਦਾਰੀ ਨਾਲੋਂ ਕੁਝ ਵੱਧ ਵੋਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ। ਢੂਢੀ ਗੱਲ ਇਹ ਕਿ ਉਤਰੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਭਾਜਪਾ ਆਪਣੇ ਵਿਸਤਾਰ ਦੀ ਸਿਖਰ ਛੂਹ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਭਾਵ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਤਾਕਤ ਹੋਰ ਵਧਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ। ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਲੰਮੀ ਮਿਆਦ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕੀ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਲਗਾਤਾਰ ਦੋ ਸਾਲ ਆਪਣੀ ਸਰਗਰਮੀ ਤੇ ਢੱਕਵਹਿੰਘ ਬਣਾਈ ਰੱਖੇਗਾ?

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥
ਏਕ ਨੂਰ ਤੇ ਸਭ ਜਗੁ ਉਪਜਿਆ ਕਉਨ ਭਲੇ ਕੋ ਮੰਦੇ ॥

ਏਕ ਨੂਰ ਸੇਵਾ ਸੁਸਾਇਟੀ

Ek Noor Sewa Society ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ

Dear Sadh Sangat Ji,

*Ek Noor Sewa Society Organization requests the pleasure
of your company on the occasion Sri Akhand Path at*

FREMONT GURDWARA SAHIB

300 Gurdwara Rd. Fremont, CA 94536

Arambh: 19 May 2017 at 10:30am

Bhog: 21 May 2017 at 09:00am

Gagandeep S. Syan
510-755-5041

Bhupinder S. Padam
510-565-6667

Rajinder S. Bhachu (Raj)
408-250-5471

3165 Arden Road, Hayward, CA 94545 • Tel: 510-565-6667

TEC Equipment

Your Best Business Partner

ਨਵੇਂ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਟਰੱਕ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਮਿਲੋ ਅਸੀਂ ਟਰੱਕਾਂ ਲਈ ਫਾਈਨਾਂਸ ਵੀ ਕਰਵਾ ਕੇ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ

Harjinder Singh Bal

Direct (510) 577-5509

Cell (510) 613-3573

hsingh@tecequipment.com

8099 S Coliseum Way
Oakland, CA 94621

www.tecequipment.com

